Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Medica manuscripta - Cod. Rastatt 68

Monte, Giovanni Battista

[S.l.], 1547

Pectoris morbi. Pleuresis, περιπνευμονια

urn:nbn:de:bsz:31-300652

Visual Library

PECTORIS MORBI. PLEURESIS, περιπνευμονία
Tabes Diſpnea, Cordis tremor & Tuſsis.

Ad ſtricturam pectoris & tuſsim.

℞ Mellis, Aceti, aquæ fluuialis ana ſcyphum j. Buli omnia in vaſe mundo ad medietatem poſtea utere mane & ſero, optimum.

Ad ſtricturam pectoris, tuſsim, Aſthma & diffi: anhelitum.

℞ Hyſsopum, Glycyrrhizam, Capillum Veneris, Rutham, Orobū Ficus ſiccas Ordeum, Maioranam, Saluiam, Scolopendriam, Vinum album, omnia buli in aqua fluuiali in olla noua, poſt ſume mel decoctum & deſpumatum, & adpone aquam decoctam ex prædictis herbis, & miſce una, fiet optimum electuarium, utere eo 9 aut 10 diebus uidebis mirum.

Contra Tuſsim.

Vtere granis iuniperi frangendo, maſticando in ore nunquam habebis tuſsim

Pleureſis cura. Secundū Agricolā. ſed falſe.

Duabus tamen conditionibus obſeruatis 1 Vt ſit in principio 2 Vt copioſa ſit phlebotomia

Andrea Veſalio teſte.

In lib. de cura per ſanguinis miſsionem.

In Cap. de Pleureſi

Quando morbus adhuc eſt fiens uel παθος tunc reuellimus ad latus oppoſitum, ut ſi dolor ſit in dextro latere diuertimus ad ſiniſtrum latus & è contra. Si uero morbus iam eſt factus & affluxit, tunc non reuellimus ſed deriuamus in illo ipſo latere phlebotomando & ita curatur. Hiſpani capitis ſupplicio prohibent ne quis in Pleureſi mittat ſanguinem in eodem latere affecto. Id autem manifeſtiſsimum eſt contra regulam Galeni qui ita inquit. Et rurſum in Pleureticis quæ è directo laborantis lateris ſanguinis miſsio efficaciſsimam ſæpenumero utilitatem oſtendit, ex oppoſita autem manu aut omnino obſcuram aut poſt temporis interuallum. Poteſt aliquis fieri pleureticus ex Phreneſi uel ex Synanche quando à ſuperiori parte euacuatur & reſidet ad inferius. Aetius ſcribit quod Pleuretici poſsit purgari per inteſtina & Veſicam & uias urinæ, aliqui purgantur per exſcreationem oris, quare exhibentur ea quæ ſputum leniunt. Prohibentur frigidæ potiones & aqua ne prohibeatur exſcreatio.

Diaphragma.

Eſt membrum neruoſum & quando ferro læditur tunc eſt ſignum mortale & quando inflammatur Diaphragma fit delirium, prohibent igitur medici uehementem conatum egerendi propter facilem inflammationem quæ facit delirium.

Cardiaca paſsio

Cardiacæ paſsionis medicamentis omnibus confortatiuis, mixturis ſiue epithematibus ex aquis appropriatis confectis, ſiue electuarijs ſemper additur crocus quia uehementer confortat cor.

Pueris Pleuriticis

Vbi uenæ ſectio non admittitur ligari debent extrema fortiter & iterum aperiantur, poſtmodum denuo ligentur ut dolor magnus excitetur. dolor .n. ita attrahit ꝑ reuulſio non curatur aliquando.

Cor Epar & Renes intus non ſentiunt. ſentit autem cor quodque in ſuperficie ubi nerui ſenſibiles feruntur qui in interioribus nulli ſunt. Hip. lib. de dignotione paſsionum quæ in Renibus ſunt

De Phthiſi Aetij li. 8 cap. 67

Tabidæ mulieri

Avicenna ſcribit ſe 22 annis tabidam mulierem in vita retinuiſſe cum ſaccaro Roſaceo.

Unguentum pectorale.

℞ Pinguedinis anatis, gallinæ ana ℥ iß Butyri recentis ℥ j Croci ʒ j olei violacei ℥ ij Ceræ albæ ℥ vj Fiat unguentum molle quod poſtea lavetur duabus vicibus cum aqua hordei tepida & facilitat ſputum & valet ad Pleureſim & dolores pectoris.

Aliud.

℞ Olei Amyg. dulcium, Siſamij violarum ana ʒ vj Butyri pinguedinis gallinæ ana ʒ iij Croci ℈ j Fiat unguentum & lavetur bis cum aqua violacea, ceræ albæ parum fiat unguentum molle.

Aliud.

℞ Olei de rutha, de pulegio ana ℥ iß ſeminis leviſtici carui ſiſeleos Rutha ſicca ana ℥ ß Serap. Opop. ana ʒ j Cumini ℥ j & ß. Fiat unguentum molle cum cera q. ſ. Velociter ſputum expellit dolorem ex ventoſitate prodeſt ad difficul. anhelitu

Aliud pectorale.

℞ Olei Amygda. dul. Siſamij Violarum ana ℥ vj Butyri pinguedinis gallinæ ana ℥ ß & lavetur cum aqua Viol.

Aqua pectoralis.

℞ Sebeſten, ficuum pinguium, dactilorum inciſarum ana numero 4 Cap. ven. Violarum paſſularum Glycyrrhizæ ana ℥ ß Sem. Aniſi, Foeniculi, Eupatorij Hyſſopi ana ℥ j Iuiubarum numero 20 Saccari vel mellis ℥ iiß Aquæ fluvialis ℔ 10 bulliant uſque ad conſumptionem 3 partis & in fine addantur ſaccari vel mellis ℥ iiß. Fiat aqua.

Alia pectoralis aqua.

℞ Ficuum ſiccarum pinguium, praſsij, ſeminis apij, foeniculi, paſſularum, cap. ven. Hyſſopi Glycyr. ana ʒ v Coquantur omnia in lib. 8 aquæ uſque ad conſumptionem medietatis, colentur & fiat potus.

Unguentum lenitivum ad ſedandum dolore.

℞ Succi plantaginis corrigiolæ, Burſæ paſtoris ana ℔ ß boli armeni ℔ j, gummi arabici leniter torrefacti, Tragacanthi ana ℥ j Amyli ℔ ß, Terræ ſigillatæ, Sanguis Draconis, Acatiæ, Spodij granorum myrti, Hypociſti ana ʒ x glutinis chartæ diſſolutæ cum agreſta ℥ ij incorporentur in mortario ultima coctione, frangit fluxum ſanguinis à pectore.

Electuarium pectorale.

℞ Glycyr. Cinnamomi, Cass. Ven. ana ʒ j ß piperis albi & nigri, Hyss. Ungulæ cabal. semin. Foeniculi ana ʒ ß passularum ℥ j Pinearum Pisticarum Amygd. purga. ana ʒ j ß Urticæ Ireos Croci Enulæ ana ℈ ij Syrupi Viola. ℥ iiij mellis cocti lib. ij ß. Coquantur mel & Syrupus lento igne usque ad spissitudinem convenientem deinde incorporentur in mortario cum passulis & medullis minutiss. tritis ita ut effugiant visum.

Potus communis pectoris.

℞ Glycyr. rasæ ʒ vj passularum ʒ ß Caricarum Dactylorum pinguium ana numero 4 Violarum M j bulliant in aqua lib. iij coletur & fiat potus.

℞ Loch de papavere ʒ j Dragacanthi, Penidiorum candi ana ʒ ß de pulmone vulpis ℥ ij Glycyr ʒ j Syr. de Glycyr. q.s. fiat conditum.

Emplastrum

℞ Dialthea ʒ j ß Axungiæ cervi, vel medullæ bovis ana ʒ ß Baccaru Lauri ʒ j ß Vini albi lib ij Bulliant ad spissit. emplastri

Purgatio Pectoralis.

℞ Florum cordialium p. ß agarici Trochis. ʒ ß fol. senæ ʒ ß bulliant in aqua q.s. pro haustu uno dissolvatur in ea elec. de succo Rosarum ʒ iij ß de Dactilis ʒ j Mellis ℥ j Mesce Cola

Emplastrum Cordiale

℞ Doronici, Ossis de corde cervi, Been albi & rubei ana ʒ j ß Sandal. ambo 4 Spodij Labruscæ Corallium amborum ana ʒ ij Rosaru ʒ iij Aquæ Buglossæ ℥ j Farinæ hordei ℥ j ß Croci ℈ ij & gr. vj Malvatici ciathu j & partes ij olei de croco ℥ ß Resinæ ʒ ij fit emplastrum & si cupis fieri cordialius in frigido tunc superadde Labruscæ ʒ ij Coralloru rub. Spodij ana ʒ j ß Margaritarum ʒ j Hyacynthi, Smaragdi Saphiri ana ℈ ß cum hoc medicamine mirabilia feci sedando pulsum & tremorem cordis provenientem à materia & causa calida.

Episthema Cordiale temperatum.

℞ Aquarum melissæ, Buglossæ Acetosæ ana ℥ iiij Aquarum Cicoreæ, Rosarum Florum Salicis ana ℥ iij Specierum Cordialium temperatarum ℥ iij species Electuarij de gemmis ℈ ß Croci gr. v aceti ℥ j Vini Malvatici ℥ iij M. ft Epithema

Aliud pro corde

℞ Aquarum buglossæ acetosæ ℥ iij Aquarum florum salicis Rosarum Absinthij Graminis Melissæ Labruscæ ana ℥ ij

Specierum cordialium temperatarum ʒ js Croci ǯ iiij My-
rrhæ Diptami Gentianæ Ligni Aloes Sandalorū citrinorum
seminis Basiliconis, Been albi & rubei Hiacynthi Sma-
ragdi ana ℈ s aceti ℥ j Malvatici ℥ v M. & f. Epithem.

Sacculus temperatus pro corde calido

℞ Sandalorū amborum, Rosarū Coralliorum amborū. Spodij
Camphoræ foliorum Myrthi Borraginis ana ʒ j Been albi &
rubei, corticum citri nucis Moschatæ ossis de corde cervi, grana
tinctorum fol. Lauri Caryophyllorum Zedoariæ, Ligni Aloes Ozimi
Rosmarini Cubibarū Melissæ ana ℈ j Moschi ǯ iiij croci ambræ
ǯ iij Contundantur & fiat Sacculus.

Sacculus frigidus pro corde.

℞ Rosarum buglossæ florum Boraginis ana ʒ ijs corti-
cum citri Spodij, Foliorum Myrti Coralliorum amborū Co-
riandri præparati ana ʒ js Camphoræ ℈ ij Sandalorū utro-
rumque ana ʒ js Fiat Sacculus

Alius

℞ Sandalorum amborum Coralliorum amborū ana ʒ j Me-
lissæ Buglossæ, corticum citri, Ossis de corde cervi, serico com-
busto ana ʒ j Specierum elect. de gemmis Croci ana ʒ s
Camphoræ ℈ j Fiat Sacculus.

Species Cordiales temperatæ.

℞ Sandalorum amborum, Corall. amborum Rosarū Spodij
fol. mirti, fol. borraginis, camphoræ ana ʒ j Trochiscorū
de Camphora ʒ js been albi & rubei, corticis citri, grana tinc-
torum, fol. Lauri Caryophyllorū, Zedoariæ, Ligni Aloes Ozi-
mi, Rorismarini, Cubebarum, Melissæ ana ℈ j Moschi Am-
bræ Croci ana ǯ iiij Fiat sacculus

Syrupus de pomis confortans cor sanat syn-
copim & cordis tremorem.

℞ Succi pomorum dulcium & acetos. ana lib. v Coquan-
tur usque ad consumptionem medietatis & dimittantur per
duos dies usque quo bene clarescat deinde colentur, colaturæ
addentur lib. iij Saccari Fiat Syrupus.

Pomum Galeni

℞ Florū Rosar. Rub. ℥ ij Sandalorum amborū ana ʒ js
Camphoræ ℈ j Ambræ ʒ s Moschi ǯ iiij Ligni Aloes ℈ ij Cor-
ticis citri ℥ s Cinnamomi, Macis, Nucis Moschatæ ℈ j Styra-
cis calamitæ ʒ s Labdani ℥ j Cum styrace liquida fiat po

Confortativum cordis & impinguativum pulvis

℞ Pinearum pistacæ ʒ iij Amygdalarum ʒ j Rosarū
rubearum, Sandalorum rub. Coralliorum amborū ana ℈ j

Ossis de corde cervi, Ligni Aloes, Caryophyllorum, Macis, Nucis Muscatae ana ℈j Zedoariae ℈s Cinnamomi ʒj Been utriusque ana ℈s Quatuor sem. frig. maiorum ana ℈j Doronici, Corticum citri, Glycyr. Rosarum ana ʒs Conservae Boraginis, buglossae ana ℥ij Sacchari dissoluti in aqua Ros. q.s.

Pleuresis

Hic lateris dolori si [illegible] protinus a principio sive postea obortus est non et si fuerit [illegible] tepidis fomentis dissolvere.

Generalis regula est. Omnia Apostemata interiorum membrorum curantur vena sectione quare etiam Pleuresis quando corpus est plethoricum, aut quando materia est in fluxu, revellimur ad oppositum latus quia avertit materiam affluentem, sed quia raro deprehenditur principium morbi et medici plerumque vocantur cum materia iam fluxa est ob eam causam medici plerumque in affecto latere venam secant.

Tussim ex flava bile causatam

Curat frigidae aquae potio.

Tussis puerorum parvulorum

Potest addi Manna

Tussi puerorum conducit decoctio Passularum sine granis Tamarindorum, Succi Glycyrrhizae, Sebesten, carnis dactylorum, [illegible] anisi [illegible] ʒj ad mensuram [illegible], decoquantur in aqua Cardui Benedicti exhibeantur parva dosi et saepe.

Vide Gal. li. 5 cap. 2 de locis affectis

Continua propter vicinitatem Cordis Pulsus durus quia causa morbi non procul est a corde unde inderatur arteria.

Requiruntur ad veram Pleuresim [illegible]

Febris acuta [illegible] vel intendat vel [illegible], Dolor lateris pungens, Pulsus serratilis, Tussis in[illegible] desinens, Difficultas spirandi, Spiratio frequens et exigua, Urina pleuriticorum est rubra sed superne livida et turbulenta.

In Pleuresi.

Et hoc numeratur inter certa Pleuritidis signa quod si latus tangatur non doleat quia est in interioribus et non in exterioribus, quod si in exterioribus esset tunc esset Mendosa pleuresis.

℞ Furfurum, Floris Chamomeli, Minutiarum [illegible] Foeni an. M j subtiliter conterantur et bulliant in butyro et aceto, cum liquore abluantur loca dolentia, et alia materia calida emplastri more applicetur post balneum.

Balneum.

℞ Malvae Chamomeli Carthami Meliloti Saponariae ana M iij, Fiat decoctio et balneet in ea.

Potus

℞ Rapas dulces incisas numero iij Cumini ʒiij Granorum Juniperi M. s fiat decoctio in aqua et bibat ad libitum addito pauco melle

Quomodo dignoscantur Pulmonis et Arteriae asperae ulcera.

In arteria aspera grandis ulceratio fieri non potest, quia mors Galeno teste 1 de locis affectis prius animal praeoccupa quam apostema magnũ fiat in arteria, fiunt tamen aliquando apostemata in arteria & sic dignoscuntur à pulmonis ulceribus, quia pulmonis ulcera vel nullus vel obtusus sequitur sensus & dolor in aspera vero arteria ulceribus doloris sensu laborans infestatur, Consule Aetium li. 8 Ca. 64

Pleuriticis summopere auxiliatur hyssopus
decoctus in aqua mulsa
& bibitus [illegible] med.
Similiter [illegible] laborans pleuritide
ut est apud Gal. li. 5 cap. ultimo de
locis aff. [illegible] dolor
[illegible]
[illegible] ex dolore Epatis [illegible]
pleuritide. quia [illegible]
[illegible]
[illegible]

Pleuresis.

In Pleuresi statim exhibenda sputũ lenitiva med. ut sputum per os eijciatur.

Tabis tres sunt species.

Syntexis i. consumptio carnium, Atrophia ubi membra non nutriuntur, Phthisis quae sequitur insanabilia ulcera pulmonis. Fiunt maxime aetatibus à 18 anno ad 35, Quia tunc in homine est abundantior sanguis & vehementior caliditas ~~&~~ vehementior motus unde facile fiunt rupturae venarũ & demũ sanguinis sputum à quo puris sputum etc. Nos igitur sumus magis dispositi ad tabem quam in summo vigore aetatis nostrae, quia illa aetas habet crebrum exercitium, ingurgitationem cibi & potus, unde vasa rumpuntur, Item eo tempore magna copia sanguinis abundat in humano corpore qui fit paulo acutior quam prius fuerat propterea non solũ tabes sed & angina & pulmonis inflammatio, quare in aetate ista debent fieri crebrae phleb. sed tamen non citra rationem & necessitatem.

Hip. 5 Aph. 9.

Tabidorum signa letalia.

Si sputum quod expuerint carbonibus vivis neq. à putrido ligno collectis qui minime olent qui in uno olla operculo colligi debent inijciatur & grave olet letale signũ, 2 si capilli defluant, 3 si alvi profluvium adveniat, 4 si sputa retineantur, 5 si pedes tument non ultra duos dies vivent, 6 Si ungues illis curvantur.

Pleuresis.

Hip. li. 2 de ratione victus in mor. ac. docet quomodo debeat curari: Primum adponenda calorifica [illegible] ut sacculi vel fomenta, ita discutitur dolor

& aliquando solum sufficit si non est vera Pleuresis, si autem hoc non iuuat & habet 5 notas verae Pleuresis tunc omnino necessaria phleb. & tantum sanguinis emittendum donec color sanguinis vertatur aut transmutetur, oportet tenuissime dictare alioqui suffocaretur aeger quia natura est alijs rebus concoquendis occupata, adhibenda potio aquae coctae decoctionis Hyssopi vel Cardui Benedicti. & quando ppter vehementem exiccationem fiunt alui duritiei med. debet exhibere enema ut humectetur aluus [illegible]

Dieta Pleureticorum.
In Pleuritide lac minime dandum quia maximum faceret dolorem propter inflationem. in omnibus morbis acutis inhibetur & cibi ne auocetur natura ab apostematis concoctione

Quae vena Pleuretico incidenda

Hip. 2 de ratione victus in morbis ac. in Pleuritide iecoraria est incidenda nec astringenda vena, donec color sanguinis in splendidum colorem, vel ex splendido in rubrum vel ex rubro in nigrum videas conuerti, color in dicet verti debet à remissiore in intensiorem. Idem sentiendum in sectione venae in phlegmone qualibet. Johannes Vasseus ita transtulit donec sanguis rubidior multo vel pro puro rubidoque liuidus fluxerit.

Tabes.

Tabidis omnibus conducit lac, quia nutrit abstergit mundificat & ulcera exiccat. Tabidorum autem febris plerumque ad noctem sunt vehementiores si sunt ex minera cholerica, quare mane dandum lac infuso saccharo aut melle, quia melius abstergunt & nutriunt. Si vero est de materia phlegmatica tunc mane febricitant & nocte dandum erit lac.

Tussi vehementi.

℞ Caricarum ℥ ij ~~Ficuum~~ Iuiub. Sebesten, Glycyr. Passularum ana ℥ j Mellis ℥ s. Coquatur in s. q. aquae Cardui Benedicti exhibeatur de mane & ad vesp. sed de mane in maiore mensura.

In Phthisi.

Quando aeger omnino deficit & diu nihil comedit Auicenna & medici iubent apponere & infundere per enema ius gallinaceum vel caponis ita Meseraicae attrahunt & nominant sic diu reficitur aeger.

propter stomachi imbecillitatem.

Et variis aliis optimis unguentis & oleis inunguntur.

Pleuresis. Gal. sup aph. 5 li. 6

Non est vera pleuresis nisi sit dolor magnus, tunc n. nominat Pleura affici nisi est absque periculo Cum ve-

ro

ad claviculam dolor pertingat venae sectioni si vero ad
Hypochondria purgationi. D. V. iubet dari ʒ i Rhabar:
bari ℥ s. Cassiae extractae vel Cribellatae in aqua alpros-
pro haustu.

Nota.

In interiorum membrorum inflammationibus à somno
quantum fieri potest arcere aegrotantes debemus ne scilicet
tum sanguis interiora petens inflammationibus fomitem
ministret.

περιπνευμονια

Est apostema calidum pulmonis aut membranulae
eius totam substantiam pulmonis cingentis aut ipsam di-
videntis quam mediastinum vocant. Causa coniuncta pul-
monariae inflam. sunt 4 humores, licet ex pituitoso hu-
more frequentius, deinde ex sanguine raro ex Chole-
ra rarissime ex Melanchol. & in hoc à Pleuritide differt quod Pleu-
ritis à subtilibus humoribus, peripneu. ex crassis fiat, qui
per venas & arterias in substantiam pulmonis deferuntur.
Peripneumoniae signa sunt 1 Febris continua acuta, 2 Pul-
sus undosus ac diversus propter mali vehementiam 3 maxil-
lae rubescunt 4 Tussis multa ac frequens sicca in prin-
cipio, 5 anhelitus maxima difficultas cum continuo me:
tu suffocandi, δύσπνοια i. spiritus & animae angustia
semper pariterque Orthopnoea non raro hanc comitantur. 6
Pectoris dolor gravativus & extensivus ab ante & re:
tro ut aegrotus neque supinus neque super aliquo latere dormire
possit nisi subrectus fiat. Spiritualia signa cum praedic-
tis sunt & 1 in causa sanguinea. Habitudo carnosa & to-
tius corporis sanguinea dispositio. Aetas iuvenilis in maxil-
larum intensissima rubedine. Tussis calida cum sputo subru-
beo spumoso, Tempus vernum. Urina crassa clara & ple-
rumque rubra, Victus vero multi sanguinis generativus ante-
cedens. Pectoris dolor gravativus cum multa punctura
et non adeo acuta ut in Pleuritide, Pulsus undosus arte:
riam mollem prae se ferens, Venarum crassarum repletio
per universum corpus apparet. In pituitosa causa, Cum
signis communibus comitatur habitudo phlegmatica, Aetas
senilis. Plurima cibi ac potus ingurgitatio praecedens,
capitis plenitudo Catharrhosa cum tussi antecedens An-
helitus difficultas. Sputum album spumosum & viscosum

Vrina crassa colore remissa veluti Charopos. Pulsus rarior & mollior quam in priori, gravitas in pectore maior cum minori punctione. Lingua alba mollis sine asperitate saltem à principio morbi, hi in Subeth nonnunquam decidunt propter crassas evaporationes. In causa Cholerica. Sputum subtile citrinum spumosum, oris amaritudo, pulsus spissior & aliqualiter durus arteriam indicat. Vrina citrina subtilis valde clara, dolor pungitivus acutior quam in primo. Febris continua acuta, his adijce corporis habitudinem aetatem temporis regionem & temperaturam. In atribilaria causa. Febris continua acuta, asperitas linguae cum nigredine, habitudo aetas temperamentum & tempus. In causa composita praedictorum signorum adulteratio diiudicat. Signa prognostica. Per. ut plurimum est mortalis, Omnis Peripneumonia Choler. est mortalis. Peripneu. facta mutatione anginae aut Pleuritidis fere semper letalis aut enim moriuntur in 7 diebus aut fiunt Empyematici postremo phthisici. Peripneumoniae modi examinationis sunt 1 Est resolutio sensibilis aut insensibilis, 2 induratio, 3 Permutatio 4 Evacuatio per urinam aut alvi profluvium 5 maturatio quibus additur 6 modus putrefactio, licet ab author. non ponatur. Fit autem putrefactio à calore praeter naturam materia alterata & similiter cum particula continente corrumpitur & fit Gangrena & tandem ad syderitum seu syderationem quod etiam ignis S. Anthonij Sphacelos & Astachiles dicitur terminatur.

Cura Peripneumoniae.

Est persimilis cura cum Pleuritide, locales tamen medicinae debent esse magis perfundantes quam in Pleurit. propter maiorem distantiam à cute exteriori quare semper aliquid acuitatem subtilium partium habens illic adiungimus veluti parum aceti in modica tamen quantitate ne sputum prohibeat, aut permutationem in pleuritidem. Adiuvat etiam forma medicaminis penetrationem nam virtus emplastri magis penetrat quam unguenti magis item embrocationis quam fomentationis rationes. Et quia materia plerumque crassior & copiosior est quam in Pleuritide igitur maiori conatu sputum facilitamus, propter materiae inobedientiam & etiam magis divertere materiam curamus quam in Pleuritide nam sicut in Pleurit. fluxus sanguinis narium est ultimum auxiliu, ita prouocatio Hemorrhoidum & genitalis profluuium in Peripneu. est optima, consimili ratione ex Saphena sectu san. missio maior est in Peripneu. quam in Pleurit. Febris pariter maiori extinctione tanto eget quanto est acutior, & quod cholerica Peripneumonia plerumque in 7 die vel ante ipsum necat igitur maiori quemadmodum in Herisipelate [illegible] opus est extinctione quam resolutione.

Differunt Dispnoea Orthopnoea Asthma.

Dispnoea est frequens anhelitus cum difficultate.

Orthopnoea qui solum recta ceruice spirare possunt.

Asthma est difficilis anhelitus cum sono. eius sunt 4 species 1 quando est difficultas in inspirando, 2 quando est difficultas in exspirando, 3 quando diffi. in utroque, 4 quando aeger spirare non potest nisi recta ceruice, quae omnes fiunt a materia in pulmonem delata, vel a pectoris apostemata.

~~Pectoris~~ Praecordiorum dolor.

Praecordia dolent triplici de causa, vel ob inflammationem & curatur venae sectione, vel ob humoris crassitiem quae facit obstructionem meatuum, & curatur bona diaeta & humorum evacuatione, aut ob crassorum spirituum redundantiam, curatur tum appositione siccatorii cataplasmatis, ex Rutha, sem. aneti. Chamomeli & origano.

Pulmonis ulcera.

Quidam negarunt curari posse. Gal. dicit se quosdam curasse debent ergo curari principium phlegmones expuentes post [illegible] curantur, quia necesse esset pus educi ex ulcere quod fieri non potest. Ad curam eius quies requiritur & pauca respiratio, non loquendum, ulcus conglutinandum cum Dragagantho in vino dissoluto & paulatim immisso. Difficilius curantur pulmonis ulcera quam ventriculi quia situ longius absunt. Haec ex Gal. Aetius vero li. 5 cap. 12 quomodo curet

Foris med. exiccans adhibendum, tussis omni modo prohibenda, & cubanti in dorso humida med. astringens exhibendum ut Lohoch de Pino, sanum & expertum.

Aetius li. 8 cap. 67

Callus & durities relinquitur post hec ulcera in pulmone in ea parte qua fuit ulcus, Gal. dicit eum temporis tractu expelli. Paulus vero & Aetius quod per omnem vitam relinquantur, & quod ex levi causa denuo rumpatur.

In internis inflammationibus

Sentit eger magnam caliditatem & est tamen nonnumquam partium extremarum frigus, pulsus est vehemens, & plerumque adest Causus febris. ibi secanda vena membro inflammato conveniens ut si epatis apost. fuerit secetur Epatica, interne cum bono haustu refrigerante refrig. corpus & caliditas extinguatur ut cum Iulep Ros. viol. in aquis Cicoree Endiv. Si dulcia non potest eger adhibeantur aqua Berber. aut vini de Ribes, exhalatur caliditas ad exter. partes cum sacculis ex absinthio factis & vino & oleo infusis, calide applicatis super pulsum, si venter fuerit constipatus detur enema refrigerans ex herbis frig. applicetur tepide non omnino frigi. abstineat eger a cibo presertim circa accessionem ubi nihil plane dandum neque med. neque cibus, Tegatur leviter eger ne frigiditas per antiperistasin augeat caloris vehementiam

Peripneumonia Iudicia.

Gal. li. 4 de locis aff. cap. 8

Rubor faciei vehemens, deinde maxime frequentissima & celerrima spiratione & si per diem durat fiunt Orthopnoici

Dispnoea Asthma & Orthopnoea

lib. 4 de loc. aff. cap. 8.

Quomodo differant vide onomasticon, Eius tamen cause sunt ex Gal. 1 aut virium imbecillitas 2 viarum spiritus angustia, 3 vehemens in corde & pulmone calor, Ex aliis medicis. 1 Fracta vena thoracis vel ex vehementi exercitio, vel alio quopiam accidente, tunc n. sanguis in arteria coagulatur si parum fuerit facit Dispnoeam si multum Asthma, si adhuc copiosius Orthopnoeam facit 2 Ventositas in pectore. 3 imbecill. musculorum pectoris 4 Abscessus & dolor ut in Pleurit. Peripneumon. 5 Spasmus musculorum pectoris. 6 Paralysis illorum musculorum. 7 Vitium vertebrarum spine. 8 Dolores

Colica Iliaca. 9 Incommoda matricis. 10 Quicquid de foris accidit, ut quando fumi in artifodinis metallorum attrahuntur, sic à locis foetidis, pestilentibus, officinis zinobrij in sublimationibus Arsenici argenti vivi & reliquorum venenorum, Possunt etiam fieri quando destillatio descendit ad arteriam, quando tumor in pectore aut pulmone. aut quando tenaces humores in pectore sunt fit difficill. Orthopnoea. Paulus li. 3 cap. 29 curationem commemorat, dandum oxymel scillitum vel acetum scyllit. in potu, ipsam scyllam in melle coctam, hieram picram, aristol. rotundam hyssopum bis Melanthium.

Aselli
Cilleri
Millepedes

Asellorum sub situlis aliquot vasi fictili iniice torrefac sup. carbonibus, ubi alborem induunt contrito & in melle despumato excipe, da ante vel post cibum unum aut alterum efficaciss. est rem. Di. Ast. & Orthop. plura vide apud Orib. li. syn. cap. 105 Aetium li. 13 cap. 122 & li. 8 cap. 57 Celsum li. 4 cap. 4 Com. Gal. in aph. 18 li. 4 Aphorismorum ef. Venam secandam in summa necessitate Celsus inquit, & clysteres adhibere iubet, ex ficubus, farina lolij & hordeacea melle & thure emplastrum est conficiendum, & pectori superponendum, et aliud, ℞ Iunicis Item j Fecis vini partes iiij Aphronitri Ceratium j contunde omnia & excipe cum melle. & exterius sunt partes pectus attinentes perfricato. & his qui iam in summa sunt desperatione, & qui ferè ex Orthopnoea suffocantur da spumam nitri cum hydromelite puro, & confestim opitulatur.

Empyei.

De Empyicis Paulus li. 3 cap. 32 Aetius li. 8 cap. 65 Celsus li. 3 cap. 27 Trall. li. 2 cap. 4. Signa vero puris in thorace collecti sunt, thoracis gravitas, tussis levis & sicca, reliqua quaere fol. 117

IOCINORIS ET LIENIS MORBI, ICTERICIA ET HIDROPIS OMNES SPECIES

Omnibus medicinis stomachalibus semper admiscent medici astringentia. Ex qui: cum grata semper ... vide Gal. 2 ...

Lien tumidum.

Gal. in lib. de cura per sanguinis missionem, Neque in liene tumido ex dextra nare erumpens sanguis ac in iecinore ex sinistra aliquam affert utilitatem, sed revulsio in directum adhibita evidentem celeriter ostendit que autem contra nequaquam

Hepatis & Lienis morbi.

In Hepatis aegritudinibus dextram basilicam aperimus in splenis aegritudinibus sinistram.

Iecinoris inflammatio

Gal. 13 Methodi inter initia inflammationum iecinoris statim revellendum & evacuandum esse sanguinem qui fluit ad Hepar per sectionem venae ostendit, quae est e directo.

Hidrops quomodo fieri possit

Si hydropici servavit ad tussim, ita quod etiam pulmo sit affectus sunt desperati.

Gal. li. 3 de locis affectis Cap. de hepate, dicit quod in magno exercitio aut balneo possit refrigerari hepar & omnino extingui, quemadmodum ferrum ignitum per potum frigidum. Di ta hydropicam fieri posse, quare prohibetur potus in balneo.

D. Pysterus desperatum hidropicum rusticum curavit per abstinentiam potus.

Prohibetur illis etiam cibus copiosus quia valde impeditur natura quae conatur digerere cibum sed nullo modo potest. Hepar etiam non attrahit sed omnes cibi per intestina descendunt. Plerumque autem moriuntur tumor totius corporis discedit & nihil reliquum est praeter carnem & ossa & redit facultas spirandi quare putant se iam curatos esse, statim tamen moriuntur. Licet in aliis passionibus spirandi facultas sit optimum signum in chronicis tamen malum signum est.

Desopilanda primum cistis fellis postea evacuanda ictericia.

Ictericia dupl. {Nigra a nigra bile
Flava a flava bile . ex opilatione cistis fellis

Stomachi frigiditas, Vomitus.

Quando ex stomachi frigiditate accidat ut aliquis cibum retinere nequeat sed statim vomere cogatur, curatur plerumque per aliquod laxativum ventris ita fluxus fluxum curat sic in Dysenteria exhibetur vomitorium ut fluxus cesset

Hydrops ὕδερος

Avicenna Fen 4 Cap. 4 In fine, Libro 1. & li. 3 Fen 14 dicit quod sternutatoria & sufflatio per nares facta prosunt in Hydrope. D. Panthal. in Hydrope iussit fieri cineres ex radicibus ligno & cacuminibus iuniperorum & poni in sacculo & affundi vinum, quod vinum epotum magnam copiam aquae per urinam ciet.

Unguentum pro hepate calido

℞ Olei Rosacei, de Nymphea, de Spica ana ʒs Rosarum Spodij ana ʒij Sandalorum ambor., sem. plantaginis sem.
portula

portulaca ana ʒj Spica Eupatorij ana ʒij Mastiches ℈ij Cera q.s. fiat Vnguentum, remouet malam complex. epatis cal.

Emplastrum sup Epar ponendum in fluxu

℞ Eupatorij Mj Schoenanthi Mij Spica quartam partem Mj Mastiches, Macis ana ℥s Ligni Aloes ʒiij Myrab. Embly. Cepulorum assatorum ana ℥j Boli Armeni ℥j Hematidis. Terre sigillate ana ʒij Coriandrorum preparatorum ℥js Spodij ʒij Rosarum ʒj Farine hordei ℥ij Specierum trisandali sine Camphora ℥s, Scoria ferri preparate ʒj Olei Masticini & Mirtill. ana q.s. ad incorporandum est mirabile in omni fluxu Hepatico.

Aqua Epatica contra dolorem Hepatis & oppilationem & Ictericiam.

℞ Sem. Endiuie, Scariole Lactuca, Hepatica, cap. ven. Sandalorum ambor. ana ʒjs Communium frig. ʒij Rosarum Floris ʒs Spodij ʒj Radicum Foeniculi Petroselini Apij ana ʒij Rad Endiuie ʒiij Aceti modicum, Sacari ℥js Aque fontis ℔iij bulliant ad consump. medietatis.

Throchisci optimi.

℞ Rosarum Berberorum ana ʒij Spodij Absinthij Cuscute Lactuca Glycyrhize Mastiches Schoenanthus ana ʒiij Sem. Endiuie, Marathri, Anisi, Spica, succi Eupatorij Arist. longe ana ʒij Cardamomi Caryophyll. Croci Opij Asari. Costi Cucumeris Cucurbite ana ʒj Tempa cum succo Endiuie

Vnguentum pro stomacho glutinosum.

℞ Olei Citoniorum, olei de spica, olei de mastiche ana ℥js Styracis Calamite, Schoenanthus Cyperi, Coralliorum ambo. Rosarum Mastiches ana ʒij Caryophyl. Labdani ana ʒj Cere & Resine ana q.s. curat maliciam hum. stomachi confortatiuum & uiriliter constrictiuum.

~~Vnguentum~~ Emplastrum Vsuale verissimum pro stomacho.

℞ Nigelle ℈ij Aloes corall. rubeorum ana ʒj Absinthij Mastiches ana ʒij Coriandrorum preparatorum ʒj Fiat puluis & incorporetur cum ℥iij farine siliginis & Lupinorum ʒv Croci ʒj Aceti ℥ij succi rubi ℥j succi Absinthij ℥iij Incorporentur & fiat Emplastrum

Vnguentum Vsuale pro stomacho

℞ Oleorum Masticini, Mirtini, Nardini Citoniorum ana ℔s olei de Absinthio ℥ij puluis Mastiches Caryophyl.

Nucis moschatæ, Labruscæ, menta Myrtillorum ana ℥ß Absin-
thij Rosarum, Corall. amborũ ana ʒj ceræ parũ fiat vn. molle

Emplastrum pro Vermibus.

℞ Myrrhæ Centauriæ, Aloes Diptami ana ʒiß Absinthij se-
portulacæ, & atriplicis pulueris lupinorũ Rasuræ eboris Rasuræ
cornu cerui usti ana ʒj Croci ʒß farinæ hordei ℥iß Fiat em-
plastrum cum succo porrorum non transplantatorum ℥iiij &
in fine ponantur Mastichi pulverizati ʒij

Ceratum stomachale frigidum & stipticum.

℞ Rosarum, Spodij, Mastiches Coriandri, Myrtillorum Hypo-
cystidos, Acatiæ, Vernic. Sanguinis Drac. ana ʒß Labdani ʒij
Gal. mus. ʒj Picis naualis, Resinæ ana ʒij Ceræ q. s. Fiat Cera-
tum deinde buliat in ℥iiij Vini citoniorum usq ad consum-
ptionem ipsius, confortat Stomachum debilitatum a vehementi
calore Feb. cholericarum & adustarum sitim sedat mordicatio-
nes stringit

Ceratum stomachale pro puero.

℞ Resinæ lib. ß Caryophyl. pulueris & Mastiches ana ℥ß Fiat
Ceratum super panno

Pro stomacho frigido.

℞ Galliæ muscatæ, & aliptæ muscatæ ana ʒiß Labdani ʒiij
Mastiches, Macis, Styracis calamitæ, Caryophyl. muscatæ nucis
Cinnamomi electi ana ℥ß Ligni Aloes ʒij Corall. amborũ
ana ʒj Granorum Paradisi, Abrotani, Calamenthi, Galang.
Zingiberis ana ʒiß Thuris Ciperi ana ʒj Croci ℈j
puluerizentur omnia cum s. q. Resinæ fiat 2 cerota
supra stomacho aliud pro ori stom. apponendo sub spina
Vide Mesuem de Emplastro Aloës.

Ceratum Calidum pro stomacho.

℞ Mastiches, Cinnamomi Caryophyl. Violarum Aloes Spicæ
Galliæ Moscatæ Calami Arom. Galangæ ana ʒß Sanda-
lorum amb. Coriandri præparati sem. acetosæ ana ʒj Lab-
dani ʒß picis naualis decoctæ ℥j Aromatizentur cum
pauco musco & fiat Ceratum in forma scuti

Embrocha stomachalis cum spongia magna.

℞ Menthæ Absinthij Origani Calamenthi, Foeniculi, seminis
aneti uel anisi. Cimini ana M. iß Mastiches Coral. amborũ gal-
liæ Moschatæ ana M. j Ros. M. ij, Contundatur crasso modo vini
nigri lb xij buliant usq ad consumptionem medietatis dein-
de fiat embrocha

Sacculus pro stomacho.

℞ Ligni Aloes, Absinthij, Calamenthi Bethonicæ, Mastiches
thuris Cypi Costi Cimini Foeniculi Rosarum Viticella ana
ʒj

Zinziberum, Macis, Cinnamomi, Caryophyl. Spicæ Nucis Moschatæ, Piperis albi & longi ana ʒ s. Calami Aromatici Cassiæ Ligneæ Corall. rub. ana ℈ ij ex his pulverizatis fiat sacculus in forma scuti.

Species pro Stomacho

℞ Menthæ ℥ ij Labruscæ Rosarum ana ℥ s Caryoph. Galangæ Mastiches ana ℥ j Corticum granatorum, Balaustiorum ana ℥ ij Terantur omnia subtiliss. & fiat sacculus.

Confectio confortans stom. & prohibens vapores elevarj

℞ Mastiches ʒ j Rosarum Spodij, Menthæ ana ʒ s Coriandrorum præparatorum ʒ ij Coral. ~~præparatorum~~ rubrorum ʒ js Conservæ Citoniorum lib. s Fiat confectio.

Electuarium de Ovis rectificans digestionem stomachi & est Dioscoridis.

℞ Albuminis ovorum ℔ ij mellis cocti despumati ℔ j Misceatur simul & diu agitetur ad spatula agitando usque quo inspissetur deinde addantur hæ species ℞ Zedoariæ ʒ s Cardamomi Caryophyl. Spicæ [illegible] Zingib. Piperis Galangæ Rosarum, Sandalorum rub. ana ʒ j F. Electuarium

Unguentum pro Splene.

℞ Olei de capparib. ℥ iij olei de sisamo ℥ js Scolopendriæ cortic. de capparib. Endiviæ Scariolæ Lactucæ ana ʒ s sem. agni casti ʒ j Ceræ q.s. & fiat unguentum molle & aspergatur modico aceto, valet ad malam complex. cal. & frig. removet duritiem splenis frangit ventositatem eius & dissolvit apostema in ipso splene.

Ceratum valens duritiei splenis.

℞ Armoniaci ʒ iij Bdelij albi mollis ʒ iij dissolvantur gummi cum aceto scyllitico. Tamarisci ʒ s Scolopen. sem. aneti agni casti ana ℈ ij sem. plantag. ʒ s Ceræ albæ ℥ ij Fiat Ceratum in Rotulis.

Aliud ad Idem.

℞ Tamarisci, Scolop. sem. agni casti sem. plantag. ana ℈ ij Armoniaci ℥ s Bdelij albi ʒ iij dissolvantur gummi in aceto scyllitico & post infrigidationem addantur species & fiat cerot.

℞ Scolopendriæ, Fumi terræ, Mercurialis, Bletæ Malvæ Camomillæ ana M j Rad. Acori petroselini, Asparagi Apij ana M s Corticum capparum ʒ j bulliant in aqua s.q. pro clystere, colaturæ addantur Cassiæ extractæ ℥ s Benedict. laxat. Ed. s. R. s ʒ js Olei Viol. Caparorum ana ℥ js M. F. Enema.

Unguentum Stomachale.

℞ Olei Cydoniorum Myrtillorum ana ℥ s Olei Absinthini Nardini Costini Ros. Mastichini de Menta Laudani ana ʒ s

Ceræ q.s.

Ictericia nota

Quando excrementa sunt albicantia & non habent debitum colorem russum certum signū est quod porus fellis occlusus est nam non exit cholera quae tingere posset excrementa quare ex ea obstructione aut Ictericia aut Hydrops generabitur.

Hydrops.

Aqua in hydropicis sitim non extinguit quia membra solida non humectat

Iis qui ex frig. cibo & potu cachexiam minantur Et qui multos crudos habent humores viscosos & phlegmaticos pro praesidiis utuntur med. Artemisiae rubeae Herbae Kunigundis quidam Eupatorium esse putant Cicoreae ana M j Centaureae minoris pugil. j fiat decoctio in aqua fontis ad consumptionem 3 partis.

Incidit humores crassos

Hydrops.

Hydropicis possumus exhibere bona purgatione ut materia a venis in ventrem trahatur unde solutio fit ut inquit Hip. in hydropicis si materia a venis in ventrem fluxerit fit solutio.

Ictericia.

Quando Urina regio morbo laborantis proijcitur in cinerem cinis ille involuitur linteo & suspenditur in fumitum habent pro experimento ictericum sanari & id dicunt fieri per ligaturam phisicam.

Phisica ligatura.

In Hydrope evacuans pectus &c.

℞ Uvarū pass. mundatarū ab acinis, Florū boraginis Violarū Polypodij Glycyrrhizae ana ℥j Turbith electi ℈ij Anisi ʒs fiat decoctio & in decoctione temperentur Myrob. Chebulorum ʒjs fricentur lento igne coletur. ℞ Colaturae ℥vij p.b. in quibus dissolve Diaprunis solutivi Diacarthami, Diaphoenici Diasenae ana ʒj b.p. Misce fiat potus capiat circa mediam noctē, caveat ne evomat.

Ructus acetosus. Der Sodt

ὀξυρεγμίαν Tr. 50 graeci Gal. alibi appellat

Ructum acetosum qui semper fit ex causa frigida curat pisa comesta crebro, & Bockhorne, praeterea Trionsiperon & nonnunquam vomitus si fieri possit.

Hydrops.

Humor autē in hydropem
pus continet intra peri:
toneū Gal. teste li. 5
de usu p̄tiū cap. 6.

In Hydrope una evacuatio non potest omnē humorem expellere, sed nō propterea altero statim die secunda erit administranda purgatio, sed interquiescendū & differenda erit ad 8 vel 14 diem.

Pilulæ stomachicæ D. V.

Mundificant omni tempore ℞ Turbith ℥ x Mastiches ʒ iij Rosarum ʒ iij Aloes optimi ad pondus omnium confice cū succo absynthij.

Epar inflammatū.

Gal. sup aphor. li. 5. Epatis parte carnosa inflammationem patiente gravis fit dolor.

Vomitus. Fluxus ventris Chatharrus

Quidam in vomitu, fluxu ventris & Catarrho accipiunt Thus verū & comedunt in porro asso quod mirabiliter restringit.

Hydrops.

In Hydrope magnopere prodest Soldanella herba, ex qua DV fecit decoctionē cui addidit, folia Senæ, & succū Ireos & fecit potionem sed illa potio nō nimis fortiter expellit.

Lien.

Splenis morbus est quibusdam incurabilis, alij curat potione aquæ calibeatæ, in qua calibs ignitus extinctus est.

Ad stomachum & os ventriculi imbecillū 9 Sim.

Viridis Iaspis appensus stomachū & os ventriculi iuvat quare & annulis inseritur insculptū gerens Draconē radiantem. Ego tamē efficaciā eius etiā sine hac sculptura probavi facta torque ex eiusmodi lapillis, ita ut collo suspensi os ventriculi contingerent.

Splenis duritiem resolventia.

Et Splenem diminuentia medicamēta reperies inferius de Morbis mulierum.

Hepaticis Hydropicis. idē genus

Hepar lupi Hepaticos tota substantia iuvare sufficienter se expertum dicit Gal. li. 5 de cō. med. & hodie hepatis eius siccati pulverem cum vino albo dant hydropicis, tanq̄ secretū aliquod remediū Sylvius. Sic caro [illegible] κοχλιαρ. multum tusa cū vini nigri cyathis tribus, calfacta pota, hydropicos tota substātia non una aut altera qualitate iuuat. Pistacia hepati obstructo conferunt. Uua passa tota substantia est familiaris Epati. Stercus bubulum aridum ustum tribus cochlearibus potum hydropicos iuuat.

Icteritia.

Lumbrici terrae quos γῆς ἔντερα i. terrae intestina uocat Gal. ex melicrato poti icterum purgatione mox liberant.

Colica

κορύδαλος uel κορυδὸς ὀπτὸς i. galerita assata uel elixa si assidue edatur cum iure colicos saepe plurimum iuuare expertus est Gal. Vires easdem ad colicos dolores & nephriticos tribuunt periti & probatiss. pulueri auiculae Callis frequentis, quas illi Mesongeas uocant Syluius. Stercus gallinae cum oenomelite uel aceto uel uino aqua diluto Colicum dolorem diuturnum sanat.

Splenica medicamina.

Astragalus bouis ustus ex oxymelite lienem absumit. Myrabolanus splenem iuuat. Asplenium Capparis Tamarix tota substantia familiares Lieni plantae ipsum iuuant & liquant & absumunt tumentem, quin usu multo asplenium ipsum consumit omnino.

Hepatis affectus.

Uua passa in affect. hepatis & uinum saluberrimum si egeat siue phlegmone Erisipelate, abscessu, calida intemperie ipsius uel aliarum partium principum uel totius. Syluius.

Hepatis Stomachi & Ventriculi phlegmone

Non solis laxantibus est curanda ob harum partium actiona corpori toti necessariam ad uiuendum sed miscentur etiam adstringentia harum partium robur seruantia ut absinthium Aloe Mastiche Nardus Cydonia.

Scirrhus Epatis

In hoc calefacientia & tenuantia praepollent magis quam in scyrrho aliarum partium, sed mollientibus admodum moderatis utendum quia iecoris corpus uelut ex humoribus concretum est ob id Herophilo Parenchyma dicitur.

Sic in Scirrho epatis semen cucumeris & baccas iunip[eri] miscentur, quae mitigant & aliorum vehementiam obtundunt & mel & exrigium, vel similia remedia adduntur ut excretionis viam praestent per urinas his quae ex scirrho in tersa & fusa [illegible] sumpta & admota fuerint. Scirrhus n. omnis qui fit a frigido crasso & lento humore in partes solidas transmisso, calidis incidentibus & tergentibus & digerentibus est curandus. Sylvius.

Ventriculi maximus dolor.

Multum Venerei homines nonnunquam derepente corripiuntur magno dolore ventriculi, ita ut ratione exolutionis fiat Syncopis.

Appetitus aliquando

Abolitur, aut aliquando debilitatur & fit difficilis appetentia de qua vide Gal. li. 3 cap. 2. de caus. sympt. aut aliquando depravatur ap[petit]us ut in Pica.

Ad humores in ventriculo crudos

2 part. 10 in fine. Hydromeli cui incoctum sit Absynthium, tenues succos in ore ventriculi contentos commode deorsum impellit.

Ad calefaciendum ventriculum.

Piper, Zingiber, baccas Iuniperi Mastiche & alia quaedam integra devoramus, cum ventriculum calefacere citra hepatis calidi noxam volumus. Si autem hepar & longinquas partes calefacere studium est vel aliter medicamenta terimus non modo ea lenissime trita sumimus sed etiam liquori mista tenuissime.

Hydrops cum febre.

Urgentiori maior vis remediorum opponatur non neglecto tamen altero.

Anorexia

Fit 1 quando vena propter exiccationem nihil attrahit 2 quando corpus non evacuatur 3 quando immoderata ventris & intestinorum fluxio adfuerit 4 propter humores varios in ventrem delapsos, 5 ob pharmaci potionem, 6 ob sanguinis immoderatam deflutionem. Reliqua quaere fol. 115

non habet circumvolutiones ut reliqua intestina

12

tenuia dicit Gal.
ex quibus Duodenum Ieiunum
Ileon tenuia sunt intestina.
Duodenum latitudine 12 digitorum.

INTESTINORUM DOLORES ET OMNES FLUXUS Ventris & Lumbrici. Colica Iliaca.

Sex sunt intestina 2 Ieiunum. 1 Duodenum 3 Ileon 4 Monoculum vel saccus. 5 Colon. 6 Rectum.

Ad colicam Ventosam

Colicam Ventosam dissipant aqua in qua decocta sunt carui, ciminorum, foeniculorum cum oleo rutaceo vel alio dissipativo flat. mixtis enematis.

Sunt autem in quibusdam Colicis ita indurata squibala sive sterola sicuti argilla indurata et habet similitudinem stercoris caprini quare magna difficultate possunt eyci. Studendum igitur enematibus mollificantibus, & si unum sufficere non posset, necesse esset ut administraret 4. 5. vel 6 enemata iuxta Aphor. Hippocratis omnia secundum rationem facienti si non succedat secundum rationem non est transeundum ad aliud stante eo quod a principio visum est.

Oportet Colicam ab opilatione intestini per decoctionem cum oleo lini quod lenit et apio

Sicut pater curavit colicum cui 15 enemata ordinavit & vix eum retinuit

Dysenteria

Fluxum Dysentericum non statim restringunt medici ab qui inducerentur flatuositatis & colica, sed fluxum non astringunt ante diem quartum ut materia peccans probe exitum habeat, postea adhibet Rheobarbarum ustulatum torrefactum super laminam ferream quod primum noxios humores expellit postea astringit.

Lumbrici. Ad omnia lumbricorum genera expl. Ca. 27

vide magnum Secundum [illegible] Cap.

Lumbricos necat decoctio Hyssopi, corda etiam expellit Diosc. li. 3

Astragalus bovis ust. cum lacte potus lumbricos rotundos educit.

Dysenteria

Dysenteria restringitur per refrigerantia, quia si calidis vellet restringi calidum maiorem fluxionem sanguinis ita etiam sanguis menstruus. In desperata dysenteria commendant Medici & Avicenna aquam Salsam vel Marinam quam iniiciunt per Enema. Trallianus testatur se usasse.

Unguentum de Corticibus castanearum restrictivum

℞ Olei de Masticha ℔ j Olei Mirtini Citoniorum ana ℔ s
Mastiches, Acatia, Sanguinis Draconis ana ℥ j s Corall. rubeor.
ʒ j Carabe, terre sigillate ana ℥ j Corticum Castanearum
Scoria ferri preparate ana ℥ i s, Boli Armeni, Balaustiorum
Thuris ana ℥ s Resina ℥ j Cera q. s. & fiat Unguentum quod
principaliter valet in immoderatis fluxib. mensium
applicatur partibus foemoralibus in disenteria igitur & venter

Unguentum pro Vermibus

℞ Absinthij Lupinorum, Sileris montani Cimini ana
℥ s, Nigelle Centaurea minoris Doronici, Cornu cervi
usti, myrrha ana ℥ s Aloe succocitrini ℥ j s Agarici ʒ j

succi arantiarum ℥ij Olei de Absinthio, olei amygdal. amar. ana ℥iiij Olei de medullis persicorum ℥iiij Cera ʒij Dissolvantur omnia & incorporentur cum succo arantiorum & addatur fel unius tauri in fine, coquatur succus cum felle Fiat unguentum quo ungatur tota regio stomachi frangit lapidem potenter

Aliud & melius ad idem.

℞ Olei Mirtini ℥js Vulpini ℥js olei de Mastiche ℥ij Mastiches, Sandaracae, Corall. ambor. ana ʒj Carabe, Terrae sigilla. Corticum interiorum castanearum ana ʒij Scoriae ferri in aceto infusae per unum diem ʒjs & in fine coquatur scoria ferri usque ad consumptionem aceti ʒiij Cera ℥vj fiat Unguentum.

Unguentum ad lumbricos.

℞ Succi menthae ℥ij Centaureae minoris, Centonici, Lupinorum ana ʒs Gentianae Absinthij ana ʒj Aloes succotrini ʒjs Olei Mastiches, olei de spica, olei de absinthio ana ℥j Olei Omphacini, Aceti expressi de pane asso ana ℥ij succi Arantiorum ℥s Cerae albae, muscatae ℥vj Coquatur cera cum oleis & cum infrigidari coepit, addantur species omnes per se subtilissime tritae deinde totum bulliant cum succis usque ad consumptionem eorum in fine incorporentur musci ℥ij & fiat unguentum molle, liniantur sub umbilico, & educit vermes longos rotundos ascarides & minutos.

Aliud. ℞ Succi persicariae, Absinthij Abrotani, Centaureae minoris, ciclaminis fol. persici fol. Lupinorum rad. ebuli corticum germinatorum ana ʒj porrorum non transplantatorum ℥ij Nasturtij aquatici ℔j Aceti fortissimi ℥iiij cerae q.s. fiat Unguentum

Aliud probat. Theriacae ℥s pulveris diptami Gentianae Aloes, sem. lumbricorum ana ℈j Aloes ℈ij fellis bovini ʒj Misce omnia & in pulvere Coriandrorum fiat unguentum adponatur stomacho in forma scuti.

Unguentum ad resistendum fluxui ventris

℞ Resinae electae ℥iij sumach infusi coriandri praeparati granatorum mirti ana ʒjs Mastiches ℈ij Hipoquistidos Sandal. rub. ana ℈js Oleum de Mirto & Citoniorum ana ʒjs Dissolvatur resina cum aceto & fiat unguent. bene tenax & applicetur supra ventrem totum a costis infra.

Unguentum solutivum

℞ Hierae gal. Agrippae ana ℥j Orthanitae Scam. Elect. ana ℈ij vel ℥ij Euphorbij ℈ij ~~vel ℥ij~~ Turbith, Colocynthidos ana ℈ij conquassentur simul in mortario & fiat unguentum quo ungatur sub umbilicum.

Epithema ad Vermes

℞ Nigellae vel millii ℈j olei ʒj Coriandrorum praeparat. ℈ ijs absinthij Mastiches ana ʒij Corall. rub. ʒj ft. pulvis subtilis subtilis cum succo Absinthij et aceto ft Epithema quo utere

Sacculus ad fluxum ventris

Supra quem infirmus sedere debet. ℞ Origani, Sumach, Mirtillorum Coriandri, Camomillae ana M. js Corticis Balaustiorum granatorum Hipocystidos sem. Ros. ana M. s. Radicum Tassi barbati, cardamomi corticis et rad. mori ana M. ij, contundenda contundantur et reliqua incidantur et bulliant in vino nigro deinde pone in saculo. et iube illum supra assidere.

Pulvis ad leniendum ventrem cum brodio ante cibum.

℞ Epithimi, Thimi, Polypodij ana ʒj Folliculorum Senae ʒij Tartari ʒiij Cinnamomi, Anisi ana ʒj pulveris anti ʒij. ft pulvis

Pulvis constrictivus fluxus ventris.

℞ Gummi arabici torrefacti ʒj Terrae sigillatae ʒ vj Boli armeni ʒs Fiat pulvis subtilis dentur ʒij pro vice.

Pulvis constrictivus in Diarrhea.

℞ Granorum Mirti pulveris florum macis ana ʒj Corali Zeduariae ana ℈j Fiat pulvis qui partiatur in 5 partes aequales et detur una pars pro vice.

Contra vermes pulvis probatus Muscatus dictus

℞ Seminis atreplicis ʒj Sem. sancti ʒjs Rad. graminis flor. Hyssopi Abrotani ana ʒs Glycyr. ℈iij Cinnamomi seminis aneti ana ℈s. ft ex omnib. pulvis subtilis deinde misceatur et in fine ponatur musci triti ℈s cum aqua gram. calida

Pulvis ad fluxum dysentericum

Bursae pastoris, Pforatae, Pulegij et sem. diversit. ana ex his fiat pulvis et detur ʒj cum ovo mane duobus dieb. continuis et stringet fluxus.

Santonicum prodest in expellendis vermiby intestinorum

Confectio pro Vermiby.

℞ Sem. sancti ʒjs Cimini ℈j Cinnamomi ℈ij cornu cervi usti ʒs turbith praeparati ʒij Saccari ʒ x ft Conf.

Conf. Lax. singularis sine damno

℞ Diagridij ʒs turbith ʒij Zinzi. Galangae Cinnamomi ana ʒs Saccari ʒ viij ft conf.

Aqua stringens fluxum Dysenter. max. in pueris

Aqua ad Dysen.

Aqua Ros. ʒ vj Caryo. Mast. Sumach ana ʒj contundantur grosso modo et bulliendum in aqua donec consumantur fiat de qua detur cochlea. j

Contra fluxum Ventris

Nasturtij torrefacti ʒj Myr. citrinorum assat. Reubarbari assi.

ana ʒs Fiat pulvis dividatur in 4 ptes detur omni mane ʒj in aqua Plantaginis tepefacta.

Conditum contra fluxum.

℞ Diacotoneis c speciebus ℥js Conservae Ros. veteris, diaspernis resolutivi ana ʒjs Sumach Balaustiorum cupularum glandium, anthere ana ʒj Coriandri praeparati ʒij Caryophyl. Ligni Aloes ana ℈ij Syr. Mirtill. Syr. de menta q.s. Fiat conditum seu mixtura. Idem.

℞ Rhabarbari torrefacti ʒj Conservae Ros. veteris ʒjs Pul. veris fol. myrti Caryophyl. ana ℈j Mastiches ℈s cum modico Syr. Myrtini Fiat conditum.

Pauli li. 3 cap. 41
De Tenesmone Aetij li. 9 c. 43

Species ad Tenesmonem.

℞ Coriandri praeparati, granorum myrti sem. plantag. cupularum glandium, anthere gallarum ferratarum & cypressi ana ℥js gummi Arab. Tragaganthi torrefacti ana ʒjs Contundantur subtiliter & cum vino bibant in seculo postea sedat. Licinium constrictivum in Tenesmone

℞ thuris Myrrhae gummi arab. Lini ana ʒij Opij Croci ʒs Conficiantur cum album. ovi & fiat Licinium.

Colica

Oleum Olivae in Colica Epatum optimum remedium est.

Colica phleb. ~~minime~~ confert quia Colica generatur cum humores frigidi in corpore mali digeruntur in ventriculo & postea descendunt ad intestina & ea refrigerant, quae intestina postea magnopere dolent. Alteri Colicae ~~causa est~~ generationis causa est ventositas crassa, quae cum non habeat eruptionē generat intensiss. dolorem. Tertia causa est durum excrementum siqs usus esset cibis siccis ut excrementa fiant indurata generatur maximus dolor colicus. sed frigiditas quae inducitur ex phleb. non potest huic malis resistere sed magis augeret causas generationis colicae. unam tamen excipiunt casum medici & Avicenna li. 3 fe. 16 In colica apostemosa quae quidem raro fit licet incidere venam in brachio propter diversionē ne apostema reddatur maius.

Fluxus Dys. ab aliis discernitur potissimum quia vehementissime dolet.

Dysenteria

de hac Aetius li. 9 cap. 43 Paulus li. 3 cap. 42 ponit notas veræ dys.

Dysenteria quæ fit ut intestina non possit curari quare multi in tacrvibus dysen. exhibent cremata quæ acrimones humoris expellat Rablaut

Intestinorum difficultas fit aut a salsa pituita aut a flava bile, aut ab atra bile, nonnunquam etiam ab illa prasina aut cynaria quæ ferri æruginis similis est, sed hæ sunt letales, sed alteræ quæ ex pituita salsa aut cholera fiunt curantur non statim sistendus est violentioribus restrictivis fluxus ille sed familiaribus et absque nocumentis fiunt ex aqua destillata ex piris longis viridibus schwantzbiren, si præsumatur indies et pro potu exhibeatur optimum remedium post dies 3 vel 4 Rhabarbaro torrefacto utimur. lenit dolorem et parum restringit cum confortantibus

Quantum potest bibere.

Non solum fluxui dysenteriæ sed omnibus aliis fluxibus hæc aqua prodest.

Biliosæ dejectiones

Quibus in fluxu Biliosæ fiunt dejectiones ~~hi~~ non ~~sunt~~ restringendus erit hic fluxus quia ~~sepe~~ bilis rapitur ad cerebrum et obstruit sensus visum et auditum etiam destruit vel generat apostema et fit phrenesis, sed magis laxative med. iuvanda natura ut expellatur cholera, qua educta potest exhiberi postea Rhabarbarum torrefactum, sed plerumque in fine tantum exhibetur.

Cassia Manna
Rhabarbaro
Succo Rosarum

Colica septem modis fieri potest.

Potest v. fieri. 1 Quando humor est nimium frigidus ut phlegma vitreum, 2 aut ex nimia caliditate humorum, 3 aut quando humor contentus in intestinis per intemperaturam facit Colicam, 4 aut quia penetrat in partes continuas, 5 aut ob flatuosum spiritum, quando ab humoribus fit ventositas, quæ valde dilatat intestina, 6 aut quia vehementer impactus aut inviscatus est humor ut scybala 7 aut quia propter acredinem erodit, fieri potest Colica.

Colicos quomodo curavit Gal. vide li. de loc. aff. cap. 4

Contra Colica certissimum experimentum

℞ Aquæ fontis puræ vitrum unum plenum impone manipulum sacchari, imponatur vitrum in aquam calidam ut simul dissolvantur, bibat æger. Faciat hoc bis vel 3 et certe sanabitur. Vidi ego hominem qui se hoc remedio sanatum esse testabatur.

Dysenteria.

In Dys. Phlegm. magnopere laudat D. I. K. T. pulverem ranarum in vino exhibitum. Gal. inquit Quidam è praeceptor. nostris Dysenter. clam propinabat in lacte fluviatilibus calculis ignitis decocto quod aliqui magisterii sibi soli norant. Ego autem aliquando propter facilitatem acquisitionis in lacte bene prius decocto ferrum ignitum extinxi, Hoc praeceptor noster lectissimos tantum discip. docebat equidem experientia rata & mirabilia esse expertus dicit. Item Aetius dicit optimum refugium esse aquam salsam et aquam marinam iniectam per enema aut perfecte sanare aut interimere.

Excrementa retenta.

Quibus excrementum recens conclusum est si eo non evacuato sorbitio detur dolor iam instans irritabitur. Hip. de victu acutorum li. i Aph. 33.

Colica ventosa

Colicam ventosam ut testatur Alex. Trall. ad miraculum usque curat ventosa vel cucurbitula ventri affixa absque scalpellatione

Intestinis laborantibus.

Intestina quocunque morbo laborent admodum prodest barba hircina, sive decoctum bibatur sive iniiciatur per enema sive quocunque modo applicetur.

Ad Coli affectum Gal. li. 11 Simplic.

Alauda in iure elixa Colicos iuvat, frequenter autem est edenda cum iure. Quinetiam appellata Corydalis herba salutaris est Colicis. quod obiter dictum sit

Constipationi ventris vel si quis exhibuisset pharmacum quod putaret non totum expulsum

℞ Serum lactis cum melle despumato, vel Rosato vel Saccharo vel Sale, facit parum sedem.

Dysenteria.

Aliquando fit ex catharro defluente & corrodente intestina quae dys. si sit diuturna, si adveniat cibi fastidium malum est, quia ventriculus ipsis consentiens, in coctione offenditur, Si vero adveniat febris non est plane malum quia sig. adesse magnam putredinem circa ulcera, vel magnam inflammationem. Aliquando fit dysenteria

propter malos humores fluentes ab Hepate, & id ſepius fit
quando dolor ex parte gibbi: dolore gravativo.

In vehementiss. Fluxu sto. & intest. D. Amb.

Caryoph. Cypi, Corall. ambor. Mastich. Sumach, Granorũ myrti ana ʒj, pulver. omnia subtiliss. deinde ℞ Olei Cydoniorum ana ℥ij, Olei Spice, mente, ana ʒij Cere q.s. ʒs f. unguentum in quod intingatur pannus lineus ambobus lateribus.

Verũ oleũ Spice adeo durũ charũ Ag. putat nõ esse verũ oleũ spice

Michlete in omnibus fluxibus prodest.

℞ Conser. Ros. antique Dyacidoni: an ℥ij Michlete ʒj Theo de Car. ʒs Coral. utror. an ℈s M. cũ Syr. Myrtino

℞ Mastiches Thuris Sem. Myrti Sumach ana ʒjs Mente sicce ʒiij Caryoph. ʒs Cypi, Balaustiorũ ana ʒij Cal. arom. ʒj Fiat pulvis subtiliss. & misceatur.

℞ Tapsi bar. Flor. Camemeli Meliloti, Balaustior. ana Mj Fiat sacculus pro ano.

℞ Spec. aromat. Ros. ʒjs de gemmis f. ʒj Corall. amb. Spodij Cornu cervini usti ana ℈j Trochiss. de Car. de terra sigil. de spodio cum sem. acetosa ana ℈s Sacchari subtiliss. ℥ij omniũ pulvis subtiliss. Misceantur & f. Tragea.

In Colica ventosa.

Absynthij Parietariae ana ʒs

Malue, bismalue, floris Chamemeli Meliloti an Mj Sem. Lini, Foenugraeci ana ʒs Carui Cimini ana ʒjs Ordei mundi Ms furfuris tritici Mj Decoquantur in aqua sufficienti, coletur & in colatura ℔j dissolvantur Cassiae extractae ʒj Mellis Ros. colati, Farinae Sacchari ana ʒs Olei communis ʒijs Olei Chamemelini ℥j Olei Ruthacei ʒs salis ʒj Fiat enema.

Aqua decoctionis furfuris que laxat ventrem, sic amygdalarum lac constipat, sic quando aqua in qua furfur [illegible] & [illegible] [illegible] amplius constipat.

In magno fluxu ventris

Conser. Ros. antique ℥j Diacydonion s. ʒij Confect. cordialis ʒs Coralliorũ amborũ Spodij Cornucervi usti ana ℈j Misce cum Syr. Myrtino

Oleorum Mastiches Cydoniorũ Spice ana ℥j Misce

Oleorum Mast. Mente Spice ana ℥j Boli ar. terrae sigil. ana ʒs Cere q.s. f. unguentum.

Syr. granator. Myrtini Cydoniorũ Mente ana ℥j Aque Plantag. ℥ij Absinthij mente burse pastoris ℥j Corticis Myr. Citrini Kebul ana ℈ij Rhabarbari elect. & torrefacti ℈j Spice ʒij f. pulvis misce f. potio

Malue, Bismalue tapsi bar. ana Ms Plantag. Mj Ordei mundi, furfuris an. Ms decoquantur in aqua suf. coletur & in colatura ℥xij dissolvantur Sebi cervini, adipis hirci ana ʒs Olei Mirtini Rosar. Camo: ana ℥j f. enema.

Syr. Myrtini Cydoniorum Menthe ana ℥ij aque plantag. ʒvj Menthe ℥iij Vini cydoniorum ℥iij M. fiat potio.

Conserve Ros. Diacydoniten ℥j Spec. de gemmis utriusque ana ℈j Corall. ambor. cornu cervi usti Spodij an. ℈ß Cinnamomi electi ℈j Misce cum Syr. cydoniorum

Plantag. utriusque Caude equine ana Mj Ros. rub. Mjß Balaust. Sem. Sumach Hypocystidos Capularum glandium Granorum myrti ana ʒiij Cinamomi electi ℥ij Cassie lignee ʒij Mast. Tragacanthi an. ʒiij Throch. de Carabe de Spodio ana ʒiiij distillentur cum [illegible]

Florum Tapsi bar. Balaustiorum ana Mjß Malve Floris Chamemeli ana Mß Sem. Sumach Mß contu. M. & sacculo in Vini granatorum ℥iiij Aque Plantag. ℥j. M.

Conserve Ros. antique Diacydoniten ana ℥j Athanasie ʒß Coral. amb. Spodij ana ℈j Misce cum Syr. Cydoniorum

Spec. de gemmis utriusque diamusci d. ana ʒß Croci gr. vini malmatici ʒij Aque Bor. Bugl. Melis. an. ℥j ℞ Epithema.

Throch. de Spodio Karabe ana ʒß Cinam. electi ℈j Coral. amb. Ros. rub. ana ℈ß Sacchari finissimi ℥j ℞ Tragea.

Iliaca. * *

Gal. sup. aph. 44 li. 6 In Ileo nihil exit inferius, neque si quis acerrimo utatur Clystere, Vomitus aut stercoris adveniunt his qui exitialiter se habent. Propterea non exhibenda enemata quia magis irritant naturam, ita ut ipsa expellat per os. Fit autem aut ob apostema Ileorum, aut ob indurationem excrementorum in Ileis

Hoc idem testatur li. 6 de locis aff. cap. 2.

Tenesmus in gravidis.

Facile facit abortum Hip. teste li. 7 aph. 27 ibi adhibendus est clyster ex decoctione Althee Malve foeni graeci et lacte caprino additis oleis Rosaceo & Myrtino & aliquando etiam salis ʒj

In Dysenteria

Opium Galla Malicorium cortex Pini, semen Alterci Myrta sicca, acacia, Rosa sicca, pira sicca omnia torrefacta dantur, ut dolorem obtundant & partem adversus causas dolorificas roborent. Sylvius.

Dys. & pass. differunt.

Vide Aetium li. 9 cap 42 dicit quod pass. fiat etiam in intestinis saepe fallitur cum putat esse dys. cum pass. deprehenditur, quam pannum habent non ita irritantur ad excretiones ut

dysenteria

plurimum prodest oleum vel calide vel frigide exhibitum melius tamen si calide ebibatur oleum purum vel oleum amygdalarum dulcium, ʒ vj Et extrinsecus potest imponi Mellis Rosati colati ℥ s vitellum unius ovi Olei Rosa. ʒ vj Opij gr. vij Croci ℈ s Cere modicum fiat unguentum

Cum mediocri adstrictione opus est

Tunc vehementer astringenti minimum astringens misceamus vel vehementer digerenti minimum digerens

Fluenti ventri

Absinthium aqua fervente tingendum, quo minus odore offendat postea oleo incoquendum ad ventris fluentis unguentum si modo vacuatio amplius non deest

Fluxui ventris.

Vera Theriaca statim sistit omnem fluxum ventris quomodocunque accidat

Cruenta Dysenteria.

Est excretio sinceri sanguinis similis ei qui ab hostia interfecta profunditur duplici de causa fit, ob mutilatum aliquod membrum, et ubi quis in exercitationem educatus ad ocium se converterit, et in mensium retentione in quo casu Gal. in libro contra Erasistrat. qui Romae degebant maxime commendat venae sectionem Gal. li. 5 cap. ult. loc. af.

Li. 7 Meth. cap. 11

Dysenteria.

D. Peyss. coquit in aceto mala maciana sylvestria contundit instar pulmenti posuit supra umbilicum mirabiliter astringit ventrem, posset etiam in vomitu exhiberi. Si est in superioribus intestinis debent med. per os exhiberi, et id percipitur quando est vehemens mordicatio circa ~~et~~ ventriculum quia intest. superiora ventr. appendit si vero in inferiorib. intest. per enemata opitulandum.

Colica et Calculi renalis quomodo diff.

Si dolor vergat potius ad dextrum latus, laborat aeger colica quia colon magis situm est in dextra parte e diverso si in sinistro latere magis dolet aeger est calculus renalis, et quando dolor aliquando ascendit aliquando descendit est colica, si in eodem loco remanserit

nus est lapis renalis. Vomitu calida adhibeantur si
sunt nephritici tunc remittitur dolor quia laxantur
renes sed in colicis non iuvat quia multo magis an-
getur et intenditur dolor. Plures notas et differentias
quere in Gal. 6 de locis af. in princip. Aetius li. 9 cap.
30 Trall. li. 4 cap. 44 Paulus li. 3 cap. 43 et 45 Celsus
li. 4 cap. 1. Ptolemaeus enunciato sine prologuio
, inquit si quis gestat annulum in quo exsculpta
sit imago Herculis leonem suffocantis tutus est a colica.
Aetius li. 9 cap. 33 scribit de Colica et in vehementiss.
dolore laudat castoreum opium et myrrham, omnium
parem, excipiantur melle despumato et in quantitate
nucis cum oleo rutaceo et vino infundantur. admonet
tamen Gal. ne solis sedantibus innitatur medicus
ne in assiduum usum convertantur, quia sedant
quidem dolores ad tempus, sed causa intus reserva-
tur et reddunt diuturnas affectiones. Trall. li. 3 cap.
44 scribit quod prosint enemata, Oleū lini expal
frictum infusum aliquando statim sedat dolorem quod
si adeps anserinus admisceatur multo efficacius fiet
de vitanda vero colica scribit Aetius li. 9 cap. 30.

Volvuli vel Iliaci morbi cura ✳✳

Paulus li. 3 cap. 43 Celsus li. 4 cap. 13 supra et sub
umbilicum tormina facit, fit tanta constipatio ut
spiritus non possit neque ascendere neque descendere Aetius
li. 9 cap. 28 Statim moriuntur Iliaci, inflammantur in-
testina, denigrantur et frusta exeunt et illa est mortalis
fit Iliaca 1 propter multos cibos corruptos et crudos, pin-
gues insuetos et 2 ex plagis. 3 ex vehementi frigore 4
ex magna copia aquae frig. maxime si quis sudet
5 fit ut plurimum in herniosis quando intestina in scro-
tum devolvuntur. putrescunt et fit Iliaca 6 potio Veneni 7 in-
durato excremento. laudat glandes et enemata.

Reliqua fo. 127.

RENVM ET VESICÆ DOLORES CALCVLVS STRANGVRIA, ET TESTIVM DOLORES.

Ad Vrinam certiſsime prouocandam

℞ Albanum fac inde emplaſtrum immitte capiti virgæ ſtatim
minget & eſt experimentum.

Ad frangendum lapidem in Veſica

℞ Sanguinem vulpis & exhibe ad bibendum ſi non credas po-
ne lapidem in dictum ſanguinem per tres dies frangetur lapis

Ad frangendum lapidem in Rhenibus aut Veſica

℞ Succi Saxifragiæ ℥ j Milliſol, Succi Petroſelij ana ℔ j Aceti
albi fortiſsimi ℥ iiij miſce omnia ſimul & diſtilla exhibe pa-
cienti de hoc mane meridie & ſero ℥ j & liberabitur.
Succum Hypericonis exhibe pacienti & liberabitur

Ad inflaturam teſticulorum

Ruta piſta depoſita ſuper inflaturam eam tollit.

Ad virgam inflatam.

℞ Saluiam & pone eam in tegula bene ignita, ut ardeat & fi-
at puluis poſtea pone ſuper virgam pluries & ſic liberabitur.

Ad Cancrenas membri virilis

℞ Semen aneti & ure inter teſtas deinde pulueriza & ſuppōe
Bombix vetus combuſtus & puluerizatus & immiſsus, Item ni-
grarum fabarum ſimiliter combuſtarum puluis inſperſus prodeſt
Pulegium ſiccatum & puluerizatum bis vel ter in die ſuperpo-
ſitum mirabiliter ſanat. Tartari albiſsimi ſubtiliſsimus puluis
puluerizatus & ſuperpoſitus curat.

Mirabile et magno ſecreto ad purgandum hominem & omnia quæ in corporibus hominum mala naſceren- tur & ad frangendum lapidem in Veſica faciens mul- tum mingere aperit Stomachum diſsipat Phlegma & om- nes malos humores ex parte inferiori

℞ Folia arboris mori albi in Menſe Iunio & Auguſto, ſicca ad um-
bram exinde fac puluerem piſtentur in mortario & cribellentur
poſtea cuſtodiantur & ponantur in lino mundo & ſeruentur in
loco ſicco & calido donec utaris, & quando uteris ſumme coch-
leare j & impones brodio Caponis, gallinæ aut arietis, Vel cice-
ris & ſorbe poſthac ambula in domo & operabit multum, & erit
abſq; cuſtodia aliqua, poſt horas tres prande.

Calculo.

Auenzoar dicit unam guttam veri balſami eſſe præſenta-
neum remedium lapidis tam in renibus quam in veſica.

Ad Vrinam prouocandam.

℞ Radicum Fœniculi, Apij, Petroſelini, Aſparagi, Bruſci.
ana ℥ j Seminum Cucumeris Anguriæ Lactucæ, Scariolæ
Endiuiæ. ana ℥ j Linariæ & Ruſtici, Betonicæ, Fumi terræ.
ana M. ſ. Cinnamomi, Nucis muſcatæ ana ℥ j Fiat
decoctio in aqua fontis ℔ iij. donec dimidium abſume-
matur, tranſfundatur colo, ℞ huius decoctionis par

cum ſaccaro dulcorate ℥ iij Syrupi acetoſi ℥ j Endiviæ ℥ ſ. Fiat una potio.

Calculo.

D. Ambroſius laudat in omni calculo oleum amygdal. dulciū Mithridatum optimum præſervativum in calculo.

Iuvamentum inſigne per heptomada ſemel aut bis acceptum. ℞ Conſervæ Roſarū ℥ iß Mithridati ʒ iij Electuarij diaſebeſten ℥ ſ Miſce ad regulam formatur magnitudine avellanæ per hebdomadam ſemel aut bis.

Ad inflammationem teſticulorum

℞ Radi. liliorum alborum ℥ ij, coquantur et piſtentur bene, adde farinæ ſeminis lini. fabarum ana ʒ ij ſulphuris vivi ʒ ß gallarum cupreſſi ʒ j Bdelij in aceto diſſoluti ʒ j, fac emplaſtrum cum oleo irinorū

In calculo.

Præceptor conſuluit amygdalas amaras in aqua fragariæ ad unam ſeptimanam per alterā baccas lauri.

Unguentum Anodinum ad Rhenes

℞ Oleum de violis citrinis ℔ j amyg. dulcium oleū de ſiſamino ana ʒ ij butyri recentis ℥ iij Croci ʒ ij Ceræ albæ ℔ ß Aneti ʒ ij Pinguedi. anatis ʒ ij Fiat unguentū molle in cuius addantur vitelli ovi iij ſedat dolor. renum et lumborum nervoſorum maxime pectoris.

Unguentum calidum

℞ Olei de Caſtoreo, olei de piperibus de croco ana ʒ j unguentum Aragonis ʒ ij, piperis, pyrethri, coſti Rutha Saxifragiæ ana ʒ ß Caſtorei ʒ j Ceræ q. ſ. aſpergatur modico aceto, valet humeris Lapidibus Renū et doloribus lumborū et totius ſpinæ

Ad infrigidandum Renes et dolorē Lumbor.

Olei Sambacini ℥ j Olei Viol. Roſ. ana ʒ iß Cornſi ʒ x Thuris Maſtiches ana ʒ j Camphoræ ℈ j Amyli ʒ x Aquæ Roſ. ℥ j Albuminis ovorum duorū ceræ ℥ v coquantur ſimul oleum et cera deinde addantur ſpecies, poſtea incorporentur ſimul albumina et ultimo addantur Boli armeni ʒ x diligenter agitando cum ſpatula.

Contra dolorē Renum.

℞ Spicæ nardi Dauci, Sem. Aneti et Milij Solis ana ʒ ß Amyli ʒ ij Camphoræ ʒ j Boli Armeni ℥ ß Sanguinis Draconis Terræ ſigillatæ ana ʒ ij Croci ℈ j Vitellorū ovorū numero iij Fiat unguentum molle in mortario plumbeo.

Embrocha ad lapidem Renum.
℞ Paritaria Spica nardi Spica Celtica sem. Foeniculi Petro-
selini Dauci Asari ana M j Contundantur omnia & bulliãt.

Confectio frigida pro renibus.
℞ Sem. portulacae Lactucae ana ʒ j s Sem. Endiviae Scario-
lae sem. com. ana ʒ j papaveris albi ʒ iij Liquiritiae ʒ ij Cin-
namomi ʒ j s Saccari ad pondus omnium, & si vis illam
Tragean facere calidam tunc adde pro pondere omnium
suscriptorum dempto Saccaro quintam partem milij solis
Dauci Cinnamomi Milij Solis ʒ j & Aneti petroselini
Apij ʒ ij. Syrupus ad frangendum lapidem.
Radicis foeniculi, Petroselini: Apij Anisi Carui, Brusci, Aspa-
ragi Lactucae portulacae Scariolae sem. communium ana
ʒ j Sandal. ambor. Rosarum Violarum ana ʒ s Prunorum no.
30 Scolopen. Hepaticae. Centaur. pulicaria Cus. Ven ana M j
ff decoctio & in dicta decoctione Fiat Syrupus cum ℔ j s
Saccari eodem modo Fiat Syrupus compositus.

Unguentum contra ramicem crescentem per ...
Unguenti de succo Aenulae ℥ iij de Helleboro albo ℥ s Pingue-
dinis porci ʒ x incorporentur simul & fit Unguentum longa
contritione & linianter inguina & tota bursa valet hernie
aquosae carnosae & intestinali.

Aqua ad frangendum lapidem.
℞ Aquae Saxifragiae partes 2 asparagi partem j & anguri j
misce & exhibe cum isto pulvere. ℞ Lapidis Iudaici, Sangui-
nis hirci praeparat. vitri usti, Lapidis spongiae ana partes
aequales misce cum aquis dictis.

Electuarium ad frangendum lapidem Vesicae
mundificat vias urinales a flegmate si propter dic-
ditur ʒ iij cum aqua milij solis fortior cum radice urtice
datur ex eo ℥ s pro rudis cum tribus ℥ aquae Saxifragiae
℞ Vitri combusti, pulveris cicadarum combustarum sine alis
& pellib. ana ʒ iij Leporis combusti Sanguinis hirci pre-
parati ana ʒ xij sem. plantag. anisi sumach ana ʒ ij s
Syr. composi. acetosi ℔ ij s Penidiorum ℔ j Fiat electuarium.

Unguentum pro ulceribus virgae.
℞ Tutiae praeparatae ʒ j Mastiches Thuris ana ʒ ij Cerae alb.
ʒ s Olei Rosacei q.s. Fiat unguentum. Item Litharyrium ad
idem valet epicat sedat dolorem removet malum co

plexionem & qualitatem calidam mundificat & incar-
nat, item gummi Arab. Tragacantham & Amylum co-
nveniunt

Unguentum expulsivum materiei excoria-
tivum virgae mundificativum

℞ Succi virgae pastoris succi plantaginis & consoli-
dae maioris ana ℥ ij Camphorae subtiliter tritae ʒ iij albumi-
na ovorum 4 axungi ℥ ij Cerussae lotae de plumbo ℥ j Li-
thargyri ℥ s Tutiae praeparatae cum aqua Rosacea ℥ ij Fiat
unguentum molle in mortario plumbeo cum pistillo.

Emplastrum valens ad inflammat. testiculoz
puerorum ex aqua vel vento.

℞ Radicum liliorum albor. ℥ iiij farinae sem. lini
subtiliter triti ℥ j farinae fabarum ℥ s dauci ʒ iij sul-
phuris vivi ʒ j Gallarum cypressi ℥ ijs Bdelij cum aceti
scyllitici ʒ js Fiat Emplastrum inungendo prius loco cum
spiritu olei. ℞ Olei de piperibus & de Croco ana ℥ s Mis-
ce deinde superponatur

Ad idem.

℞ Sem. Anisi bene & subtiliter triti & misce cum cla-
ra ovi bene prius conquassata ac adde calida supra loco
applicato & est expertum.

Exulceratio membri virilis.

℞ Aristolochiae rotundae Hermodactylorum corticis psi-
dii ana ℥ s Lithargyri Boli armeni mastiches libani ana
ʒ ij aluminis usti ʒ j Aloes Epatici ℥ js Cupri usti ʒ j fiat pulvis

Calculus.

Calculum secaturus sit evacuatus ab omnibus
superfluitatibus & ejiciatur aliisque omnes qui superflu-
itatibus abundant & calculo secantur moriuntur

Urina suppressa.

Urinae suppressionem elegantiss. & copiosiss. docet Gal. li.
1 Ca. 1 de Locis affectis & ibidem quomodo curaverit aliquis
qui per triduum nihil urinae reddidit.

Puerorum calculis.

Docet etiam eodem loco quo pacto puerorum calculi curentur
Apparent hac indicia urina aquae similis in ea subsidens
arenosa, ipsi pudendum scalpat idque vel lapis vel intus
praeter modum urina derepente supprimitur unde fiunt

lices lapidem in vesicae cervicem incidisse. Itaq supino sig-
nato puero ut crura reliquo corpore sint sublimiora concuti-
as illum ut lapis ex meatu recedat. quo facto iube ut puer
urinam reddere tentet, id si successerit profluatq urina
praeter exactam caussae notitiam, curationem invenisse te haud
dubia erit coniectura, Quod si non iuverit rursus concuti
sed intromittatur, atq si urina adhuc supprimatur tum ae-
nea fistula lapidem a vesicae cervice repelles & urinam
evocabis, Idemq faciendum, si grumus, pus vel crassus le-
ntus humor urinae fistulam obturet

Testium inflationes.

Tollit crassula. sed multo certius lac caprinum calefactu-
m & fumus permittatur ad testes donec aliquantulum tepe-
scat deinde imponantur, post temporis spacium vitellus
ovi cum sale misceatur & testiculi cum eis fricentur.

Num calculus in Renibus an in Vesica sit.

Quando calculus in Renibus est tunc arena flava rubicunda
purpurea, quando in vesica arena est alba vel grisea
plerumq, secundum quod phlegma non habet commixtionem
aliorum humorum, Si n. pituita esset commixta cholera
posset etiam fieri flavus lapis, & sic de alijs coloribus, quia
calor etiam alterat commixtionem humorum. Sed ut
certius veniamus in cognitionem In lap. Vesicae urina plerumq
facta in fundo arenosa squamosa furfuracea & purulenta
quaedam materia & posita supra arenam

Quatuor modis potest fieri urinae retentio.

1 Quando Vesica est nimium repleta musculi non possunt
se comprimere & eam eijcere. 2 Quando nihil affluit
ad Vesicam. 3 Quando calculus obstruit 4 Quando viscosi-
tas obstruit. Quando vero Catheterus vel Syringa immitti-
tur semper egreditur Vrina, praeterquam cum nihil aquositatis
effluit ad Vesicam.

Renalis lapidis notae ex Hip: l: 6 Ep. Aph. 5

Est 1o dolor gravis, fit autem quando gravatur caviter
in carnosa Renum parte ubi cal. fit, gravis autem dolor ma-
xime accidere solet cum cibo impleti sunt hi quos lapis
vexat. 2 Pituitam vomunt, fit ob multam voracitatem
frig. & viscosorum humorum ex quibus pituita generatur in ven-
triculo 3. Vbi abundant dolores tum arenosa vomunt
& leviores fiunt sciendum tamen quod illa arenosa
ne per vomitu sine [illegible] scissa diximus renum grava

Hoc idem Aetius li. 11 cap. 4

tem mitiorem facere quia mali humores mingunt co-
primunt renes. 4 Sabulosa quaedam et ut plurimum ru-
bea in urina subsidunt, signumque hoc proprium et firmiss.
5 Cruentam mingunt lapis n. venulis per quas transit
erodit maxime, si asper acutusque fuerit.

Si lapis in sinistro rene fuerit fit stupor in sinistro pede supra genu et citra.

6 Stupor vel torpor est in eo femore in quo calculus
ratio, qa vena et arteria a cava vena et arteria
magna ad Renes ab ipsis per femora ad crura feruntur
ita ut Renib. affectis necesse et femora per consensum pa-
tiantur. fit etiam ut patiente dextro rene dexter
seu laborante sinistro sinister. Curantur calculi Re-
nales 1 Exercitio, quiescere n. non confert sed exerci-
tari, exerc. n. plenitudinem evacuant plenitudines humo-
res concoquunt crassos extenuant non licet igitur
torpescere et otio augere. 2 Non impleantur quia com-
primunt meatus renum. 3 Fortiores purgandi Helle-
boro i. med. inferius purgante docet alibi eos purgandos
succo Scammoniae vel radice eius. 4 Alimentis Seca-
venam poplitis quo nihil aliud praesentius excogitari po-
test, unde Gal. de ven. sect. Nephriticis venam poplitis
aut quae in malleolis est secare iubet secundum autem ve-
nam quae e directo renis lab. est. * Urina movenda
id n. calcul. omnib. ex aquo prodest, quia
crassa et viscosa incidunt, educunt ea quae in venis cum
sanguine praeter naturam commixta sunt 6 Abstinen-
tia maxime si med. purgat. volumus exhibere,
oportet n. corpora fluida facere. 7 Mollire convenit
praecipue purgatione indigentes. molliunt autem bal-
neo aquae dulcis quare Alexa. li. 2 cap. 18 balnea
calculosis adhibenda esse docet quod lapis mollius
corpus reddat. item unguentis laxantib. et molli-
ficantibus.

Non tamen fortissimis

Hoc commune omni statui

Haec duo solis iuvenibus et robustis

Non ante repletionem exhibita tertiana quinta facta vel magis attenuata non sed in primo malecho.

Renum calculo.

D. V. In doloribus Renum ex calculo imposuit aquam bal-
neo tinctam postea affixit cucurbitam magnam vel vitream
lumbis et sic affixam detraxit usque ad clunes et ibi
affixam reliquit et si in altero lumbo fuit similiter do-
lor tunc ad eundem modum fecit et ipsis affixit ita
sedavit dolorem postea lapis per viam et urinae mea-
tus facilius exivit.

Renali. Calculo. Aetij li. 11 Ca. 33 Pauli li. 3 ca. 45 69

20

Passer Troglodytes zaunschlipfel non regulus i. goldhendle Sale conditus & crudus in cibo acceptus concretos calculos lotio expellit atque ne renascantur prohibet & morbum perfecte sanat, novi sane quosdam ob eius usum nunquam amplius ab affectu vexatos. Conditum optime pennis evulsis atque inde largo sale obrutum, arefactus comeditur & affectioni conferre datur. Melius aliter ipsos edere est si plures contigerint. Cochus eius praecipue generis quod hyeme ubique apparet. laudatissimus.

Vel in pulverem combustus, cuius pulvis datur vel per se vel admixto pipere cum melle.

Stranguria.

In Dysuria guttatim stillante urina, vel in urinae retentione conferunt pilulae ex Resina Laricea & saccharo. Quidam nasuti nostram Terebinthinam non esse veram Terebinthinam disserunt, sed Aetius inquit Terebinthinam nostram esse Laricea resinam, & eiusdem esse utilitatis & facultatis.

In aestate pharmacopolae non libenter conficiunt quia per multum coherendo addatur pulvis Glycyrrhizae quae non libenter recipiuntur pilulae, propterea in aliquo aptiore [illegible] resina Tardiore [illegible] administranda. Et non decocto ciceris multum [illegible] D. dicebat se postea multum [illegible] quod valde profuit [illegible] in fine.

In decocto Renum & Vesicae vitijs. Hip. 6 Aph. 6

Haec vitia in senibus difficulter curantur quia istae partes non quiescunt, & quia iste affluxus est creber, etiam in iuvenibus potest curari. Potest tamen dolor mitigari sicut D. V. in vesicae dolore per syryngem iniecit mel Rosarum pro mundificatione, deinde lac caprinum cum Myrrha & sedavit dolorem. In renum vero affectionibus adhibenda quae abstergunt & urinae ardorem mitigant ut 4 semina frig. decoct. malvarum, Radicis Altheae cum saccharo semen Portulacae decoctum non solum in his affection. sed & omnibus internis ulceribus sucus eorum colatus praestantior esset. Si est Cholera in corpore tunc evacuetur prius.

Calculo Renum & Simplic.

Iudaicum sive Syriacum dictum lapidem in cote tritum cum tribus aquae calidae Cyathis ad calculos Vesicae prosunt quod nos nullo successu sumus imitati. verum in calculis Renum efficax est haec Gal. usum eius ad calculos Renum Antonius musa ab experientia sua commendat, interim ab adulteratis ex marmore caveri iubet quos inibi despiciebat. Lapides in spongijs reperti abstergendi vim habent sed non tam efficaces ut vesicae calculos disterant, mentiti nimis sunt qui hoc scripserunt. Renum vero calculos atterunt sicut lapides qui in Argeo cappadociae monte gignuntur & in lacteum succum solvuntur.

Calculo.

D. E. R. amico sibi angustiato scribit decoctionem pe-
trosilini et Chamemeli in saccelis impositum, pro
[illegible] pulvere hunc mirabiliter commendat Corall. albi
Spodij, cornu cervi ana ℈j Nucleorum cerasorum
nigrorum, ~~Spodij Cornu cer~~ Persicorum ana ʒs. Sac-
chari q.s. fiat Tragea vel alia. Specierum Diatra-
gan. abbatis ʒjs Aromatici Rosati ʒj Lithontripon ʒs
Ducis ℈j Corall. amborum ana ℈s Nucleorum [illegible]
corum ℈j Cerasorum [illegible] ana ℈ij Saccha-
ri q.s. fiat Tragea. Aut si adhuc longius [illegible]
habere, continuando [illegible] et si volueris [illegible]
balneum assume in malvatico aut aqua fragariae aut
addi parum Sacchari candi.

Urinae stillicidium

In mingendi difficultate urinae fetor et urina [illegible]
sed urinae stillicidio non convenit urina quando est a causa
calida sed [illegible] potius et urina [illegible], et tunc urina
est colorata. Si a causa frigida urina est alba ubi pro-
dest [illegible] potio.

In lithiasi:

Efficacissimum remed. Sumitur in Augusto sanguis hirci
[illegible] quatuor ad ollam vitro totum dimittitur donec
coaguletur deinde siccetur in [illegible] et linteis suspensus
sub dio, donec queat pulverizari ℈j in vino bene [illegible]
fermentato vel in aqua Apij porrigitur. Pontanus sup.
Ptolemaei citat Thermitem et dicit quod si [illegible]
supra renes ♌ figuram celatam quando ☉ ♌ [illegible]
quod prohibeat calculum renalem. et [illegible]
di imagine impressum et sumptum curat calculum renalem.

De nephritide vitanda.

Aetij li. 11 cap. 6 Vomant aliquando post coenam
et absinthium bibant, per certum tempus ~~[illegible]~~ sto-
macho si purgent, [illegible] enemata ex decoct. [illegible]
[illegible] Auxil. [illegible] bis 2 vel 3. [illegible]
[illegible] et urinam [illegible] quae [illegible] est [illegible]
[illegible] digressis. [illegible]. Reliqua quaere fol. 45.

ARTICVLORVM DOLORES ARTETICA
PODAGRA ET ISCHIASIS.

Podagra aliquando oritur ex fluxione Cerebri quando materia à capite terminatur ad plantam pedis.

Vnguentum Podagricis mirabile.

℞ Seminis Psilij ℥iij aquae q.s. Recoque usque ad viscedinem
& per pannum exprime & proijce in hanc cere ℥iij Olei
communis ℥vj deinde coque ad liquefactionem cere sem-
per movendo cum spatula & in pila diutius contere. [illegible]

Emplastrum certiss. sedans dolorē podagricum ex mate:

℞ farinae hordei vel orobi pulveris Rosarum ana ℥iij
Vini albi q.s. coquatur lento igne addito interdum parū Mastiches

Aliud quod non habet par in sedando dolore.

℞ Furfuris. Sapam, & parum salis, omnia simul coquas
aliquali decoctione & fiat emplast. nobilissimum.

Pro Ischiasi Vnguentum.

℞ Armoniaci ℥vj Serapini Bdellij Opoponacis ana ʒß
Arthanita Hermodactili ana ʒß Vitrioli viridis ʒß Cere
q.s. fiat unguentum. Aliud.
℞ Terebinthinae ℥vj Hermodac. pulverizatorū ʒvj Mis-
ce & fiat Vnguentum

Ischias in mulieribus.

Aliquando fit Ischias in vicio matricis quando suppuratio fit in matrice potest fieri dolor in coxendice, quia matrix habet duo cornua unū ad dextrum alterū ad sinistrum coxendicem, & ita pus ingreditur coxendicem curatur igitur per linamenta sicut Hip. testatur. 47 A. 5.

Artetica fieri potest

Arthritis fieri potest ex immissione sanguinis in membra, vel Cholere vel Melancholiae sed potissimum pituitae sic etiā Podagra

Podagra

Conducit oleum de Sulphure, memini mihi dixisse M. Colum D. Encianer Viennensem posse conficere hoc oleum

Ad nodos articulorū Gal. 10 Simpl.

Caseum vetustū cum suilli carnis decocto miscui & prius in pila tritū hominis arthritici articulorū nodis imposui, unde maximū ille remediū sensit cute sponte disrupta & nudorū partibus absque molestia indice repletis, Eodē remedio postea saepe usus semper adiutus est, tū ipse tū alij qui hoc ab eo didicerant. Hoc igitur nostrū fidi experimentis invenit.

Podagra

Tribus ex causis aliquis facile fit podagricus, 1 quan.
pedes natura sunt imbecilliores, & facile influit humor
superfluus 2 Si potus multi & fortis vini accedat pra-
cipue si quis ieiunus potaverit. 3 Si frequens coitus superve-
niat. Quidam patres & avos habuere podagricos in
quibus semen erat vitiatum, atque ideo natis vehemen-
tiorem fecerunt partium imbecillitatem Gal. sup 6 Aph. 28

Podagricis.

Caput milvi sine plumis ustum in aqua quantum tribus di-
gitis capi potest podagricis auxiliatur. Lumbrici terrae in
rosaceo cerato illiti, podagricorum inflammat. conveniunt

Ischiadicis

Primum evacuetur pituita, & vena secetur, adponantur
postea emplastra calidiss. ut oxycroceum & cum mag-
na aceti quantitate composita, penetrat n. acetum
& apit carnium spissitudinem. Si talia non iuvat mit-
tatur ager in thermas aptas ut per calid. resolvatur illa
materia cat. frig. ijs etiam praecipitur temperatus vic-
tus & inedia, ne augeatur maligna materia.

Podagricis & Arthriticis

Confert plurimum lapis Heraclij in manu relatus nec
sine n. dolorem sedat. Podagricis inhibentur rape
legumina & omnes cibi qui flatuositatem procreat
quia extenduntur nervi & inducuntur dolores.
Podagricis quidam imponunt statim repercussiva &
refrig. med. imponunt solum unguentum quod dicitur
Rosarum, sedat quidem dolorem per stupefactionem
& torporem quem inducit facit autem nodosam poda-
gram, quoniam frig. & repercutientib. manent vitia
circa articulos, quae faciunt tophos, nodos, tiros
Sed mediocriter calidis & anodinis utendum,
nec tamen vehementer calefacientibus. Sed talia
med. que fiunt ex vitello ovi, 1 ove albo, miti:

-gat n. extensionemq; remittit sedatq; sopiendo, addi croci satis magnam quantitatem, sedat n. mirifice dolorem & sensum quasi natura [illegible] est mixtum cum oleo liliorum alborum & rosaceo pro confortatione membrorum & doloris sedatione quia maiorem habet siccitatem quam reliqua olea. Non vehementer calida sunt applicanda quia scil. attrahunt sed quae distendunt, nervosq; aperiunt, & absq; attractione resolvunt, nec calica nimis adhibenda quia plus distendunt articulos & magnum alias intolerabilem inferunt dolorem.

Contractos articulos emollit radix Cannabis in aqua cocta, item sebum [illegible] prodest. cum [illegible] Radix Fabae Fani. in aqua vel sola vel cum adipe suillo.

Pedum immobilitas in Moniali
1547 mense Aprili. P.C.

Diuturno fluxu alvi laborans, restricta tandem est repente alvus per med. a med. quodam exhibita unde humores illi qui alias defluere ad alvum consueverant defluxere in pedes & obstruxerunt nervos ut vires sensitivas & motivas suo privarint officio nequiverit. laboravit fere per 9 menses quod incedere non potuerit. Tandem vocatus P.C. dedit ℥I. de succo Ros. vel Syr. Ros. recentis solutivi ℥v. & eduxit maximam copiam humorum & sensim postea redi[illegible] statim incedere potuit. primo quidem nimium [illegible] sed postea multo diutius tandem dedit a[illegible] nimium. Quamprimum autem [illegible] rursus colligerent statim denuo antiqua laborabat

Oleum vulpinum commendatur in affectib. [illegible]
morbo, quare multis & sequentib. usi [illegible]
nervationib. Ephesius autem imposuit oleum
vulpinum quod mirifice in hoc casu [illegible] inquit
quod fit excoriata vulpe & viva cum pelle in lebete
olei cum. pleno decocto tamdiu donec separetur ca-
ro ab ossib. Multum iuvit, & convenire solet
in huiusmodi casu in nervorum repletione, &
quamquam ~~humectat~~ siccat, ideo minus profuit [illegible]
r. spiritus nervorum erant, quandoquidem in sic-
a nervorum intemperie non adeo multum obest.

Podagra Ischias lapis morbus [illegible]

[illegible] profundere [illegible] descendens in
capite [illegible] & [illegible] colli [illegible] affectus
[illegible]

Articulorum dolores & aegr.

[illegible]

Longe [illegible] aegr. [illegible]
[illegible] obsederint.

Dislocatio Luxatio

Sive ex contractione chordarum spasmorum sive habeat causam propriam, quum dum descendit materia & imbibitur in chordis fiat luxationem aut & lubricus humor descendens ad articulos membrorum & ossium, dum ligamenta imbibunt relaxantur, ex multa humiditate fit lubricatio maior aut minor pro copia materiae, fit de in quib. redundat pituita circa Ischiadem ex sola lubricitate pedis in magnam incidit dislocationem, quod vidi in nob. Veneta quae ex lapsu in plano loco dislocavit ossa genu & tibiae, cum sit pinguis & redundans humid. Merc. coll. 9. 48.

Articulorum dolores

Fiunt quando materia per viam venalem, multa pituita descendit ad iuncturas maxime quae plus laborant quae facilius recipiunt humores crassos, quae sunt frigida loca, ampla & spaciosa quae recipiunt plurimam [illegible] materiam. T. 4. 17. Ibidem

Iuncturae plus laborantes.

Cum a capite fit defluxio ad partes subiectas, vehementes dolores fiunt, podagra, arthr. paralysis

T. 4 152

Dolores secundum totum ambitum corporis in iuncturis circa articulos fiunt dolores arthritici. Illi dolores fiunt vel per solut. continui vel intemperiem aut sine defluxione aut cum defluxione. Cum sunt humores in articulis, per consensum proveniunt a materia.

Intemperies cum defluxione

In quolibet dolore articulorum + observanda.

Unde fiat defluxio, 2 in quem locum, 3 vis & aptitudo membri per quam fit defluxio + materia fluens. per venas & nervos

Missi humores in Arthrit. ex pit. & bile.

Podagra Chiragra. T. 4. 26.

Est fluxus materiae excrementalis & biliosae ad articulos magnos, quorum sponte defluit, ut [illegible] ea adhibitis (cuius fere [illegible]. [illegible] in [illegible] [illegible]) [illegible] adhibent colligantia & [illegible] ligamenta [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible], [illegible] contrahit [illegible] dolor calefaciens & inflam. [illegible]. fit [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & frigid. [illegible] [illegible] [illegible] magis [illegible] podagrae [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible], bilis [illegible] [illegible]. phleg[ma] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] materia [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Coll. 6 maij 47 fol 26.

Podagra & Articulorum dolor non differunt nisi quia pod. fit propter humores crassos contentos circa articulos pedum. Artic. morbus non qua pedum sed totius corporis articulos indifferenter laborant. differentia inter totum & partem. Chiragra in manibus, podagra in pedib. Ischias in [illegible] [illegible], sic omnib. articulis Arthritis, nam morbus in se genere consideratus, quoniam locum accipit diversa nomina. omnes sunt propagines humoris [illegible] [illegible] Mat. [illegible] maij 47. 18.

Pro curatione Artic. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] facit dolorem tollere materiam & [illegible] sentit dolorem [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], recipiens debilis [illegible] ample [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] materia [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sentiendum dolorem. T 4. 154

Articularij & Podagrae Cauteria

Conveniunt maxime [illegible] [illegible] materia in [illegible] ad circumferentiam [illegible] [illegible] non fuit [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] in multo articularij [illegible] [illegible] Cauteria. Ne [illegible] quendam laborantem podagra [illegible] cauterijs in [illegible] [illegible] esse curatum & ego fuero cauterio [illegible] in utroq [illegible] in uno [illegible] & [illegible] [illegible] non confecerit satisfa[illegible] [illegible] & in [illegible] Mont. in [illegible] collegio.

Cura Arthritidis.

Duplex est, una quae fit tempore paroxismi, altera quae fit post paroxismum. [illegible] sufficit multis [illegible] & [illegible]

Solventia convenient materiae, [illegible] solventia quae colligunt humores & non habent materiam impactam in [illegible] [illegible]

[illegible] si habet [illegible] antecedentem.

humores [illegible] [illegible] diffluunt ad loca imbecilla [illegible] purgantibus evacuantur [illegible] & redditur [illegible] in [illegible] Clysteres [illegible] [illegible] in locis affectis [illegible] in Ischiade maxime [illegible] Loca affecta non [illegible] [illegible] omnes [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] & T. 4 155. [illegible]

Ischiadi simplicia.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Alo

Decoctum [illegible] [illegible] [illegible] dolore levat.
Decoctum radicis Polemonij in vino [illegible] propter magis [illegible] propter [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] est & subtilis substantiae. [illegible] est & [illegible] [illegible] in [illegible] Mat. 87. 49. pil. de Hermodactylis maxime [illegible] ad [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] humorum. Ib.

Praeserv: Arthritidis

Mater. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] per [illegible] [illegible] Troch. Alo Hiera T. 4 156

INTESTINORUM DOLORES, FLUXUS VENTRIS

Colica Iliaca.

Lienteria Diarrhœa Coeliaca.

De lienteria li. 6 aph. 1 Gal. Aetij li. 9 cap. 35 / Pauli li. 3 cap. 39 de diarrhœa. & de ea Trall. li. 3 cap. 19 de κοιλιακα Aetius li. 9 cap. 37 fit quando propter imbecillitatem ventriculi non digeruntur cibus, foetida deijciuntur excrementa cum animi deliquio, 1 causa ciborum corruptio. 2 longus morbus, 3 purgans medicina nimis fortis. Celsus li. 4 cap. 12 aliter describit causam quae est in portanaria pyloro aluus nihil reddit ex Paulus li. 3 cap. 40 ex languenti & imbecille ventriculi virtute fit ex ponit ibidem diff. coeliacae & lienteriae.

differt a lienteria quod in coeliaca non adsunt mordaces humores sicut in lienteria.

Colica.

Aliquando ita occluduntur intestina ut nullo enemate possint curari, quod si fiat accipias saccharum Rosarum recens, cum sacchararo finis. misce, cum aqua fontana exhibe in potu quoties bibere voluerit, si fuerit dives adde mannam, & hoc unico praesidio multi curantur quibus alias moriendum esset.

Cholera morbus.

De hoc Paulus li. 3 cap. 39 Aetij li. 9 cap. 12 assumenda aqua tepida ut vomant & in principio ne cohibeas alias maius malum induces, Hieram picram dabis vel Aloe. Fit autem ob multas cruditates vomitus biliosos & acidos obortus ad plures horas continue perseverans & venter inferne sedes excernit sequiturque sitis & sudor contractio manuum & pedum spasmi saepeque evacuanda quae inutilia sunt ac cohibendas alimenta oportet pro fluxi excretione alterum n. velut venenum infestus ventrem & intestina rodit & humores ex universo corpore attrahit. B.

Colica divinum auxilium.

Cornu cervi usti coch. 3 piperis gr. 9 bibe & myrrhe exiguum, quomodo cornu cervi praeparetur vide in Antid. Nic. cap. 748. Gal. li. 9 cap. 4 de comp. med. citat Scribonium.

Cholera morbus

Fit ex corruptis in ventric. cibis & talib. qui diu in ventric. permanent, aut fit ex nimia acuitate & caliditate humorum, ibi non expectes Syr. vel decoc. mollif. sed statim euacuato humore postea restringendus ventric. ex commodiss. fit per Rhabarbar. assatum. Aliquando vero propter ventriculi lubricitatem med. statim secernuntur absque operatione, decet igitur quiddam de vomitiua med. addendum, fere remoretur virtutem laxatiuae ne tam celeriter erumpat per ventrem & intest. addendum [illegible] de succo Raphani vel de semine Raph. vel Atriplicis ʒß.

Colica.

Aut generatur ex frig. humorib. & tum [illegible] [illegible] vel ex cal. quib. magis conveniunt opiata 3 causas [illegible] [illegible] [illegible] sensib. & dolorem mitigant [illegible] humores [illegible] 3 [illegible] dolorem vehementem vide Gal. elegantiss. [illegible] est post [illegible] [illegible] & [illegible] & Dysentericis etiam [illegible] [illegible] laborantes [illegible] [illegible]

Cholera sanguinea Notabilis casus
qui accidit Pat. 1547. Mense April.

Incidit quidam cum febre in vehementiss. fluxum sanguinis [illegible] tam per intestina & vomitum quam per utraque membra magna copia ferebatur Causam dicebat P. C. ex Gal. 2 prog. & lib. de accidentibus Gal. & M. Seraius. quod sanguis ex epate intendens regurgitaret ad ventriculum illa offenderetur per vomitum intendens ad intestina & fieret deiectionem sanguineam id quod in hoc utrumque accidit, cum febre & magna virium imbecillitate, urina erat satis bona & colorata, & quia magna erat imbecillitas virium non ausus est secare venam venaesectionis gratia Cel. sed adhibuit fortes extremorum ligaturas & affixit

Cucurbitam in dextro hypochondrio. Dedit singul[is]
mane Syr. restringentem ex Rosis [illegible] & Syr. mir-
tinorum cum decocto Plantag. Sanguinariae & Consol[idae]
de magnae. Fecit inunctionem ex ipsdem [illegible]
Vide aliud Exempl. in Hol. 2. fol. 15. et [illegible], & cataplasma ex pulpa [illegible] [illegible] [illegible]
in [illegible] cui aspersit Balaustia Rhu Hypocistidis
Dedit in fine decoctum Coriandrorum & Rhois, p[ro]
cibo vero orizam coctam, melius [illegible] [illegible] [illegible]
& exhibita

Colica Calculus Renum

Idem est dolor in [illegible] [illegible] loco, eadem habet acci-
dentia [illegible] [illegible] [illegible] differentiam [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
Colica Clysteribus [illegible] & [illegible] dolor, [illegible] [illegible]
[illegible] calculus [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] & [illegible] dolor
[illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
etiam in Colica [illegible] [illegible] clysteri [illegible] [illegible] est [illegible]
in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] materia vel humor [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] causa [illegible] [illegible]
[illegible] materia vel inflam. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] dolor [illegible]. est igitur [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Mont. 16. 49.

Colica ex humo. frig. Gal. [illegible]

Oleum Rutaceum infusum, Castoreum. Mel [illegible]
[illegible] cum [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] calida [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible]. Theriaca, [illegible]
in gallinaceo [illegible]. ex [illegible] [illegible] clyster [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] Castoris & Opii.

MORBUS GALLICUS, ELEPHAS.

Augustani medici in Gallico morbo curando utuntur Emplastro de Terebinthina et mercurio praecipitato in pulverem redacto quem pulverem inspergunt apostematibus et duris nodis pro corrosione. Providere igitur debet medicus doctus ne quando huiusmodi alius sit in membro valde sensibili ubi multae partes nervosae et arteriae venaeque plena concurrunt veluti in manibus ille pulvis inspergatur iuxta illud Avicennae dictum. Debet namque sibi cavere ne membris acuti sensus nervosis det medicinas malarum qualitatum et mordicativas et nocitivas. Alioquin tam ingens excitatur dolor ut nemo sufferre possit

Elephas in una tantum particula.

Quando elephas uni tantum particulae infixa est non universo corpori, sed uni tantummodo membro velut pedi potest abscondi vel aliquando omnino curari quando cauteria plantis apponuntur.

Morbo Gallico minorativum.

Bolus ex Cassia ante coenam sumptum Hiera picra aut Cassia cribellata

Quando quis in unguento verschwelt vnd will dar innen nit bestet

Radicis Glycyr. ℥v Polypodij ℥ij Ebulorum ℥js Lapatij acuti ℥s Herbarum florum Borrag. Buglossae Violarum ana Mjs Endiviae Lupulorum Fumi terrae Eupatorij Serpilli. Epaticae Cap. Ven. ana Mj Thimi ʒj Epithymi ʒjs Stoechad. Arab. ʒjs Fol. Sene mundatae ʒiij Sem. Anisi Carui Coriandri ana ʒij Myr. Cep. ʒj Agarici albi ʒiij passularum ʒjs Prunorum Sebesten num. trecenta terantur crasso modo et bulliant secundum artem in aqua ℔ ij ita quodlibet ij remaneant stent tota nocte in infusione colentur inde addantur Syr. de Endivia de Fumo terrae ana ℥iiijs de Epithimo ℥j Cinnamomi ʒij Sandal. alb. ʒj Misce

Elephas

Elephantiam non confirmatam curat exercio testiculorum, et aurum pulverisatum et reliqua.

Ex imaginatione aliquis fieri potest Elephanticus quando quis timet se ~~fore~~ esse Elephanticum prohibent igitur medici tales imaginationes.

Unguen. album commune in morbo Gallico

Resinae Cerussae Mastiches ana ℥vj Libani ℥ij Lithargyri aluminis usti argenti vivi ana ℥j Serpentariae ʒiij Olei lib j

Aliud.

Argenti vivi extincti ℥j Mastiches Libani Myrrhae ʒ Mer. Ung: Cerussae, viridis aeris, Vitrioli recti ana ʒij Lithargyr. ℥s aluminis usti ℥j Auri pigmenti ℥s Olei communis q. s.

M.

Aliud ad unctiuras.

Baccarum Lauri ℥iß Olei Laurini ℥ij Argenti viui ℥j ol.
Hyosciami olei de iunipero ana ʒß Misce.

Haustus laxatiuus.

Diaprunis ℥j Electu. Elescoph ℥ij Rhabarbari ʒj Syrupi
Viola. q.s. Misce cum aqua Endiuia.

Syrupus.

℞ Syr. de fumo terre, Endiuia aquaque fumi terre Lupulorum.
Misce.

Morbus Gallicus.

Falsum est cum fit in 3 uel 4 ordine quoniam Rasis cal. dicit fere sublimatum — Fortiter potest decoqui lignum Guaiacum.

Si interrogatus fueris quare Vnguentum Mercuriale curet Morbum gallicum Respondet quia accendit caliditatem quasi febrem que caliditas extergit ulcera et consolidat quantum. Sanguineo gallico morbo laboranti primum uena secanda et is potest bene exiccari, Si chol. huic primum Cholera erit euacuanda ne ex siccitate ulcera fiant acriora et magis dolorifica. Melancholicis conuenit fortis decoctio ligni exhibenda propter imbecillitatem sic et cal. non debet esse nimium uersa. Phlegmatici magis sunt extenuandi et exiccandi possunt et fortiori

Cibi etiam copiosiores exhibendi

Elephanticus fieri potest

Homo si habeat Epar calidum et humidum, utatur rebus acribus aut aromaticis. Tali itaque abstinendum ab aromaticis et acribus rebus

In Gallico

Empirici et Vetulae parant Vnguentum ex Oleo Laurino axungia porci sulph. et ☿ uiuo illa inunctio propter calorem quam accendit febrem quae exiccat ulcera gallica et haec est com̃ cura uel conueniunt qui natura sunt fortes et qui non propter imbecillitatem

Scabies in Gallico morbo

Si naturalis sit scabies est omnium optimum signum, significat quod reliquiae expellantur, et si natura uelit mundificare omnes partes corporis aliquando etiam signum est.

Vnguentum in Paralysi post morbum Gallicum si causa non est mala.

Saponis Veneciani ℥ij dissolue in liquore salis, aloes ʒij Rhapontici ʒj ut lehora et sanie bibitum [illegible] & attractiva, potest loco eius semen Rhabarbari pro divitib. addita Terebinthina & Cera pro rum [illegible] fiat unguentum, prodest etiam in fluxionib. ex acris humorib. [illegible] stupores faciunt, qui frequenter membra incurrunt, in hoc casu balneum & Thermae mirifice prosunt, quando ita ex humorib. crassis fit debilit. & stupidit. membrum ut tactum eius sentiat

Elephantiaseos Signa P. C.

Fetor anhelitus & oris, pectoris & thoracis, angustia, oculi [illegible], labia tumida, nares foedatae.

Elephas Mont.

Est affectio totius cutis penetrans per totam substantiam carnis, eandem inaequalem & non sine pustulis deformem. in coll. quodam.

Elect. pro quodam qui laborabat [illegible] habebatque [illegible] & erat suspicio de morbo Gallico, ad praescriptum Bell. [illegible] Octobr. 47.

Sacchari Rosacei ℥ iij Boli armeni ʒ j Seminis [illegible] ʒ ß. Diagridij ℈ j. Corticis Ligni sancti ʒ ij Syr. de corticib. Citri q. s. fiat mixtura & de hoc elect. sumat [illegible] mane in magnitudine nucis.

Signa Elephantiaseos Gal. 3 [illegible] ζ

ὁ ἐλέφας ὀνομαζόμενος καὶ ἡ [illegible] φανερῶς [illegible] τὴν [illegible] τῷ [illegible] καὶ τὰ χείλη [illegible] καὶ [illegible] τὰ ὦτα φαίνεται, [illegible]

In Gallico morbo

Vix fit unquam [illegible] ut [illegible] semen [illegible] Mont. Coll. n. 48.

Gal. περὶ μελαίνης χολῆς 763

ταύτῃ [illegible] διὰ μελαγχολικὸν χυμὸν γίνεται [illegible] καὶ [illegible] καρκίνου [illegible] χυμὸν [illegible] ἐλεφαντίασις [illegible] καὶ τῶν καρκίνων

Collicus melanc.

Intendum in eo humoris [illegible] ~~[illegible]~~ humores, a quo
tempore Epatis, z obstructo a sic humorib. Nam humor
Melanch. magna et sic admixtus sunt sic humores qui
non abstergendi incidendi & attenuandi. Cumque cum purga-
re volueris oportet studere primo in ipsis viis & cum
quare humores, non attendendum primo ad humorem Mel.
evacuandum, sed ad incidendum & abstergendum humores
sic. qui obstruunt venas, et Oxymel & incidentia, postea
sic evacuare cum Catholico aggreg. Hinc quod patet est in
evacuando humores sic. [illegible] Agar. & Coloc. Circa humo-
res sic. evacuando & aptis [illegible] [illegible] humores Mel. cum
syr. de fumo [illegible]. cum decocto [illegible] [illegible]. aliquando
[illegible] catharticis. & [illegible]. [illegible] cum syr. de [illegible]
Postea sic. evac. humores Mel. cum syr. et Epith. Polyp.
Myrob. Ind. & Elleb. nigr. qui facilius evacuat
quando [illegible] humores Mel. sic evac. [illegible], facilius
sunt qui sequuntur. Postea [illegible] [illegible]. et Mel. coll. c. 18
Idem Coll. 2. Sunt communia [illegible] [illegible] sed [illegible]
facilius [illegible], quandoque [illegible] sunt [illegible] [illegible] sic.
humoris Mel. attendo ad sic. cum considerando humores
Mel. quod fuit in omnib. qui laborant Callico, postea [illegible]
gradior hum. Melanch. Ex multitudine [illegible] abs-
[illegible] [illegible], illi humores sunt [illegible]. [illegible] alios hu-
mores, qui cum non sint [illegible] obstruunt magis. Quando
sic. in venis cum humore Melanch. non [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], sic. indiget incisione abstersione
humores mel. adequate. ~~abstersione~~ [illegible]. et sic [illegible]
[illegible] ad [illegible], non est [illegible] sed [illegible] indige-
[illegible]. Qui faciunt ad [illegible] sic. non [illegible]
coll. humoris Mel. T. 3. 129

Morbi Gallici proxima et immediata causa. [illegible]

Est intemperies calida hepatis. Si etiam [illegible] sic fit, tamen omnes humores in Gallico sunt putridi [illegible] [illegible] [illegible] calor [illegible] [illegible] generans in hepate [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. generati humores adusti putridi propter eorum gradum calid. et determinati [illegible] [illegible] fl. et sang. [illegible] vide T. 2. 50.

Interdum fit ex [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] pudendi viri.

Vlcera pudendorum et bubones sunt signa maxime morbi Gallici, contingunt in omnibus antiquis patientibus Gallicorum non tamen necessario adsunt si adest gallicus. T. 2. 49. Interdum nullum aliud symptoma adest praeterquam dolor capitis. Complicatur Gallicus & Podagra. ibid.

Decoct. Compositum à I. B. Montano
Ad Gallicum Lepram Impetig.
omnesque adustos & Mel. humores.

℞ Sfor Myrob. an ℥ 2. Contundantur crasso modo & fricentur manib. cum oleo amygd. dulcium postea infundantur per horas 24. in ℔ 5 aq. fontanae postea ℞ Epithymi Polypod. Fol. Sennae ana ℥ 2. Sem. Citri ʒ a Glycyr. rasae ʒ ß Corticum Helleb. nigri ʒ 2. decoquantur omnia simul ad consumptionem medietatis pro syr. 5. vel colligantur & Seruentur, Ex istis ingr. syrupis quotidie hi syrupi optime evacuant humores Melancholici.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Contra peſtem & aerem corruptum pilulæ mirabiles.

℞ Myrrhæ ℥ iij. Croci ʒ j Aloes Epatici electi uel succotrini
℥ iiij puluerizentur hæc omnia deinde formentur pilulæ par:
uæ cum uino albo ad modum ciceris. Conſeruant hominem
à peſte, deinde etiam curant peſtilentialem perfecte, & plus ualet
quam res in mundo, contra aerem corruptum per naturam
ſicut in Sardinia, Venetijs, Rauenna in locis paludoſis & corrup:
tis, tardant canitiem & ſenectutem, inducunt hilaritatem &
gaudium in animo, acuunt ingenium, conſeruant memoriam
uiſum confortant, cor & ſtomachum mundificant, & inteſtina
à ſuperfluitatibus corruptis, & remouent dolores uentoſos in
quacunque parte corporis, præſeruant uentrem à doloribus to:
tum corpus à doloribus articulorum, & maxime ualent con:
tra catharrum antiquum & nouum, mundificant pectus &
dolores coſtarum remouent, uſque ad ſenium prolongant uitam
quæ aſſ abbreuiatur propter multitudinem cibi & potus & ma
liciam eorum. Modus ſumendi hic eſt, potes ſumere ant
uel poſt cibum, sed melius ſumuntur ſero quando iter dormi
tum uel ſummo mane. Sumuntur de his ʒ in hebdomada, n
multas ſedes, tres pilulæ uix ultra duas ſedes faciunt, & erit ſine
cuſtodia tam à cibis quam à reſiduo, Etiam bonum eſt quando
p ſumere poſt diem operationis ʒ j Theriacæ cum uino albo.

Contra Morbum Carbonem.

Ille carbo eſt rubeus & ardens, turpe malum in peſte eſt mortalis
℞ Pennas quæ ſtant ſubtus collum unius gallinæ uiuæ aut uiui
pulli, & in continenti liga ſuper malum, uidebis quod infirmus libe
rabitur & gallina morietur, iſtud eſt remedium efficax & experimen
tum

Peſtis Cura.

Varia ſunt peſtis genera primo aliqui reperiuntur qui abſque nota
aut ſigno in primo ſtatim die moriuntur, ibi natura ſtatim ſup:
primitur, nec cupit morbum expellere, nonnulli uero ſunt in qui
bus ſigna apparent tunc natura cupit expellere Venenum à
corde, quare medicus ſtatim debet adhibere potum ex frigidis me:
dicinis ut depellat uenenum à corde & ſudorem ciat poſtea ſta:
tim ſecanda erit uena, in parte affecta, ut corpus refrigeretur &
noxius ſanguis ſubtrahatur, poſtea adhibeat medicinas frigidas
confortantes cor ne uenenum recurrat & cor petat ſicut Sac:
charum Roſarum cum aqua Plantaginis, Verbenæ, Capilli uene:
ris, aut electuarium de gemmis uel Margaritis, poſtea adhibe:
at clyſter ex bletæ ſucco quo ſtimuletur natura ad expellendum
noxium humorem interim augetur abſceſſus, quare deriuandum
erit, ut ſi eſſet apoſtema in pede deriuetur ad plantam pedis uel
ueſicatoria medicamenta adponantur & attrahentia ueluti Ra:
phanus, Si ſub aſellis ſit ulcus tunc ad brachium erit deriuandum
& ueſicæ erunt attrahendæ & aperiendæ ut noxius humor expel:
qua parte diſcedat, poſtea cum maturatum fuerit ulcus uratur

vel ſecetur & per ventoſam nocius ſanguis extrahatur poſtea repetatur Phlebotomia in idipſum foramine ſi opus fuerit Si ulcus in peſte eſset ſub axillis quando materia iam eſt fluxa Venam eiuſdem lateris ſecamus, quod ſi in oppoſita parte ſecaremus tunc venenoſam materiam traheremus ſupra cor. Quemadmodum in Pleureſi: ſi cum materia iam fluxa eſt ſi in parte oppoſita evacuaremus magnum illa evacuatio inferret malum quia traheretur ſupra membra principalia cor & pectus. Vetat autem Avicenna Fen iii transitum malæ materiæ ſupra membrum principale: In peſte nullo modo ad oppoſitum latus revellendum erit ſed ſemper in eodem latere tum in principio tum fine evacuandum de

Peſtis præſervatio

Ad præſervationem in peſte non valet ſolum unum medicamentum ſed plura & ſæpius permutata, alioqui aſueſcit natura, & medicina nihil operatur, iuxta Canonem Avicennæ, non ſecundum unam medicationem cum una viſitandum eſt medicina immo in una medicatione medicinæ permuta, quia ab ipſo quod conſuetum eſt non fit paſſio propterea medici Augustani in ſuo libello de peſte quotidie præſervationem per totam hebdomada alterat.

Pilulæ peſtilentiales Ruſi

Licet a multis pro peſtis conſervatione laudentur non tamen proſunt ſi quotidie ſumantur quia purgant ratione Aloes et qui ſalubritatem corporis habent per medicamenta evacuati cito exolvuntur, quare licet Averrois dicat nunquam quenquam mortuum eſſe qui fuerit uſus his pilulis ſed experientia compertum falſum hoc eſſe, multi enim licet quotidie uſi fuerint mortui tamen ſunt

Tempore peſtilentiæ corpora moveri non debent forti exercitio quia fit excalefactio humorum quæ vertitur in putrefactionem & in putrefactionem incidit peſtis propterea etiam pilulis peſtilentialibus additur bolus Armenus verus ut prohibeat commotionem humorum.

Statim in primo die ab infectione. Sive aliquis fuerit infectus ſive non. Poſt duos dies exhibuit ſtomachum refrigerantia & venena a corde prohibentia

Doctor Peyſserus In peſte exhibuit Euphorbij partem j Maſtiches partes ij. Saccari partes iiij. exhibuit tantum quantum ſupra nummum poni poſset ponderat fere ℈ s. evacuant & leniter purgant & validè habuit in uſu.

Carbones Anthraces.

Carbo facillime ſolet mortificare.

Antrax & Carbo idem eſt licet nonnulli differentiam faciant quando igitur oritur Antrax vel aliud apoſtema peſtilens cum tunc non expectemus maturationem ſed omnibus modis extrahimus malum humorem in abſceſſu contentum, variæ autem ſunt medicinæ attractivæ quidam removent aut ſcarificant apoſtema & per cucurbitulam extrahunt nonnulli cavent caſas & imponunt Theriacam

Allium plurimum laudatur in peſte

Illud Med. eſt melius, cuiusdam Gebele D. L.
Maſtiches Saccari ana ʒ ij Euphorbij
myrrhæ ʒ j croci ʒ s fiat pulvis.

& rursus coquunt in cinere vel apponunt Radicem Scabiosæ quæ etiam vehementer attrahit & imponunt vlceri. Alexander Benedictus laudat si gallinæ vel pullastri veigiantur & euellantur plumæ circa podicem & apponantur apostemati quod ita vehementer attrahit vt decem gallinas necare possit, & hoc tamdiu iubet fieri donec vltima maneat viua.

Quidam gallos negris tondent.

Scarificant

Habent pro magno secreto & experimento.

Puero pestilentico

Auenzoar filio suo pestilentico trei. annor nato venam secuit sed nos fortassis propter insuetudinem non facimus. quod si non incidimus necesse erit vt ligentur manus & pedes vt dolor attrahat & ita aliquando euantur

Carbo ex Melancholia Carbunculus.

Fulj = :/. Quando non est pestilenticus possumus frigidissima apponere sicut succum barbæ iouis vt mitigetur dolor non enim calida suppuratoria applicamus quia ignis igni adderetur, sic etiam in Herispelata frigida adhibemus.

Puluis optimus contra pestem.

℞ Boli Armeni subtiliter triti ʒij Rad. Tormentillæ, Doronici Diptami, Sand. rub. ana ʒj Rasuræ eboris, Spodij, corticum citri ana ʒs Margaritarum splendidarum ℈ij fragmentorum Rubini Granati, Smaragdi Saphiri Hyacynthi ana ℈j Radicis Anthoræ, ossis de corde cerui ana ʒs fiat puluis cui si adderes Rasuræ Vnicornu ℈s perfectior esset, dosis à ʒs vsque ad ʒj mane cum vino subtili aqua Ros. vel acetos. pimpi

Alius melior.

℞ Sem. citri Acetosæ, ana ʒij Radicum Diptami Gentianæ Tormentillæ ana ʒijs Boli armeni ʒj Cinnamomi electi ʒj Margaritarum, Saphirorum, ossis de corde cerui ana ʒj omnium Sandalorum seminis Ozimi ana ʒjs Fiat puluis aut electuarium ponendo in ʒjs huius pulueris ℔j Saccari, & post comestionem modicum aquæ Acetosæ bibe.

Throchisci contra pestem.

℞ Terræ sigillatæ ʒs Boli Armeni, Myrrhæ, Sem. citri ana ʒj Smaragdi, Diptami, Zedoariæ, Pimpinellæ Camphoræ ana ʒij Tormentillæ ʒj Croci ℈j Terantur & cum Syrupo Acetositatis citri & modico Theriacæ fiat Throchisci.

Odoriferum optimum in peste quo lauentur & fricentur leniter omnes pulsus & facies & tga sepe in die

℞ Ambræ ʒs Anisi ℈s Ligni Aloes, Labdani purissimi, Benzoin albi & rubei ana ʒij Macis, corticum citri, ana ʒijs Nucis muscatæ corall. alborum ~~& rub~~ Sandalorum ana ʒj Foliorum Lauri numero vj aquæ basilici aquæ florum Croci & Rosaceæ Muscatæ ana ʒv Aceti Cochlearia ij Vini Maluasici optimi Cyathum s.

Emplastrum contra pestem.

℞ Diaquilonis simplicis partem j Armoniaci Galbani dissolutorum in aceto ana ʒ j fermenti acris ℥ ij Sem. Synapi ʒ j Ceparum assatarum num. 4 Ficuum pinguium numero 8 uvarum passarum ʒ ß et dissolvantur singula fiat cum oleo Chamaemelino Resina et Cera in modum Emplastri.

Haustus contra pestem à principio.

℞ Boli armeni praeparati ʒ j aquae Rosaceae ℥ ij Vini albi ℥ j Misce fiat haustus. Alius.

℞ Aquae Scabiosae ℥ iij Teriacae ʒ j Boli armeni praeparati ℈ j Radicis diptami Tormentillae ana ℈ ß. Misce fiat potio.

Electuarium contra pestem

Boli Armeni praeparati ʒ ij ß Terrae sigillatae ʒ j ß Radicis Tormentillae Diptami, Corallorum rub. alborum ana ʒ j ß, Pim- Gentianae pinellae Serpentariae ana ʒ j Cinnamomi ʒ iij Zedoariae, corticum citri, Sem. citri, acetosae, limaturae eboris ana ℈ ij ß Ligni Aloes nucis Moschatae, Croci, Macis ana ℈ j fragmentorum Smaragdi, Iacynthi Saphyri Granati Rubini ana ℈ j Pulverizatis addatur Saccarum dissolutum in aquis buglossae acetosae q.s.

Experimentum D. Leonis Friburgensis in peste.

℞ Teriacae ℥ ij Diptami, Pimpinellae Gentianae Valerianae, Salviae, oculorum cancri Iuniperi, radicis Tormentillae, Serpentariae, Nasturij, Angelicae ana ℥ j Pulveris Vermium terrestrium ℈ ij Zingiberis Cinnamomi ana ʒ ß Teriaca cum aceto solvatur postea species solvantur et commisceantur fiat pulvis, viris detur ʒ j ß in aqua acetosa cum pauco aceto iunioribus ʒ j pueris ʒ ß

Emplastrum eius in peste

℞ Ficuum contusarum ℥ ij Gummi arabici Vuarum passularum ana ℥ ß Bdellij Serapini ana ʒ ij Succi Apij ℥ j fiat Emplastrum in 24 horis colligit et rumpit anthrac. et post ruptionem consolida cum unguento albo Rosaceo

Pilulae eius.

℞ Myrrhae electae ʒ ij Croci diptami boli armeni praeparati Corallorum rub. Carabe Sem. citri Sem. acetosae florum buglossae ana ʒ j Aloes boni ʒ viij cum succo de citro [illegible]

Contra pestem Physici Palatini Haidelber. praestan. 2da

℞ Aloes hepaticae Myrrhae ana ℥ j ß Croci ℥ ß Cinnamomi Anisi Coriandri ana ʒ iij Rhabarbari ℥ j ß Boli armeni terrae sigillatæ ana ʒs Sem. Basilij ʒij Been utriusque ana ʒj Seminis Aquilegij acetosæ ana ʒij Sandal. rub. & alb. ana ʒj Cassiæ, Ligni Xiloaloes Matris perlarum Corall. rub. ossis de corde cervi Rasuræ Eboris ana ʒs subtiliss. pulver. Misce detur ʒj

In peste exhibeatur decoctio Thlaspidis decocta ex vino aut aceto. mane & vesperi detur haustus unus.

Electuar. contra pestem secundum Benedictum de Nursia Physicum illustrem.

℞ Boli armeni, Diptami albi Myrrhæ Pimpinellæ Zedoariæ ana ℥j Theriacæ Andromachi distemperatæ cum aqua vitæ optimi vini & distillatæ in balneo mariæ ℥s Croci ℈j Camphoræ Margaritarum non perforatarum Smaragdi ana ʒiij Tormentillæ, Sigilli mariæ ana ℥j Sem. citri ℥js Omnia pulverizentur & incorporentur cum Syrupo de acetositate Citri & ex his fiat electuarium de quo detur ʒs Cum aqua melissæ in vino stomacho certe tollit fetorem pestilentiæ & extinguit omne venenum in corde & ex toto corpore.

Pulvis optimus contra Pestem.

℞ Diptami Tormentillæ Valerianæ nucis vomicæ ana ℥s Pomeranzen kern boli armeni terræ sigillatæ abgeschele Hirschhorn Zedoariæ ana ~~℞~~ ʒij Sachari ℥iij fiat pul. Dosis ʒij cum aqua acetosæ vel tormentillæ vel bono vino ieiunet per horam post sumptum pul. sumatur semper post 4 dies. Tempore pestis est abstinendum a foeminis, fructibus frigidis, fame phantasijs timore balneo familiaritate infectorum

Pomum tempore Pestilentiæ.

℞ Laudani ℥s Styracis Calamitæ ʒij Mastiches ʒs Caryophyl. Macis, Nucis miristicæ Cinamomi electi Croci ligni Aloes ana ℈j Ambræ Grisiæ ʒs Moschi dissoluti in vino odorifero ℥v pul. put. cum pistillo cal. in mor. ligetur in sindone rubra & ponatur in globum ligneum perforatum imprimatur.

In peste potus Diaphoreticus Porzrarum.

℞ Terræ sigillatæ boli armeni ~~Theriacæ~~ ana ʒj Cornu cervi ʒs fiat pulvis, & bibat patiens vel calido vino vel optimo aceto ita calido sicut pati potest cum pane tosto claude os eius contra vomitum & cooperi eum optime ut sudet tunc sanus erit.

☞ Diaphoreticus potus optimus in peſte NB.

℞ Serpentariæ Aſtrantiæ Morſus Diaboli Valerianæ Pimpinellæ Dyptami ana ℥j Gentianæ ℥s Fiat pulvis fundatur diſuper vini ardentis ſtet per dies 8, coletur cum ſpeciebus remanſis fiant tabulæ vel Rotulæ cum Sacchāro, purgetur patiens & iſte potus facit ſudorem pertranſit omnes nervos venas & omnia membra.

⁊ Signa Prognoſtica peſtis adventuri

1 Ex Hyp. Quando in una die æſtivali aura ſæpe mutatur, mane pluvioſa deinde nebuloſa, demū ventoſa præcipue à vento meridionali. 2 Si per æſtatē ut plurimum diurna lux obfuſcatur, hymbresq; minantur nec pluit interim idq; ſi multoties viſitur, 3 Si quando muſcarū turmæ humi diſident, 4 Stellarū frequens in terram caſus, 5 Quando Cometæ videntur, 6 Crebra tonitrua, fulgura præſertim à plaga Medidionali demicantia, 7 Multitudo flatus venti meridionalis.

Quæ corpora peſti potiſs. ſint obnoxia

Putridas febres facilius incurrunt quorum temperatura iuſto plus vergit ad cal. & hum. exceſſivū unde videmus ſanguineos humidioris naturæ plus infici vide Ro

De Præſervatione peſtis.

2 Tom de Peſte

Convertant ſe ad deū, 2 contagium vitandum omnibus modis, 3 omnē abundantia corporis extirpet, ungues barbā capillos, urinā ſedē deponat ſudorem in hypocauſto aliquando eliciat, animi affectus abjiciat, de peſte aliave re triſti nulla mentio fiat. vino liberius utendum ad exhilerandū animū, bonū eſt nonnunq; mutare cameram, feneſtras ad ortū vel boream ſitas aperire, fen. ad meridiē claudere, propter putrefactionem. Ad concubitum rarius accedat. Obſerventur valvæ tendentes ad ventum Meridionali, pomeridianis horis reſerantur verſus ſeptentrionē, vitetur foetor omnis ſtercoris cloacarū ſtercorariorū ſtabulorū & aquarū lacuſtrium & ciſternalium.

Remedium præseruatiuum optimū. N8. 33 82

℞ Spongiam uel panem intinctum aceto portetur secum, tenens prope os & nasum, opilat n. hoc meatus humorū nec permittit uenenosa subintrare.

Quæ cauenda.

Vitentur humorifica virulenta, caro suilla, calorifica aquatilia, Balnea præsertim Tinea quia humectat, conceditur assum balneū uel hypocausticum seu Diaphoreticū. Edantur pastilia, cibi qui humores noxios exiccent assatura uolucrū ferarum.

Triplex Phleb. prodest in peste.

Si parotides subnascantur retro aures uel in collo, mittat uena pollicaris uel cephalica brachij. Si apostema subalare fuerit secetur mediana si fuerit an [illegible] secetur uena uirginalis seu Saphena.

Signa salutis uel mortis

Si urina fuerit multum sanguinolenta uel nimis alba Si æger nihil edit moritur. Si nulla requies sit sed hinc inde discursatio continua & importuna. Si post purgationem Dysenteria uel uomitus sequitur moritur Si sudorem bene ferre potest, nec illi inde Lypopsichia d[illegible] urinat

Tria requiruntur in peste necessaria.

1 Bona Dieta in omnibus rebus, 2 conueniens expulsio noxiorum humorū corporis. 3 Confortatio naturæ

Diaphoreticus & amuletum contra pest.

theriacæ fiē ℥i decoquatur cum radicibus Ruthæ & saluiæ in uino merace quantū sufficit, colitur & bibatur ex eo haustus & sudet.

Notandum quod orto apostemate sub alis uel alibi adfigatur cucurbitula, & strictissime alfigatur ut extrahi possit materia conglobata, deinde fiat decēs phlebot. post quam utatur amuleto prædicto & sudet parū

Potus expertus præseruatiuus popularis.

℞ Saluiam, Atriplic. Folia sambuci in pari quantitate, tunde exprime per pannū, adde Zingib. contusi bibe cū uino albo 9 diebus ieiuno, est absq timore tutus à peste

Post phleb. optimum conseruatiu.

℞ Morsum diaboli puluerisa ex puluere in pondere unius aurei, Theriacæ adde ponderis auellanæ Kreutzgeschut
pisa.

vel cum aqua vitæ
pulveriza & misce cum bono vino instar pulmenti adde succum expressum in vitro & cum volis uti impone aquæ calidæ misce reliquis & exhibe ad bibendum cooperi egrum ut sudet, deterge sudorem cum pannis calidis

Pilulæ pestilentiales preservant à putrefactione
amovent internam dispersam valent contra
Gangrenas illito ulceribus.

℞ Aloes Hepaticæ ℥ j Myrrhæ rubeæ Croci ana ʒ s fiat pulvis, misce simul & in aqua Scariolæ vel aqua vitæ vel vino bono fiant pilulæ magnitudine pisarum si vero quis infectus sit adde Boli armeni ʒ s vel si quis habet malum stomachum adde supradictis Mastiches ʒ j

Phlebotomia in peste.

Si apostema sequitur febrem vel simul cum ea incipit mediocris sufficit sectio, nec ad Syncopim secandum quia natura eam tolerare non potest iam duplici morbo oppressa & pertingentibus usque ad cor. Sed si apostema precedit febre ab initio dum ~~febris~~ vicinus est sectis de vena proximiore debet fieri sectio ad Syncopim fere usque ut de venenosa materia una vice educatur quantum possit, & febris accessio prohibeatur.

Nota.

Si exhibeatur primo in Peste Bolus armenus proprietate, si vomuerit non sanabitur si non vomuerit sanabitur.

Pestis & Pestil. febris differunt

Pestil. febris appellatur quando non apparent apostemata pestis cum adsunt apost. Preterea notandum quod pestis non solum fit ex corrupto aere verum etiam ex penuria cibi & cibo depravato quemadmodum in bello.

Gal. de diff. feb. li. 1 cap. 2. Conversari cum his qui peste laborant fallax est affici [illegible] est quasi scabie lippitudine & phthisi.

Preservativa & curativa in peste.

Consilium liberaliter Arnoldi de villa. & Elec. de ovo quo usus esse dicitur Cesar Maxi. oportet etiam corpora esse munda quia ut Gal. li. de feb. differ. cap. 7 nulla pestis sine corporis aptitudine fieri potest. Reliqua quere tomo 2. fo. –

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Vlcera omnia curantur secāis.

VLCERVM ET ABSCESSVVM OMNIA GENERA

Quicquid medicamento non curatur, ferro curatur, quicquid ferro non, igne sanatur, & sic omnium apostematum quæ non possunt maturari multo præstantius & melius est medicamentum quam si urantur si enim secantur tunc remanent radices si autem uruntur sine omni dolore curantur & multo etiam est melius pestis abscessus urere quam secare.

In principijs abscessuum calidorum congruunt repercussiua refrigerantia & inspissantia, repercussiva vel reprimentia ne totum materia fluat ad partem egram ut eam corrumpat, Refrigerantia ut auferatur mala qualitas quia ipsa ē causa doloris & attractionis ad partem egram. Inspissantia quia calida Apostemata generantur ex humoribus subtilibus acutis & ideo sunt inspissandi. Excipiuntur primo Apostemata ex materia quam expellit membrum principale ut in peste sæpe accidit in quo nunquam repercussionem competit, 2 quando materia est valde venenosa, valde in sa, vel critica expulsa vel in corpore pletorico idest repleto. In augmento autem & statu repercutientia commiscentur cum resolventibus quia resolventia mera cum nondum tumor imminutus esset materiam dilatando dolorem inducerent, & novum affluxum, sed repercutientia hoc prohibent & resolventia aliquid resolvunt de materia quæ iam affluxit. In declinatione aut sufficiunt mollificantia: resolventia, idest lapam facientia ut subtile resolvatur & residuum inducatur vel paulatim recedat humor.

Quæ calida sunt

Vlcera dolent.

Aurium apostemata

In senibus ~~magis~~ magis periculosa sunt quam in iuvenibus. propter calorem naturalem debilem qui non potest concoquere materiam.

Vlcera curat spuma aquæ extergit consolidat & exiccat.

Omnium ulcerum apostematum & phlegmonum familiare maturativum est Dioxilon barbari Diaquilon vocant & unguentum aureum ut vocant ex sola farina & vitellis ovi constans, maturat etiam ulcera malva cocta in pinguedine. lactis mitescom, Hoc etiam notandum est, malum humorem in aliquo ulcere non expellendum esse nisi idem sit prius maturatus aliqui vehementer dolet ulcus & difficulter curatur iuxta Canonem Avicenna qui dicit quod humor qui est in uno loco contentus non debeat expelli ab eodem loco nisi sit maturatus.

Emplastrum Episcopi Frisingen. consolidans ulcera

℞ Lithargyri ℔ s aceti fortis ℔ s olei Rosacei quartam j olei antiqui ℔ j Galbani ℥ s Mastiches Libani Sarcocollæ Colophonia ana ʒ ij aluminis usti balaustiæ Curcumæ vermium terrestrium ustorum, æris usti, plumbi usti & loti, sanguinis Draconis Gallarum Antimonij ana ʒ j Misce fiat emplastrum

Ad antiqua ulcera Cancerum & fistulas
& ulcera quae lupum nominant

Caprifolium applicit-
[illegible] in modum q.
dest cancro.

Eluantur prius semper cum oleo Tartarino vel aqua in qua Myrrha fuerit decocta posthac semine Aristoloch. & Aloe fac emplastrum cum melle Rosaceo, item Ambrosiana quam gottsgwertz appellant et est species artemisiae. Item fabas universas virides et cum succo alchimillae & cera fac unguentum per modum emplastri: superponatur emendat & exuvabit carnes superfluas in 3 diebus sine dolore

℞ Succum fabarum universarum & eorundem foliorum ℔j succi ungulae Caballinae Sempervivae aristolochiae ana ℥js fiat unguentum cum oleo & cera.

Chamedris contusa melle mixta purgat & mundificat

℞ Saniculae & Consol. Sarra. coque in aqua tepida donec mollescant ad modum pultis exprime addi foenugreci, sebi hircini axungiae porci ana, olei medietatem & bulliat una ebullitione addita modica cera fiat unguentum.

Medici repercussiva & discussiva [illegible] l. 4 cap. 20 Aet. l. 14 cap. 58.

Cancer.

Cancros occultos melius est non curare ut docet Hip: sed gal. admittit extergentia & dolorem sedantia medicamenta sicut tepidam aquam Cardui benedicti. D. V. l. usu habet folia circa festum S. Viti colligit & servat, si in hyeme sunt dura & arida folia iuglandium iussit imponere illa in florem lactis per noctem & post balneum cancrenti imponere, sedavit mira in modo dolores

Aphrogala

Aedema est inflatio mollis absque dolore.

Scirrus absque inflammatione & dolore cum duritie

Ulcera quae incidenda, quae urenda quae medicamentis curanda ex Prob. Arist.

Quae sub ala aut in inguine med. curanda didarna n. partim laboriosa partim periculosa redduntur Urendi sunt illi abscessus qui lati, processusque multiplici eruperunt, quippe venosis non carnosis resident locis. Incidendi qui in acutum se colligunt, quippe non parte solida extant.

Quatuor sunt Genera apostemato.

Ex puro sanguine fit Phlegmone vel inflammatio

Ex flaua bile vel commixtione ſanguinis cum flaua bile fit Herisipelas eſt omnium peſsima ſpecies. Ex pituitoſo humore dupliciter, Subtili & tenuiori fit Ædema apoſtema fluidum. Spiſsiori phlegmati vel humore Melancholico fit Scirrus Vel Sciros, Tales etiam 4 ſpecies Angina habet.

Herisipelas

Quando non eſt vlcerata tunc competunt frig. cum reſol. aliqua materia biloſa, quando autem vlcerata tunc competunt cal. & ſicca ut reſoluatur Cholerica materia.

Vlcera Cacoetica.

D.V. Curauit D. Tecio vlcus valde malignum & dolorificum, effluebant virulenta, ipſe Carui, Serpillum, Artum Origanū Chamomillam elixauit & Circumcirca impoſuit ~~ſupra~~ ſic dolor mitigatur, ſupra vlcus vero poſuit emplaſtrum valde competens in malignis vlceribus qualia multa reperiuntur in Gal.

Vlcera Phagedenica.

Illa vlcera ſunt corroſiua cal. cum aduſtione ergo curantur contrario plantag. quæ eſt frig. & ſicca.

Idem curauit vlcus phagedenicū ſola expreſsione plantaginis, ſuccū & herbam impoſuit vlceri, addidit nonnunquam Agrimonia. Si fieret in hyeme poſſent coqui in vino vel aqua pluuiali & calide adplicari. Poſſet quis quærere quod ſi fieret emplaſtrum vel unguentum ex eo non facit quia quando additur his vlceribus oleum tunc eo magis forant

Comeſa vlcera triplicia ſunt

Si in facie dicuntur me attingere noli, ſi circa mammas eſt cancer, ſi in inferioribus ptibꝫ Lupus dicitur

Noli me attingere

D.V. hoc genus apoſtem. in facie curauit. Fecit decoctionem ex Agrimonia, Pipere aquatico, folijs Filicis in vere collectis, & Veronica Iuſsit ſæpius imponere faciem, poſtea adplicauit unguenta cal. & ſuppurabile fecit & pulcherrime ſanauit.

Herisipelati non ulcerato

Quando inflammina ad rubrum & subrubentem sanguine recenti tendunt, illud Herisipelas curatur aqua tarmone vel frigide vel tepide imposita, quia prohibet affluxum materierum. Ulceratum vero non curat quia mordax est & statim vertit colorem rubrum in nigrum.

Ad ulcera curatu difficilia Gal. 10 Simplic.

Chrysocollam factitiam optimum esse pharmacum assero ad ulcera Cacoethe si cum aliis idoneis misceatur. Ibidem Chrysocollae praeparandae modum docet. Locus in cap. de hominis urina.

Herisipelati.

Hordeum masticatum & Erisipelati impositum curat ipsum, alias non, quia peculiares habet virtutes cum saliva. Gal. li. 1 de potentiis naturalibus teste.

Incarnativa in Ulceribus.

Quod fit ut incarnativa in quibusdam corporibus carnem generent in aliis vero excedant, propter diversitatem corporum quia in mollioribus corporibus Thus carnem generat in durioribus vero non ita. In durioribus corporibus Aes viride ~~[illegible]~~ Aristol. rotunda & similia fortia carnem generant in mollioribus vero magis excedunt.

Sicca magis adhibe ulceri
partis natura siccae sit, tu
quo corpus est siccius
ra ante siccanda magis
simile aliquid in parte praehumida toto etiam
corpori praehumido minus medicamentis utere
externa partis in cauda
Cancri parte est & te
tumia.

Ad ulcera.

Ulcera omnia siccis curantur, animadvertendum vero ut superfluitates solent in iis excrescere non alimentum, ne igitur ~~[illegible]~~ in omnibus ulceribus sunt valde exsiccantia adhibenda.

Cancer occultus. *

Cancri qui in profundo corporis sunt non sunt curandi sectione vel ustione, sed tamen dolorem sedare & mollire possumus & potissimum cum adest exulceratio, tunc debemus saniem abluere cum aqua Chelidonia, Eupatorii similiter Carduii Benedicti, quae mirabiliter confert. Sic cum aqua Scolopendria cum aqua destillationis florum iridis etiam magnopere iuvat sic aqua foliorum lilii aqua aristolochia. Adhibenda etiam sunt emplastra abstergentia & mitigantia bilem adustam ut Veronica contusa & superimposita aut aqua Veronica, vel succus expressus & superimpositus.

Ad antiqua ulcera

Radicis Asphodeli ℥ij Terebinthina in aqua fumiterra 7 lotd olei Chamemelini Ros. ana q. s. fiat unguentum cum modica cera.

Herisipelas & Herpes quomodo differant

Sumpsit ex Gal. therapeutica ad Glau.

De Herisipelate Manardus li. 7 Ep. 2. Fit à flava bile fervente & tenui sanguine, vel fit quando sanguis & Cholera supra modum calefiunt, differt ab Herpete, quia licet sit à bile tamen Herpes tantum est in superficie corporis & est duplex Miliaris à bile minus acri & calida facit bullas ut milium, Estiomenus à bile crassa & acri, & totam cutem usque ad carnem exulcerat ab εσθιω quod comedo

In Sectione cancri.

Senibus illis nullo pac[to] sectum in cancero sic nisi obesis. quia plerumque moriuntur

Praesertim si fuerit in loco unde sanguis copiose profluere potest, Cauterisandum statim est post sectionem, & postea accipiendum lac caprinum aut muliebre cum paro oleo rosaceo & imponatur vulneri. Exterius vero defensivum emplastrum adhibeatur ex Plantag. vel Centinodia vel ex radice Symphiti cum micis panis coquatur in lacte caprino emplastri modo adhibeatur. interim fit eschara quae molliri ita non potest sed duci debet ad suppurationem, id fit cum lacte caprino & ~~oleo Rosaceo~~ melle, sed videndum ne mel mordicet. Eschara remota abstersoriis & siccatoriis nec tamen acribus curetur ibi nullo pacto oleum aut pinguedinis addenda, nec tamen mox & cum impetu sanandum locus ulcerosus. potest curari emplastro hoc ℞ Mellis partes ij in teneriori corpore potest addi Libani parum & minus mellis Terebinthinae & colophonii ana partem j, coquatur in modum emplastri.

Ulcerati cancri

Curantur cura blanditiva, cum aqua attractilis vel cardui benedicti, cum aqua ~~cardui benedicti~~ florum ireos, Veronicae, Hydropiperis Plantag. Scabiosae. In non ulcerato cancro folia fraxini in aqua cocta trita & in modum cataplasmatis imposita, vel emplast. ex rad. Symphiti & micis panis.

Ulcera quaedam difficulter curantur Gal. aph. 45 lib.

1 Vel propter malignam materiam ulcus influentem haec non sinit ulcera consolidari, hic primum evacuandum universum corpus, deinde localia adhibenda

2 Ob malam intemperiem alicuius membri, & sunt ulcera valde dolorosa, quandoque illis adponantur med. dolo

3 Aliqua ulcera ob nimiam putredinem sanantur difficulter.

Phagedenica ulcera triplicia.

Si ex adusta cholera extenduntur in latitudinem ut à summo pedis usque ad plantam dicuntur Serpentia ulcera

Si ex adusta Melancholia extenduntur in profunditatem.

Si ex utrisque in latit. & profunditatem extenduntur.

Quaedam ulcera ita sunt maligna ut etiam ossa corrumpant & sic Hip. teste os abscidere est necessarium, si totum os corruptum, si vero pars aliqua ossis corrupta, tunc corrupta pars desquamanda est, & quidam in modica ossis corrupte desquamatione utuntur unco Euphorbio ita imposito ne carnem attingat, & ut commodius fieri possit, sevum & terebintina liquescant, & inungatur caro ne laedatur ab Euphorbio. Sed melius credo ut fiat instrumentum quo radatur pars laesa donec perveniamus ad vivum os, postea fit escara, quae cito promovetur cum unguento Aegyptiaco imposito filis panno lineo extractis, non facit dolorem in osse si decidit squama addendus pulvis siccus incarnativus sicut ex calce ovorum optimus fit, alii utuntur pulveris thuris & Mastiches sed hic multo praestantior. tandem in 14 diebus subducitur caro ossi: postea ulcus ad cicatricem perducendumque cum emplastro de Minio apud Vigonem.

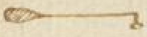

Ad cava ulcera assunt ex Gal. ʒ Thur. Mir.

Cera, Eruge, Thus, Iris, Aristol. farina Ervi, radix Panacis.

Aedema. Li. 2 ad Glauconem.

In oedemate pituitoso quae in partem assluxit oxycratum idest acetum & aqua ex spongiis admotum iuvat.

Num in Phlegmone calida med. applicanda

Possunt cal. applicari quae resolvunt maturant et si frigida applicentur tunc repercutiunt sed si corpus est plenum cal. non applicanda quia plus attraherent, nisi prius evacuetur corpus. tandem applicanda calefacta.

Phlegmon.

Adeps anseris & cervi medulla ex rosaceo, phlegmone medetur & dolorem mitigat.

Ad supercrescentes ulcerum carnes.

Aloe & squama aeris supercrescentes ulcerum carnes astringunt, & humores in his natos sedule siccant ipsa autem per os corpus totum purgant quia nihil est quod sumpta & admotum vires habeat easdem.

In ulceribus

Mordatia uitamus & exasperātia in phlegmonis afferētia dolo

In ulceribus Gulæ

Medicam. delegit Gal. non modo ulceri curando idonea sed quæ nullam uisceribus propinquis uel deglutitioni [illegible] tis noxam inferant.

Phlegmonę incipienti

Si moderata est sufficiunt repellentia mediocria quales sunt omnia frig. si uero uiolentior sit affluxus ualentioribus repellendum austeris scil. aqu. interdum etiam acerbis. In augmento astringentibus digerens aliquid miscendum in statu digerentium uis intendenda, in declin. his prorsus solis utendum nisi prope partem principem sit & in collo alis inguinibus aut materia sit pestilis aut ualde impacta. in omni n. humorum in aliam partem affluxu communis auxiliorum scopus est repellendi & repercutiendi ubi uero nihil amplius influit quod impactum est digerendi.

Gargareonis Phlegmonę

Initio adhibenda quæ materiam affluentem repellat, mediocrem quidem mediocriter astringentia scil. austera ut Rosa flos rosarum. uehementem uero ualentius astringentia scil. acerba ut balaustia malicorium, si uero iam constitit fluxio digerentia misceamus, tandem quousque aliquid influit repellendum ubi constitit coquendum deinde / digerendum.

In phlegmonis oris.

Utimur diamoro nunc cum repellentib. nunc cum coquentib. nunc cum digerentib. Syluij li. 2 de compos. med.

Cauenda in ulceribus.

Ne priusquam toti corpori sit prospectum afflictæ parti med. acre & calidum admoueas id n. trahit more cucurbitulæ ex toto corpore in afflictam partem & ei grauatæ sic affigit ut ægre auelli queat deinde inducit Gangrænam postea Sphacelum. Gal. li. 4 Methodi.

Plura quære folio 125

De lassitudinibus Gal. lib. 3 LASSITUDINUM OMNIA GENERA

Q4 de san. tuenda
Li. 2 de sanit. [illegible]
Mitigativum [illegible]

Lassitudo spontanea tensiva fit ex plethoria etiam bonorum humorum, ibi incidatur vena quia phlebot. est universalis evacuatio omnium membrorum vel scarificentur crura cum appositione ventosarum quam scarificationem Soranus inquit esse praeservativam omnium morborum

In [illegible] [illegible]

Lassitudo inflammationis ex plethoria & Cacochimia & malis humoribus generatur aut ex corrupta Cholera vel phlegmate, habet sanguinem calidiss. & eget phlebo: copiosa, & evacuatione humoris peccantis forti.

Beatificativa

Lassitudo ulcerosa quando quis sentit veluti ulcera & puncturas acuum. fit ex utraque causa plethoria & Cacochimia simul, eget purgatione & phlebotomia, aut brevi obnoxius erit magno aliquo morbo.

Acrib. tenuib.
& calid. humorib.
immoderato motu
Ex latente Cacochymia
Hip. spontaneus

Lassitudo ariditatis ut in senio vel in febre Hectica accidit, illa curatur per Apotherapiam, & inunctiones optimorum oleorum, difficilis est sanationis.

Lassitudinem [illegible]

Cum phlegmonode curam brachiorum spinae oleo infricamus partem curamus ut eius facultate per cutim ad musculos ipsi commissos pervenientes ipsa lassitudinem.

[illegible]

Ulcerosa lassitudo universo corpori ulceris sensum praebet cum movetur, & si mediocris fuerit in cute tantum, si vehementior in solidis partibus, si vehementiss. in ossibus. Fit ab acrib. humoribus tenuibus calidis. + quidam purgat stimulant solidarum carnium. vel ex immoderato exercitio vel Cacochymia simul iuncta.

[illegible]

PVSTVLÆ, SCABIES, MORBILLI, ET LEPRA
PSORA VVLNERA. IMPETIGINES & VITILIGINES

Aliquando ex vulnere vel nervi læsione fit tantus dolor, qui virtutem deijcere posset propterea sedamus dolorem & infundimus oleum rosaceum vel violaceum calide. Aliquando vero per medicinas laxativas & resolventes dolor non potest reduci, sed ita fit vehemens ut patiens non possit tolerare propterea medici invenerunt medicamenta ut inducatur stupor & ex horum numero est papaver album sive Italicum quod stupefacit & dolorem sedat. Dolor autem sæpe excitatur ratione sanguinis tenuis, quando exterminatur. & fit acutus propter choleram, quare dolor fit ratione sanguinis excalefacti iubet Avicenna exhibenda esse legumina cocta quæ incrassant sanguinem.

Vulneribus

Adhibitur vinum propter exiccationem & prohibitionem putrefactionis & generationis vermiculorum.

Vulnera glutinant

Candidum ovi. Gal. autem recenti caseo uvidam in aqua legenti vulnus glutinavit

Mundificat. sanguinis in ~~Chol~~ scabie rubra & D. Ecci-

℞ Myr. citrinorum ℥ij Sebesten numero x cap. ven. acetosæ Endiviæ Cicoreæ Cuscutæ Lupulorum. Scabiosæ Scolopendriæ ana M j Fumi terræ M j s Tamarindorum ℥ij Florum Borraginis buglossæ Violarum Nimphea Epithimi ana M j, 4 Sem. maiorum Frig. grosso modo contusorum ana ℥ j Folli. Senæ ℥ij passularum ℥ j bulliant in aqua q.s. ita quod xx drachmæ remaneant stent horis 6 in Infusione coletur in qua ponatur pulpæ Rhabarbari electi ℥ij Spicæ Sandal. alborum ana ʒ j Macis ℥s bulliant iterum lento igne una ebulitione ponatur ad cantharum

Pro eodem. ℞ Damascen. numero v Sebesten iij Florum Borrag. Buglossæ Violarum Thimi Epithymi ana M s passularum ℥s Fiat decoctio in aqua q.s. Endiviæ, Lupulorum ana ℥s coletur in qua addatur Myrob. citrinorum ℥s Kebulorum Emblicorum ana ℥ij Stent per noctem in infusione, mane fricentur Manus postquam potus bullierit coletur in qua dissolvantur Reubarbari torrefacti ʒij Misce.

Verrucas sanat oleum Sesaminum inunctum, Similiter Scabiem ex Melancholicis humoribus factam, si tamen generalis antea facta fuerit evacuatio sive phlebo. sive ventris subductione, aut confortatio membrorum principalium postea in fine inungatur hoc oleum pro reliquiis curandis sic proceditur etiam in morbo Galli co

Vulnera

Consolida Saracenica

Simplex etiam mel aut Saccharum extergit & consol. vulnera

Extergit & consolidat decoctio Diapensiæ Alchimillæ & Pyrolæ

Aqua frigida salsa prohibet inflammationem & consolidat

Lepra Psora Elephas

Hic non sumitur pro antiquorum & Græcorum Elephantiasi.

sed pro specie scabiei quae hoc solo a psora differt quod profundius corrodit quam Psora haec n. in superficie tenuis existit Elephas vero quae arabum Lepra est. usque ad ossa carnem marcescit et corrodit

Lichenum seu Impetiginum.

Huius 4 species recenset C. Celsus differunt a Lepra secundum maius et minus. Quae vero fiunt ex sanguine salso et adusto magis corrodunt et profundant pro quibus ℞ Nitri ℥ ij Sulphuris ℥ s Terebinthinae lotae ex aqua scabiosae aut fumi terrae ℥ iij Olei petrini ℥ vj Ducantur in mortario fiat Linimentum secundum artem.

Vitiligines

Harum 3 species numerat C. Celsus, 1 Albi, 2 Melas ad similitudinem umbrae, 3 Leuce quae insanabilis est, quando in hac nascuntur pili Lanuginis similes, licet primae duae etiam possint esse insanabiles, et id ita cognoscitur si pungantur acu vel ferro si sanguis effluat sanabiles sunt si vero aquam aream nil recipiunt, his non conducunt pinguia, non unguentum Mercuriale quia pellit humorem introrsum, sed sudoribus curantur, inducantur balneo, inspergantur pulveres siccativi, nitri, sulphuris fabarum Lupinorum Lentium Myrrhae thuris et illorum quae mirabiliter abstergunt sicut farina hordei ibi neque pinguia neque Terebinthina prodest sed haec siccativa postea leviter fricentur ut sudorem cient.

Unguentum ad sananda vulnera sine dolore

℞ Olei olivarum ℥ ij Mellis ℥ j s Picis graecae Terebinthinae Resinae ana ℥ j Mastiches Libani ana ℥ ij Misce omnia simul et fiat unguentum.

Varia sunt pustularum genera.

Sunt n. quaedam Pirenas quas Simon ex authoritate Demosth. prodit esse pustulas similitudine mellis humore plenas. credo illas esse quod Meliceridas quae sunt ulcera quorum contentum est velut mel, Atheromates illorum contentum velut sevum, Steatomatis velut pulticula. Gal. li. 14 Methodi Ca. 12.

Vulnera

Quando caput vulneratum qui fit ut fiat constipatio ventris, Resp. quia compacientibus membro principali patiuntur etiam reliqua omnia membra, quod si tunc fiat ventris constipatio posset ex fumis malis ascendentib. ad caput fieri Apoplexia, quare med. iuvet expultricam virtutem per enema.

Ad vulnera recentia Gal. li. 11 Simp.

Cochlearum carnes per se tritas cum polline farinae e proximi molendini parietib. raro olim imposui vulneri quo cum nervus etiam vulneratus & contusus erat in agricola & ruro homine, Itaque vulnus pulchre conglutinatum est neque ulla nervum inflam. cepit

Vulnera recentia curat etiam frigida aqua elutio quia prohibet inflam. & sed si nervus est laesus & vulnus aqua elutum statim putrescit nervus. proderit igitur oleum vermium terrestrium, vel pulvis illorum ver-

Nervum laesum mitigantia
Gal. 6 Simplicium

Memini aliquando vulnus falce inflictum alioquin minimum nullo praesente pharmaco quercus folijs conglutinasse quae in saxo contrita vulneri & proximis locis imposui. Vulnus olim piri folijs glutinavi cum nullum aliud adesset pharmacum

Oxygaladium
caseique efficatior.
Vide Gal. 2 κατὰ γένη α cl.

Caseum recentem raro contritum mediocri vulneri imposui & supra ipsum Rumicis folia quae si non in promptu sunt licebit vitis platani betae aut lactucae imponas. Ita curatum est hoc vulnus simplici caseo.

Vulnera in locis nervosis. et in iuncturis

Quia materia repi ad vulnus

Si non appareat tumor malum, si vero tumor adsit possumus apponere emplastrum de gummis quod resolvit tumorem & mundificat vulnus sed potest addi pulvis vulneraria si autem esset vehemens affluxus tunc apponenda stiptica non ad locum dolentem sed ad locum unde fluit fit affluxus D. V. Curavit sic quendam vulneratum in poplite ipsula, Potest ~~addi~~ aliquando imponi emplastrum diaxilo cum gummis. Tumores crudos vulnerum resolvunt calida & humida. cavendum tamen ne vulneri applicentur.

Vt aceto frig. cum pulveri gallarum, bolo armeno in locum qua fluit humor

Vulnera circumglabra usque ad multam distantiam mala sunt, quia influxio malignorum humorum impedit ut prorsus non sanentur, quia ulcus erodunt vel generant malignam carnem quae ad cicatricem perduci non potest, id multo magis si squamula sint circa ea

ad Scabiem Lepram & impetiginem. D. V.

℞ Farina ordeacea Salis nitri Far. Apij Sulphuris vivi ana q. v. Terebinthinae lotae ex vitro q. s. Aceti duplum mensura. Coquatur lento igne & superinducatur pannis & calide applicetur ad sanandam scabiem lepram & impetiginem.

Ad Scabiem.

℞ T. de psilio ʒiij de Epithimo ʒij Confec. Hamech Elec
i Ros. ana ʒjs decoct. apper. ℥ij Aqua fumiterre Scabiose
ana ℥j Misce fiat haustus.

Ad Vulnera emplastra

Non recipiuntur olea & pinguedines quia faciunt sordida &
putrefaciunt vulnera. Item kain stich soll offen, sed vul
nera plerumque in suppurationem vertuntur prius [illegible] [illegible]

Vulneribus

Sola cochlea caro etiam nervorum vulneri imposita sola
pulchre glutinat, & sine phlegmone in homine etiam du
ro & agresti addita farina volatili & si vis thure myr
rha resina fricta, horum causa reddi potest, quod solum
digerant siccent trahant calore.

Vulnus in caput susceptum NB

Si quis ex vulnere in capite suscepto delirat aut stupet
fit aut ex osse quod ledit meningen, nam si id tam ex
iguum esset ut pilus tamen nihil minus facit stupore
aut fit ex vulnere meningis, aut fit ex humore sanie
vel sanguine putrescente. si ex osse fit dolor & stupor
tunc os est amovendum & statim loquitur, si vero me
ninx leditur, Clyster erit adhibendus, & parcus cibus
adhibendus. Sufficit dare iusculum ex capone contuso ne
alla fuligo ascendat & communicetur Cerebro vinum
nullo modo adhibeatur sed potius vulneraria, Si vero
ex putrescente humore accidat vulnus erit amplian
dum calvaria discindenda ut debita fiat transpiratio
& ut debito modo possit mundificari, mundificatur autem
per linteolum sericum prius cum tepido immissum, interim
vero aeger nihil loquitur, & dolor non cessabit quare
si sanguineus fuerit vena erit secanda, si Cholericus
danda erit evacuatio vel si timeat assumere per os
exhibeat Clysterem aliquod purgativum, sic enim [illegible]
ne dolor ex profundo corporis trahat & faciat X
vulnus deterius, omnibus etiam ~~medio~~ modis adhi
bende potiones quae supprimunt flavam bilem.

Impetigini & Scabiei

Acetosa contusa cum aceto imposita impetigines curat, eius vero decoctum scabiem.

Ad vulnera consolidanda.

Sanguinis Drac. p. j. Thuris p. ij Calcis vivae p. ij misce cum albumine ovi, si est in capite adde Mastiches pulverem

Ad serpiginem

Mellis cocti colati ℥ ij Pulveris sulph. ʒ ij Aceti ℥ s. fiat unguentum.

Vulnera

similia similib. curantur, quae igitur [illegible] omnis [illegible] humidis [illegible] siccis [illegible] [illegible] siccum.

In minus sicco membro oportet minus siccum medicamentum adhibere. Siccius autem membrum sicciori eget medicamento. Si membrum aliquod si est humidum, aliquando est difficilioris curationis, tunc non potest sustinere medicamenta sicciora, sed minus sicca. Ita fit quod puerorum ulcera non curentur tam facile sicut virorum. In membro igitur humido med. debet esse minus siccum. Ulcera & vulnera omnia siccis curantur humidiora vero in membro minus sicco med. Sicciora in membro magis sicco med. consolidantur et pulchre. Gal. li. tali [illegible] demonstrat. Quod si obiiciatur contraria contrariis curantur. Verum id planum est sed contraria morbis contraria non partib. seu membris esse debent. 4

Unctio Hispani ad tollendam scabiem.

Therebinthinae, Butyri optime loti cum aqua frig. ana ℥ ij Olei Rosacei ℥ j Auripigmenti ʒ s. Vitello ovi j. fiat unctio.

4 Confirmat hanc sententiam Gal. Aegan. [illegible] f. 67 in fine & 78 in princip. ὅτι οὖν εἰ μὲν ὅλον τὸ σῶμα εἴη ξηρότερον τῆς κράσεως καὶ τῶν ξηραντικωτέρων ὑφαιρετέον φαρμάκων εἰ δὲ μόριον αὐτοῦ τι τῶν ἄλλων φύσει ξηρότερον ὑπάρχει τῶν μᾶλλον ξηραινόντων δεήσεται, ἢ πρόσθεν κἀνταῦθα τὸ μὲν ξηρότερον τῇ κράσει μόριον τῶν ξηραντικω

λέγων, τὸ δὲ ὀρθότερον, τῶν ἄλλων χειρωνάκτων πρὸς
διάθ. 7

Abstergens Mundificans in vulnere. Mōt.

Oleum cum farina hordei et melle Rosato, [illegible]
nisi cum vulnus abstergere et non consolidare, sic
vel Rosato et Terebinthina ad mundif. 47 lib.

Unguentum ex aerugine aeris et oleo
ad Consolidanda vulnera.

2 part. [illegible] unguentum hoc cōficere [illegible].
aerug. [illegible] sed vulnus [illegible] consistit
ex oleo sic humidum vulnus sed ex aerug. [illegible] siccum
sic med. vide lib. Mont.

Lapsus in Vulnere. Mont. 87 lib.

Gal. lib. τέχν. ἰατρ.: καὶ [illegible] τῷ ἕλκει
intelligitur de humore fluente ad locum. Lapsus
hoc ad vulnus est ex genere [illegible]. Si fiunt multi
in vulnere, si abstinet minor multi in corp. et
[illegible]. Considerat autem vulnus considerandum vel a
Adhaerent aliquid, causa adducta vel periculo. Vel a
fluxu et illatione, ubi sordidum apparet [illegible]
[illegible]. Causa autem fluxionis ad aliquod vel
vulnus vel relaxationes ad fluxum apposit. [illegible]
In vulnerib. [illegible] vel — solutus locus ne fluat materia recipiat. Ad retinendum
Linea recta. — [illegible] sumendum rectitudo linea à termino [illegible]
ad terminum ad finem. Vel [illegible] consuetudinem
Consuetudinem — [illegible] consuetudine [illegible]. In capitis [illegible]
per anterius ad posteriorem linea recta, et multa [illegible]
non [illegible]. In plurimis [illegible] in [illegible]
[illegible] non per lineam rectam sed per consuetudinem [illegible]
[illegible] et fibrarum attendendum. Secundo [illegible] rectitud.

[illegible] vel [illegible] [illegible] vel [illegible] & [illegible] est opti-
me [illegible]. Post [illegible] [illegible] leves a-
spergentib. oleo medicament. decocto balaustior. [illegible]
santalor. Rosar. in vino [illegible] [illegible] & cum
[illegible] [illegible] sive aqua. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]. dein [illegible] leves aspergatib.

Intertrigines cum ulcere

Non medic. in corpor. sed [illegible] sit [illegible] vel sanguis cum
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Omnes [illegible] vel. [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].&
[illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] vel [illegible]
ad [illegible]. Kal. Octobr. 47.

Sem. cumini ℥ ij. [illegible] ℥ [illegible] olei [illegible]
℥ ß salis [illegible] ℥ ij [illegible] & fiat unguent.

Ad [illegible], & ulcera rubra seu nigricantia.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] calid. Ɛj.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] fiat [illegible]
[illegible] ex decocto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
in aqua [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
agitatum in mortario plumbeo instar unguenti. Item
unguentum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]. [illegible]
Mont. cal. 9. Junij 48.

Oleum in Vulnere.

C.l. [illegible] oleo vulneribus adspersum [illegible] medici & chi-
rurgi adhibent ol. Mastic. & Rosarum [illegible]. Si non esset
nisi simplex vulnus in carne vel musculo ut in [illegible]
applicanda esset sola [illegible] & consolid. [illegible] [illegible]
in vulnerib. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad sedandum
dolorem mitigandum [illegible] & ut fiat transpiratio [illegible]
[illegible] oleo [illegible] ad consolidat. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

Pustulae differunt ab Apost.

In materia, quae subtilior est [illegible] ad cutim [illegible] pellitur in pust. [illegible] subtilis materia cum [illegible] pust. [illegible] sed [illegible] est [illegible] differunt [illegible] pustulis [illegible] subtilior [illegible] [illegible] appellatur [illegible] Mont. definit [illegible] materia [illegible] Pustula [illegible] appellari [illegible] subtiliorem [illegible] appellantur [illegible]. Mont. 98.

Vulneribus Capitis.

Med. infrigid. [illegible] ad [illegible] inflammatio- nem [illegible] inflam. [illegible] accidentis [illegible] Ros. Mont. coll. 17 [illegible] 47. ibid. Non est aliquis [illegible] cum [illegible] Corbej. [illegible] Cerebri [illegible] Mont. Coll. [illegible] 47. 316

c. pub. 2. & sequent.

SANGVINIS PROFLVVII GENERA OMNIA

Fluxus sanguinis narium

Gal. In dextra nare sanguinem erumpentem ad dextrum Hypochondrium fixa cucurbitula clare celeriterque sistit sicut ad sinistrum ex sinistra erumpentem. c. pub. 2.

Fluxus Sanguinis.

D. Panthaleon pro certo affirmavit se omnem fluxum sanguinis per omnem vitam curasse pulvere Gentianae. Meli

Fluxus sanguinis narium

et tamen est rara praeparata secundum descriptionem Ryfferi.

Gal. inquit quando ex dextro nare erumpit sanguis cucurbitula ad epar posita sistit ex sinistro ad lienem.

Unguentum ad Hemorrhoides.

℞ Pinguedinis anatis gallinae ana ℥ j Olei Ros. ℥ ij cerae q.s. & dimittatur infrigidari postea addatur vitellus unius ovi & opij Thebaici ʒ j Croci ʒ s Fiat unguentum sedat dolorem

Ad idem. ℞ Boli armeni, gummi arabici, sanguinis Draconis Mastiches Ana ʒ iiij Myrrhae Balaustiorum Rosarum Rubearum ana ʒ iij haec omnia pulverizentur & per pannum cribellentur deinde addatur butyri ℥ j Olei Rosacei ℥ iiij succi foliorum porrorum ℥ iij succi philipendulae ℥ iij liquefiat ad ignem & fiat unguentum quod facit detumescere hemorroides mitigat dolores exiccat & consolidat positum in anum.

Unguentum ad Tenesmonem

Thuris Lini Croci Gummi arab. Opij ana ʒ j olei omphacini Colophoniae ana ʒ iiij cerae q.s. Fiat unguentum

Pro Hemorroid. ruptis.

℞ Croci ℈ ij Opij ʒ ij unguenti supra scripti & incorporentur

Unguentum pro Hemorrhoidibus constrictivum.

℞ Scoriae ferri praeparatae ℥ s Gallarum impressi perforatarum Hematitis Carabe Hypocistidis ana ℥ ij olei de Chrysomelis ℥ iij cerae rubeae ℥ ij Fiat unguentum molle quod bulliat in ℥ vj Vini citoniorum usque ad consumptionem succi: item

Unguentum expertum ad exiccandas quantumcunque Hemorrhoides & dolorem auferendum.

℞ Olei Violarum albuminis ovi adipis Gallinae Cerusae ana ʒ j Misce simul fiat unguentum quo inungantur.

Ad fluxum sanguinis narium.

No: in princip. c. pub. i.

℞ Throchiscorum de terra sigillata, throchiscorum de Carabe, boli armeni ana ℥ ss Vini granatorum, aquae plantaginis aquae bursae pastoris ana q.s. fiat cataplasma super tempora.

Hemorrhoides provocantia

Vena dicta in pede incisa aut Saphena plerumque Hemorrhoides provocat aut si non provocat attamen praesertim cum in vere fiat educit omnes malos humores Melancholicos et furiosos unde illis plurimum prodest qui ob multitudinem melanchol. humorum delirant, tales autem bene cibo sunt ordinandi ut extrahatur vitiosus sanguis et bonus inferatur, vel bonum esset ut fluerent hemorrhoides, non tamen bonum ut aperiantur quia possent ita agitari ut non possent restringi; sed si sponte fluxissent et iam essent occlusae in tali melancholico possent aperiri, cum cepis, ficubus, et parva croci portiuncula simul in mortario contusis et ano impositis. Sed si nimium flueret non restringantur violentibus med. restrictivis, sed primum lenioribus lacte caprino, aqua calibeata, alias si restringeretur in magno iam affluxu fortibus restrictivis cogeretur sanguis Melancholicus in maiore intra corpus qui sanguis flueret ad Epar et Splenem et faceret opilationes et Hydropsem, caute igitur in his casibus agendum.

Arterialem sanguinem comprimentia.

Gal. 5 Meth. ca. 4

Thuris
Myrrhae
Sang. Dra. } ana ʒ j
Aloes ℈ ij vel ʒ s.
Calcit. i. colcotar
Alcyonii Mysios vel sandi } ana ℈ j
Vitrioli Rom.
Terenda tantum miscentur albumine indurato [illegible] pilis leporis [illegible] ad j diem [illegible]

Optimum omnium quae novi medicamentorum ad Hemorrhagias. Thuris pars 1 Aloes semis, misce et serva cum ubi tempus instat totum hoc cum ovi candido subigatur quantum mellis reddat crassitudinem, hoc leporis mollissimis pilis excipiatur deinde ulceri toti liberaliter apponatur alligandum id forinsecus fascia ex tenui linteo, tertio die solvendo aliud rursus supponens quod inhaesit ex pilis malefaciens et auferes suspensa manu, sed si linimentum sponte decesserit alterum supponas ad hunc modum quoad [illegible] omnis à principio usque ad finem usque particula supina servetur. Aliquando duplum thuris recipio alias pari modo thus et Aloen misceo, aliquando Mannam pro thure utor quia magis astringit, Thus magis emplasticum, in duris corporibus plus Aloes immiscendum in mollibus plus thuris ceteris omnibus praestans id mihi assumpsi miror si cui melius invenire contingit ideoque tum in Cerebri membranis semperque tum in colli vulneribus etiam ipsarum venarum iugularium quae Sphagitides dicuntur, eo utor cum harum profluvium citra vinculum sistat. De sanguine comprimentibus med. li. 5 fo. 5 et ultimo de Comp. Med. κατὰ γένη. Et Chalcitidis Misyos, Mannae ana denar. 4 tritis utitur.

Omnem fluxum sanguinis potentiss. reprimit aqua fortis quae Scheidwasser nominatur pennae vulneribus illita, idem facit oleum vitriolum, sed omnium certiss. est pulvis ranarum viridium

Sanguinis mictio

Sapo ℥ iij
pulv. ℥j pulver. ʒs
[illegible]
Boli arm. ℈ iij
M. f. pulv.
Olei [illegible]
[illegible] ʒj

Quidam hospiti cantharides exhibebat in vino qui affectus est statim officia venarum aderat quidam med. qui exhibebat pulverem glandium aus den Hütl oder Hütl. statim restringebat fluxum. hic pulvis pollet etiam calculo

Quando in urina copia sanguinis repente et copiose effluxerit significat venam esse ruptam

Quando vero paulatim et tenuior sanguinis pars emanaverit signif. apertionem tantum venarum Renalium

Si vero parum sanguinis exierit et pus et squamae urina vero sit foetida sig. ulcera Vesicae.

Omni fluxui Sanguinis.

Thuris, Myrrhae Sanguinis Draconis ana ℥j Aloes ℈ij vel ʒs Calcitidis hoc est Colcothar. Alzegi id est Misyos vel Vitrioli Romani ana ℈j. Terenda terantur et misceantur albo ovi et inducatur mollissimis pilis leporinis relinquatur in vulnere ad tres dies.

Enaemum

Omnium sanguinis fluxum reprimentes debet esse siccum usitatiss. est ~~bolus lapis~~ bolus armenus, pulvis ranarum

Fluxus sanguinis narium restrictivum.

Stercora omnia sanguinem sistunt et mirabiliter sanant ulcera.

℞ Fimi porcini exsiccati ℥j Thuris masculi ʒs cum aceto fiat per modum pultis illinitur temporibus

Gypsum pulverisatum subtilissime cum albumine ovi adpone temporibus circa nares et pulsum. Idem est

Fimum equinum cum cera dissolutum et eodem modo impositum

Testiculi iuxta Avicennam imponantur aceto.

[illegible] ʒs
[illegible]
temporibus [illegible]

Obturetur auricula in affecta particula cera

Frigidissimum emplastrum vel unguentum pone super epar si ex dextro nare erumpat, si ex sinistro super lienem adponas, sic cucurbitula magna affixa prodest

Sanguis vero non restringendus est in his casibus, quando ex principalium emunctorijs fluit, quando fit per viam Crisis, vel quando materia est venenosa, aut quando eadem materia membro affixa inculcataque fuit, & quando evacuatio nondum debite facta est. D.V.

vi Modis in genere retinetur fluxus sang. D.A.

Hoc quando fieri [illegible] [illegible] vide 5 part. 2.

1 Per diversionem & phlebotomiam ut cum ex nare dextro sanguis effluat divertendum erit ad basilicam dextram & contra. 2 Cum stipticis, ut sunt Gallae flores & cortices Balaustiorum. 3 Per glutinativa ut album ovi, farina volatilis molendini, 4 Per Caustica escharam super locum aut vulnus generantia & ibi claudentia sive sint actualia sive potentialia ut ferrum argentum aurum candens. 5 Per operantia à proprietate ut stercus asini nigri nati in mense Maio, & Cerebrum Gallinarum. 6 Per infrigidantia quae constringunt viam & ingrossant.

Hemorrhoidas provocantia.

Ficus Crocus & sal marinum contundantur simul & imponantur ad anum.

Ad Hemorrhoides sistendas

Aphrosilinus lapis comitialem sanare creditur quod experti non sumus, Sunt & alij lapides qui collo pro amuletis appenduntur multi literas aut caracteres aliquos insculptos habent, ut Hieracites quoque ad sanguinem hemorrhoidalem sistendum idoneus cuius & ego periculum feci, Haec Gal. Aetius ita scribit. Hieracites lapis & Indicus dextro femori alligati hemorrhoidas sistunt quod sit quaere in [illegible] vel in Sylvula fol. 169.

Sanguinis reiectiones per sputum Vomitum, secessum.

Gal. 4 loc. affect. cap. 6. [illegible] [illegible] consensu [illegible] apud Gal. lib. 7 Meth. cap. 11.

Quando per vomitum ejicitur sanguis, tunc egreditur ex ventriculo, si cum tussi sanguis excreatur, hic sanguis prodit ex spiritualibus membris. Si ex faucibus procedat tunc, solum screatu educitur. Aliquando ex capite repente sanguis decidit ad arteriam asperam, qui postea per tussim ejicitur, ibi advertat medicus ne decipiatur, quia iste sanguis non prouenit ex arteria & pulmone: ita depręhenditur si ex capite profluit non dolent pectoralia, sed si ex pectore tunc valde dolet pectus. Sanguis vero per tussim ejicitur dupliciter. i. quando est αναβρωσις i. erosio venarum pulmonis & quando fit eruptio apostematis cum aperitur & effluit in thoracem. Si saepius sanguis expuitur & indies sumit incrementum hoc est periculosissimum. Si sanguis qui educitur fuerit spumosus certiss. est indicium hunc esse ex pulmone. Potest tamen ex pulmone educi sanguis non spumosus ut post percussiones, calcitrationes. Si sanguis expuitur paucus, nigricans & grumosus dolente thoracis parte hic sanguis ex thorace non ex pulmone educitur. Gal. 4. de locis affec. cap. 6

Nota Pulmonis ex- sputū

Sanguinis in ventriculum affluxus

In ventriculum fluenti sanguini refrigerantia & astringentia damus, sed minus quam si sanguinis in eo coagulationem non timemus. Sylvius li. 2 Met. compos.

Sanguinis eruptionem

Taurini cornu rasura cum aqua pota cohibet. In quolibet fluxu sanguinis res rubeas aspicere periculosum quia colores etiam sunt causae motus humorum. Licet ~~et~~ ~~l~~ quae causae generationis humorum eaedem sunt causae motus, tamen colores etiam sunt causae motus humorum.

Sanguinis sputum.

Quod fit per tussim curatur venae sectione & frig. med. adhibentur agitatio ne plus sanguinis affluat, & ob id non minus repercutientia adhibentur ne affluxus sanguinis putrescat & fiat puris sputum.

Sanguinis ex narib. profluvium

Secta cubiti quae e directo est vena, adhibitisque hypochondrijs & regioni sitis cucurbitulis retractio fit versus inferiora & sic curatur.

Sanguinis eruptiones secundum rectum.

Quibuscunque secundum rectum sanguinis eruptio accidit, haec summum aegrotantib. commodum adfert, quibus autem contra sanguis erumpit, nihil iuvat aut etiam interdum nocet, quod vires citra mali levamen deiiciat et exsoluat, neque enim in liene tumido ex dextra nare eruptio sanguinis ac in iecinore ex sinistra aliquam affert utilitatem sed euulsio in directum adhibita euidentem utilitatem celeriter ostendit, quae autem contra nequaquam.

Sanguinem sistit

Tracon;

Haematites lapis habet eandem easdem vires quas habet san:

Sanguinis fluxum

Mouet frigiditas qualis nix et glacies Hip. 6 ep. sec. 4 aph. 11 lib. nam calorem corporis qui ei inest non reddit post constrictionem, sed dum iterum natura vi[illegible] ne citius erumpat sicut in biliosis.

Fluxui sanguinis narium

Prodest porrum [illegible] cum aceto impositum magnopere iuuat.

Omni sanguinis fluxui.

Magnopere prodest acacia [illegible] propter suam astrictionem et frigid. siue dysent: siue menstr. siue alius sit fluxus.

αἱμορραγίαις

Φλοιὸς τῆς [illegible] καὶ [illegible] ξηραίνει [illegible], διὸ καὶ πρὸς τὰς μετρίως αἱμορραγίας αὐτῷ χρώμεθα μόνῳ. καθάπερ γε καὶ πρὸς τὰς [illegible] μόνον καὶ [illegible] καὶ χρονίας [illegible]. 17 meth. 5.

[illegible] meth. [illegible].

Gal. περὶ φλεβ. πρὸς Ἐρασ. 6.

πολλῶν γὰρ ἀνεπισχόντων αἱμορραγοῦντας τέμνειν φλέβα τὴν αἱμορραγίαν ἐπέσχεν

Sanguinis fluxui.

Aloe gummis [illegible] cum vis astringendi [illegible] ob astrictionem absinthij [illegible] sanguinem [illegible] sistit. Mat. 45 lib.

In fine περὶ τῆς [illegible]

τὸν καιρὸν ἰδὼν τὸ [illegible] [illegible] ὄντα δὲ καὶ
[illegible] [illegible] τε τὸν [illegible] χειροτονίας καὶ
[illegible] [illegible] [illegible] τῆς [illegible] [illegible]
[illegible] τε τῆς [illegible] [illegible] ἐν [illegible] [illegible]
[illegible], καὶ τὰ [illegible] [illegible], ὡς ἤδη [illegible]
[illegible] ταῦτα τὴν [illegible] κατὰ τὸ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τὴν [illegible] φ.

Agere [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

α περὶ [illegible] 17. 205.

In Synodo 7 c. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] δὲ καὶ [illegible] [illegible] τε καὶ [illegible]
καὶ [illegible] ἐπὶ τὴν [illegible]. Ibidem [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] τε καὶ
~~[illegible]~~ [illegible] χεῖρα τῆς [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] καὶ [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible].

[illegible] usus

Di[illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible]. [illegible] aut [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Gal. 2 [illegible]. [illegible] δὲ
καὶ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] τὸ [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] τὸ [illegible] [illegible], τὸν δὲ ἐν ταῖς [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible].

ἀρχ. [illegible] [illegible] [illegible] 2.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible]
Si [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible]
Si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible].

[illegible] Si [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible].
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible]
[illegible] in [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] Alo. [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Profluuio S. Nar.

[illegible] fol. 20.

ἀναστόμωσις τῶν ἀγγείων [illegible] { [illegible] [illegible]
καὶ [illegible] [illegible] { Phlebotomiam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
{ Q[illegible] [illegible].

{ Vulnus { Acutis
{ Incidentibus.

{ Contusio { C[illegible] [illegible]
{ D[illegible].

ἐν χειρουργίᾳ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

διαίρεσις τοῦ συνεχοῦς vel solutio [illegible] fit aut per se

{ Rupturam { Tensionem
{ Actionis vehementiam { Clamorem magn. / Pondus grave / Cursum velocem / Saltum vehem. } In his [illegible] causa [illegible] dolores & [illegible] consolidandam [illegible] flegmonem.
{ Casum ex alto
{ Fit per se { Carnem & [illegible] [illegible]
{ Sanguinem [illegible]
{ Phlebot. [illegible] in his potest [illegible] causa [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] plenit.
{ Erosionem [illegible] [illegible] humores [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible]

[illegible] [illegible] quae fit vel per se { R[illegible] [illegible]
{ Sanguinem [illegible]
{ Agglutinationem [illegible] [illegible]

{ L[illegible] [illegible] [illegible] { Manus [illegible]
[illegible] [illegible] { Ligaturam
{ Med. fig. & [illegible].
Ossium [illegible] [illegible] { Extensionem.
{ Emplastrum [illegible] [illegible] { Carnem / Cutem. / Medic. [illegible] } { Emplastica [illegible]. / [illegible] } { Escharotica { Ignis / Med. [illegible] } Non [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & in [illegible] [illegible] [illegible].

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Remotionem & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].
Vitium [illegible] [illegible] [illegible].

Figurae & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] { Dolor
[illegible] [illegible] [illegible] { D[illegible] [illegible]

46

Sanguinē ſiccatib.
Betonica
Limoniū

PVERORVM MORBI

& [illegible] respiratione

Tussi infantulorum cum strictura pectoris

℞ Ficuum pinguium numero 12 Iujubarum no 20 decoquantur in aqua Borraginis & Buglossae ana q.s. In colatura dissolvatur Mannae electae ℥ij b.p. Cassiae pinguis & bonae ℥iij Electuarij lenitivi ℥ß b.p. & fiat potus, dosis cochleare j de mane & superdormiat ij vel iij horas & detur cochleare j de nocte. Potus Pectoralis ℞ Tamarindorum Ficuum Dactylorum Sebesten Passularum Hordei Glycyrrhizae ana ℥j vel ij Bulliant in aqua q.s. secundum artem deinde colentur, & in colatura dissolvatur Oxymellis simplicis Mesuei ℥j vel ij ut fiat ad modum julebi misti de quo cum aqua fontis bibat parum quando vult. Utatur mane & sero uno suppositorio communi quando sua sponte alvus non fuerit fluxilis.

Lenit etiam ventrem.

Bothor infantulorum

Bothor est eminentia in cute non naturalis, & pustula alba parva, sicut sunt pustulae in pueris, pro quibus, Galenus iubet infantes recenter natos sale trito saliri & fasciari, sic resolvuntur in aquam citrinam. Variolae sunt fere huius generis.

Ulcera in capite in pueris.

Aliquando puerulis mox post partum erumpunt ulcera in capite & reliquo corpore, & est bonum signum, quia natura expellit malam materiam quam ex utero adduxerunt, illa ulcera non intropellantur quia posset fieri Epilepsia, Quidam vero pueri post partum non ulcera patiuntur, attamen angustiam pectoris & phlegma, unde vix spirare possunt hi in Epilepsiam incidunt & moriuntur, talibus pueris difficulter spirantibus Saccarum vel Conserva Peoniae in aqua Borraginis dissoluta propinari debet, cochlear plenum quia mundificat leniter pectus & mollibus erit utendum quia fortiora non habent locum.

Infantium dentitioni utilissimum

Vervecis cerebrum ex melle illitum, Idem praestat mel & butyrum, gingivas tamen tenerando Gal. 10 simplic.

Item et cerebrum leporis cum capite toto elixum
Gal. 11 simplic. fol. 144 in Graeco.
Summe lapides translucidos impone vasi fornacis aurifabri circumline in duplo minio, in igne donec rubescat, deinde sine habebis colorem Thalassium, et amplius, brunum. Pro morbis puerorum valde prodest. Item Remedium est Poma aurea cum croco Orie. quae fiat in mense Aprili primo florum

Parotides puerorum

Frig. med. curanda requirunt, sunt magis n. eas in conservamus, frig. n. constringunt, nam etiam in Congeribus frigida sunt applicanda.

Ad umbilicum infant. procidentem.

Inspergo pulverem ex Aloe, Bolo Armeno Symphit.

Ad indurandas sedes

Oleum vel butyrum circumline umbilico.

[illegible] ἐμπλάστρου [illegible] τῶν παίδων L 7 [illegible]
fol. 221.
Picis navalis. Mastiches. sing. ʒ ijß Myrrhae. Thuris, Sarcocollae sing. ʒ jß Hypocistidos, Ammoniaci Galbani. Acaciae, sing. ʒ j Sanguinis Draconis. Lapidis Haematites, Aloes sing. ℈ j Aristolochiae utriusque sing. ℈ ij. Boli armeni ℈ j Radicis consolidae maioris, Gallarum, sing. ʒ j Visci quercini ℈ j Lithargyri. Sumach. sing. ℈ ij Sevi hircini ʒ j Cum resina Terebinthina et Cera q. s. fiat Cerat. Dissolutis gummi prius in aceto. Emplastrum pelliculis [illegible] ante 7 diem [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Cibi non sint [illegible] aut flatulenti. Vitentur omnib. modis [illegible] [illegible] et clamores.
Possit addi Tragacantha et parum Croci.
[illegible] φάρμακον [illegible]
[illegible]
[illegible] Gal. [illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] Melanch. Gal.

Ut sanus [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] Thus

Variolæ Morbillj. B. L.

Si erumpūt V. in hoc complexione Medicum oportet
imitari motum naturæ. Videt q sic, qa Med. omne
adhibere in [illegible] promovens materiam & trahens ad cu-
tem cum aperientib. ex lenib. fomentis & lotis, V-
rum si hoc fit male agitur cum ægro, multi enim
tunc non intereunt sed Symptomaticj qui non curantur,
3 de Cris. Gal. cap. Medicj si imitantur natu-
ram multi peccant, nec est in promptu. Variolæ
& morbillj sunt affect. febr. nat. ut oriuntur ex sang-
uinis redundantia quam ad alios nobiliores tractus ne
cutem erga ut aliquando corrumpat. Sanguis vero ne
crassus aut tenuis, idest corruptus cum bile ichor
rosus, ex crasso & cop. variolæ ex tenuj morbillj
Morbillj, in [illegible] a Gal. exant. appellantur Exanthe-
mata ab Hippocrate Plin. papulas appellat,
sunt propter redundantiam sang. vitiati. Erat
in cura quam eandem utrisq. morbo accipiunt
pressim inter Medicos qui imitantur naturā ut ad
cutem, i. utuntur aperientib. ex lacte [illegible]
qa omnia [illegible] promovent virus & sudores cal. sunt
ergo augent putred. & febrem quæ adaucta interit
miseria morbos, 3 quia educunt mat. crudam &
non coctam. ut Avic. li. 4 Can. cap. de var. &
morbill. Cavendum magnopere ut inter initia
utamur calefacientib. quia augent febrē & putre-
dinem sed inclinata febre materia cocta est tum
per eius utj aper. ex lacte fontib. & lotis.

Puero inclinato ad Hecticam
cum vehementi obstructi. Mesentery.

Obstructio erat in omnib. membris naturalib. Dedi
Syrup. ex Succis, mel rosac. addidi parum Chamæ-
drios vel Chamæpit. Dedi etiam Lac [illegible] pro-
pter Hect. sed in parva quantit. qa hypochondr.
suspecta propter obstruct.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

Puellj varj varie

Quae mollificio possint videri ad maturandum habemus docet Gal. ex 2 Techn. [illegible] cum lignum mollij[illegible] non mollifica[illegible] quamvis lenit molliter, id observavi etiam in ossa fracta in Chirurgia.

Astringentia generaliter.

Calefacta [illegible] magis si [illegible] sunt, [illegible] quam [illegible] Gal. 2 aph. 20.

Febris in Morbillis & variolis pestil. esse.

Accidit non raro ut praesentes humores & ad ipsam putredinem diversae sint dispositionis, sic propter humores praefatos fiunt variolae morbilli & pestilentiae in se ipsis apparent, interdum propter plurimam [illegible] [illegible] ipse [illegible], et variolae & morbilli in pueris fiunt propter materiam [illegible] in prima ipsorum generationis [illegible] dum concipitur in [illegible] propter pessimum menstrui [illegible] alligatum [illegible] ad putredinem, quod sequentibus in [illegible] [illegible] [illegible] Crisis, aliquando aut tardius secundum [illegible] [illegible] appellantur. & [illegible] [illegible] febris [illegible] propter [illegible] putredinem [illegible] febris pestilens, unde [illegible] [illegible] [illegible] Avic. febris [illegible] [illegible] pestilens. ~~Morbilli~~ Variolae [illegible] fiunt ab aliquo humore determinato [illegible], sed ab humore putrefacto [illegible] unde sunt pessimi & [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] corrupto putrefacto [illegible]. Non [illegible] in S. (sicut putat Avic.) nullam [illegible] sanguinem S. sed ab [illegible] corrupto putrefacto. Morbilli in S. [illegible] sed putrefacto [illegible] [illegible]. Variolae [illegible] in S. [illegible] [illegible] sed putrefacto. Quando [illegible]

49 96

[illegible] et magis [illegible] [illegible] habit. variola et morbilli cum sint morbi sed symptomata morborum. Febris [illegible] morbi. Sic petechiae non sunt morbi sed accid. morbi cum incommodum [illegible]. Febris quae praecedit sunt morbi ipsa sunt accid. prima et mox. Mart. 43. 126.

Variolae fiunt ex abundantia humidi conditionis quae tendit ad materiam pituitosam. Sanguis humidus pituitosus magis, ut biliosus et acutus in morbillis, variolae proveniunt in sang. humidiore et copiosa materia. T. 4. 201.

[illegible]

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

[illegible]

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK

Baden-Württemberg

BLB BADISCHE
LANDESBIBLIOTHEK
Baden-Württemberg

MVLIERVM MORBI

Cognatū mulierū cum ~ est mēstrua purgat. Gal in lib. de sangu. missiō

Ad menses prouocandos

Auicenna. Si mulier non potest habere menses incidatur Saphena circa cauillam pedem quae dicitur Rosenader & statim curabitur quod illa vena habeat magnam colligantiam & societatem cum ipsa matrice quare statim menses redibunt, nisi sit mulier valde arida & laboriosa, in qua sanguis consumatur multitudine laborū & exercitiis. Matrix autem intra vesicam & intestinis ~~superioribus~~ inferioribus sita est. vena

Ad nimium fluxum mensium

Auicenna Menstrua ventosis retinemus quas mamillis supponimus.

Mulieri utero infestanti

Si mulierem uterus infestat quem morbum Germani permūter aufstaygen appellant ponatur Arthemisia ad mammillas & ad sinum, postea apponatur quod matrici est contrarium sicut castoreum, oua putria & foetida calamus incensus & reliqua quae foetant, ut ad fundum iterum residat, sed quando praefocatio matricis accidat, oportet haec mali foetoris administrari inferne. & superne res odoriferas, ut res bene olentes attrahant sursum & ut fugiat matrix malum foetorem

Aborsus

Fit quando vena ~~magna~~ impregnatae mulieri inciditur

Menstruus sanguis

Hip. Per calidas medicinas nunquam restringetur sed semper per frigidas calida enim faceret maiorem fluxionem.

Vnguentum dissoluens duritiem mamillarum.

℞ Farinae fabarum hordei M j Farinae sem. Lini, Foenugraeci ana M s Olei Rosarū ℥ iij Croci ℈ j Misce fiat Vnguentum

Vnguentum dissoluens lac coagulatum

℞ Coaguli hedi ʒ vj Styracis liquidae ℥ j Absinthij ℥ js Cimini seminis aneti ana M j Seminis Anisi partis ij M. unius Camomillae Aneti ana M iij, Farinae hordei ℥ ijs Olei de Absinthio pinguedinis anatis ana ℥ js M. & f. Emplast. postea imponatur Croci ℈ j

Vnguentum contra vehementem tumorem & inflammationem mamillarum

℞ Plantag. recentis, foliorum maluarum ana M iij Vermicularis recentis M vj Olei Ros. ℥ iij Camomillae, Meliloti ana ℥ j Farinae hordei ℥ iiij Bdelij dissoluti cum aceto ℥ ij Fiat emplastrum cum decoctione praedictorum

Ad prouocandum lac

℞ Fol. & rad. petroselini, coaguli hedi ana ℥ s Styracis Calamitae ℥ iij Olei amyg. dulciū recentiū ℥ iij Farinae hordei ℥ js fiat emplastrum cum decoctione & imponatur.

Solutiuum emplastrum duriciei medullarum.

℞ Farinae hordei fabarum ana lib. s Cimini ℥ j Olei Violacij ʒ ij Coaguli hedi ʒ ij ft Emplast cum aqua acetosa.

Unguentum ad impregnationem

℞ Gallie Moscate, nucis moscate castorei coaguli leporis Bdellij Labdani ana ʒ ij olei laurini vel nardini mastricini mirtini ana ℥ ij Cere q.s. Fiat unguentum

Embrocha ad menses prouocandos & urinam

℞ Pulegij Calamenthi abrotani, Rutha, Centaurea minoris, Hyssopi ana M j Sabine matricaria ana M j s Cinnamomi Galanga ana ʒ j Seseleos rubea tinctorum ana M s Myrrha ʒ ij contundantur omnia crasso modo & bulliant in una situla aque ad consumptionem medietatis.

Puluis ad impregnationem.

℞ Nucis Moschate Cubebarum Zingib. ana ʒ s piper long. Mastiches Cinnamomi ana ʒ j Galanga ℈ ij Lingue auis Rasure Eboris Seseleos been utriusque ana ℈ j Puluerisentur omnia & utatur super cibo puluere.

Puluis subueniens prefocationi matricis.

℞ Florum macis ℈ j vel plus cum vino optimo detur.

Confectio ad impregnationem.

℞ Sem pastinacæ sem nasi, Rasura Eboris Seseleos Ben albi & rub. lingua auis ana ʒ s Cinnamomi, Doronici Macis Caryophyllorum, Galanga, Piperis longi, Anthos, Xilobalsami Blacte Bizantie maiorane, Pulegij ana ℈ ij, Melisse Buglossi corticum citri ana ℈ j Spica ambra margaritarum ana ℈ s puluerizentur omnia cum saccaro liquefacto cum vino malvatico fiat confectio solida.

Throchisci optimi ad prouocandos menses.

℞ Myrrha ʒ iij Lupinorum optime tritorum ʒ v foliorum Rute mentastri Pulegij Carui rubea tinctorum asa fetide Serapini Opoponacis ana ʒ iij ft Throchisci cum decoctione Sabine.

Licinium usuale ad prouocan. menses.

℞ Calamenti ciclaminis agni casti rutha Sabine Artemisia ana ʒ ij Pulegij Origani, Raphani, Abrotani, sem urtice iuniperi rubea tinctorum Hellebori albi Centaurea Bdellij Sinopis pulpa Colocynthis Myrrha Castorei Asa fetida Serapini Opoponacis ana ʒ ij Gallie Moschate ʒ s Terenda terantur & fiant Licinia cum succo Cucumeris Asini & felle tauri & vulue imponantur.

Pessarium ad impregnationem.

*℞ Coaguli leporis ʒ j s Rasura eboris, Been albi & rub. lingua auis ana ʒ s Seseleos pulegij Calamenti Sauine Gal.

lis Moschati ana ℈ s pulverizentur omnia simpliciter & commis-
ceantur cum oleo Nardino ita quod omnia sint valde mollia
& addantur moschi & Labdani ℥ ij & predictis addita lana & pess

Syrupus pro mensibus.

℞ Aquarum apij Lupinorū, Asparagi, Foeniculi ana ℔ s Spic
℥ ij sescleos ʒ j Armoniaci Opopanacis ana ʒ ij s. Petroselini Foe-
niculi Ameos Dauci Carui ana ʒ ij Sem. milij solis Macedonici
Fol. Eupatorij ana M j Galangae Cinnamomi, Croci ana ʒ s Syr.
Viol. ℥ ij Sem. cydoniorum malue ana ʒ iiij decoque in ℔ vj A-
que Cucurbite usque ad consumptionem 3 partis, deinde colentur
& colatura misceatur cum aquis predictis, dein coquantur
simul & clarificentur & dulcorentur cum melle & aroma-
tisetur in fine decoctionis cum cinnamomo vel aceto scyllitico

Elec. prolificativum optimum in coitu

Testiculum verris exiccatum valet, dextrum, si volueris masculum
sinistrum, si foeminam, testiculos vulpis paria 4 testiculos leporis
paria 5 cerebra passerum 60 radicum pastinacarum sylvestrium
radicum carduorum, satyrionis omnium cum saccaro condito
servatura eboris ana ℥ ij s, Cinnamomi electi s. ℥ iij Veretri
tauri non nigri pinearum dactylorum nucis indice ℥ ij piperis
longi Zinziberis Florum Rosmarini ana ʒ s sem. siseleos ℥ j s
vetice Caryophyllorum Croci, Macis Galange, Cyperi nucis mus-
cate Cassie ligneae Cubeb. Doronici, Nepite sem. mer. masculi
folij Indi Moschi Ambre ana ʒ j Zacchari albi dissoluti in aqua
nepite ℔ ij fiat electuarium quo utatur mulier ieiuno stomacho
quando vadit dormitum cum viro.

Linimentum constrictivum fluxus menstrui

℞ Santaracae ℥ j s pulveris gallarum vnpressi ℥ j pulveris boli arme-
ni ʒ v Amyli ℥ iij terantur in mortario & fiat Linimentum cum
aqua decoctionis glandium quo inungatur circa umbilicum
post coenam.

Mensium fluxum sistit

Coriandrum confectum vel diacoriandron mediocriter sumptum

Menses movet

Sabinae granorum, granorum Iunipi ana M j coquatur ~~ad~~
in vini ℥ xij vel ~~integra~~ mensura coquatur ad medieta-
tem propinetur mane. presentaneum remedium.

Probatio Virginitatis.

℞ Semen portulacae & sparge super carbones & recipiat fumum
ad se si fuerit corrupta videbis alterationem.
Renes cervi comesti mirabiliter valent ad [illegible]ciendu ventre.

Ad accelerandum partum sine periculo.

℞ 3 spolia de serpentis [illegible] combure divide in tres partes exhibe semper unam partem post aliam in ℥ij aque liliorum alborum.

Si cupis scire num conceperit mulier

Si in 6 diebus non effluxit semen certum est quod concepit

Si cupis scire quando mulier sit paritura, exquire ab ea tempus conceptionis, & tempus quo se infans commovit in utero & summe hoc tempus ter, tripla, & divide in menses & poteris scire quo tempore sit paritura ut si esset dies 90 inter à tempore conceptio. ad tempus commotionis infantuli, summe hoc tempus ter habebis dies 270 Septimanas 38 cum 4 diebus, menses 9 cum 2 septimanis;

Unde Hip. inquit Dies à conceptione ad formationem duplicati indicant dies motus, postea triplicati dies motus indicant dies editionis f 4

Retentio mensium.

Plerumque mulieres ex mensium retentione rubicundae fiunt etiamsi prius fuerint pallidae, suspirant & difficulter spirant ibi statim sanguis mittendus sicut tribus exemplis probat Gal. in lib. contra Herasistratum & Herasistrateos qui Romae degebant, nisi enim fiat sanguinis missio, rumpuntur venae & vasa sit sputum sanguinis vel rapitur etiam ad caput & facit excaecationem & infinitos alios morbos. Advertendum tamen hoc est mulieres mensium retentione laborantes non semper rubicundas esse, sed pallidas virides albas, & licet Gal. in commentarijs sup. li. 1. A. 2 vel 3 dicat quod consideratio humoris peccantis sumatur ex colore cutis, sed hoc loco non sit in mulieribus non menstruantibus, quia licet facies vel cutis sit pallida potest tamen maxime laborare multitudine sanguinis ut phlebotomia indigeat, non igitur decipiatur medicus hoc loco. Licet n. harum colores non demonstrent adesse multitudinem

Gravida.

Gravidis mulieribus venam non secamus quia subtrahitur foetui alimentum nisi necessitas ingruat ut si mulier esset valde repleta & tantum humid tatis collegisset ut infantē posset suffocare et fieri abortus ibi probatur phleb. similiter mulieri laboranti magno fluxu sanguinis, possemus venam incidere, quia magnum evitamus nocumentum aliquod hic sanguis posset infantem una cum matre suffocare.

Menses. Mulieri etiam menstruanti inhibemus phlebotomiam quia prius satis sanguinis evacu. Excipiuntur tamen tres casus. 1 Si non perfecte fluat sanguis menstruus ibi Saphena incidatur 2 Quando menses superflue fluunt suademus phlebotomiam diversivam in brachio. 3 Quando mulier laborat letali egritudine Pleuresi peste Synanche ibi emittitur sanguis etiam in fluxu menstruo.

Tumori et duriciei mamillarum.

Magnopere prodest decoctio vermicularis in lacte et superimposita.

Coitus.

Avicenna li. 3 Fen 20 Trac. 1 Ca. 16 in fine. Vitanda multum coitare, convenit ut moveret sudorem, et balneationē sudorificā, vitet phlebot. quantū potest, et utatur inunctione pedū cum oleis calidis, illud n. confortat renes et vasa sperm.

~~Probatio Virginitatis~~. Gravida est mulier Illis

si Urina est diaphona et lucida ut tua propriam faciem videas in urina, deinde in media regione sunt ampullulę albę. Si ampullulę sunt rotundę albę in modum parvi ciceris significat puellam enixurā gravidam, si vero minores sunt ampullulę et rubicundę significat puella paritura esse gravidam certissimū est experimentum. Johannes Manardi D. Karsser.

Contra Sterilitatem.

Primū hoc utitur sic in pergationis post tempore ut fundū impregnato mul. et semē in spatiis nu vis moder dilit.

℞ Seseleos, limaturę eboris radicū et granorū Peonię, Balaustium i. mali granati agrestis ana ℥ß Cinamomi Cyperi Calami aromatici Schoenanthi Arthemisiae ana ʒj Spicę nardi Caryophyll. Folij Mastiches Libani ana ʒß Ambrę puriss. ℈ij Mellis q.s.

Mulierbria seu menses ducentia.

℞ Prassiū vel Marrubiū decoquatur in vino vinetio dulci tur cū melle despumato exhibeatur mane ℥iij calid. fecem Rosmarin, ex Ruta fiat cataplasma

Suffity aromatū menses ducit, ut Hip. li. 5 Aph. 28 Quia mensium retentio plerumque fit a causa frigida, Curat autem hanc frig. omnia quę sunt calida subtiliativa et diaphoretica. Gal. laudat Cassiam Costū Cinamomū

Menses movent calida et sicca malia. quę vero hec gignunt sunt minus calida.

Amomum, apud nos in usu Rutha Naphta Apium Storax, Spica Indica, semen Ruthę semen apij præstantiss. est ad ducenda muliebria si carbonibus iniicitur cavendum tamen ne fumus perveniat ad caput, quia nocet capiti. Possunt etiam fieri balnea insessiones ex his herbis vel fumigationes evaporationes aufgehen lassen von gesottenen kreutern ex Artemisia Hyperico Betonica Apio Rutha etc. Videndum tamen ne noceant capiti, quare capita et colli mulierum pannis implicantur. Optimi sequuntur Throchisci optimum prebentes odorem si imponantur carbonibus aut fornaci ut tota dies in hypocausto sentiatur, prosunt pectori et faciunt bonum oris odorem. Quamvis plumocopola rariss. recte parent, magnopere commendat D.V.

Omnia n. aromatica sunt capitis repletiva.

℞ Xiloaloes boni et gummosi veri et non fictitij ʒiij Sacchari Candi albiss. ʒiij Bensui, est gen. gummi ℨs Moschi Alexandrini gr. v Cum mucilaginem Tragachanthi ex aqua Rosata facta q.s. pulverizanda pulverizentur et fiant Throchisci Sandalum in aqua Rosata maceratum colorem rubeum pulchr. prebet, vel idem facit succus anemone.

Num mulier sit gravida.

Si putas mulierem esse gravidam nescis tamen certo sis tunc in intervallo à 4 mense ad 7 hoc est à 16 hebdomada ad 24 incide salvatellam (si mulier est sanguinea et non Cachectica) si est gravida movebit se infans. Si autem mulier Cachectica gravida fuerit et stricturam pectoris se habere dicit noli scindere ut vena fiat quia abortiret, in talibus n. mulieribus etiamsi non venam incidant abortiunt tamen plerumque pro ~~ante partu debitum~~ ante tempus alter humilit.

Mensium retentio.

Mulieres quibus menses retinentur patiuntur anhelitus difficultatem, urina est cruda densa spissa non bene cocta, mulieres sunt Cachecticę tumorem pedum etc.

In suffocatione matricis

D.V. Naribus adhibuit Castorium & curavit.

In difficili partu.

Quo pacto adhibenda sint vide in co. [illegible] li. 5 Aph. 35.

Sternutamenta prosunt. Sed idem in disperato casu Aetite ligavit in iunctura genu dextri & statim peperit.

Mensium retentio.

Menstrua saepe retinentur & plerumque in pinguibus & frig. & discoloratis mulierib. propter mucositatem quae est in acetabulis adeo ut nō possit effluere sanguis.

Abortus.

Quibus modis possit mulier abortire Gal. [illegible] Aph. 45 li. 5

De abortu varie differunt, dicunt n. nonnulli causam esse ventositatem si fiat abortus 1, 2, & 3 mense. Si vero in 4, 5, 6 mense fiat tunc dicunt esse rationem humiditatem, in ultimis mensibus fieri ratione frigiditatis. Sed Avicenna li. 3 de generibus morborū dicit propter tenuitatem seminis accidere abortū ante 6 mensem. Post 6 ratione humiditatis quae facit lubricos meatus & acetabula. Mulieres autē abortiunt aut propter alvi fluxum, aut propter profluviū sanguinis, vel ex Herysipelate in utero constituto vel saltu vehementiore, vel clamore vel ira vel timore vel victu parciore, vel tali aliquo adtusi passione idest ab extrinseco adhibente ut ex foetore candela extincte.

Si gignitur infans 8 mense suae conceptionis tunc moritur id testatur Plin. fieri in toto terrarū orbe praeterquam in Aegypto. Astronomi attribuunt causā Saturno quia 8 mensis dicitur esse ♄. In reliquis omnibus mensibus possunt vivere.

Puer.

In Martio lepores habet foetus & tunc accipiuntur χόριον & usui reservantur.

Si velis generare puerū, coeas cum muliere die ♂ crescente luna, hoc etiam observare solent rustici &c. Si autem mulier esset imbecillis pallida ut existimares vix formellam generare posse potes conficere balneū mulieri: Landtbad ex calidis herbis quae matricem calefaciant, & propinare circa ingressū lecti ℞ secundinas leporis pulverizatas, Cinnamū Lignū Aloe, Caryophyllos impone vino malvatico da parum haustulū, postea concumbe, post coitum iubeas declinare se ad latus dextrū, si concepit tunc claudit se os matricis & non se aperit usque ad tempus coitus, proinde qui studet puerū gignere nō saepe coeat ne prius conceptum semen effluat, quod sic effluxisse post 6 dies cōptū est.

Li: 5 Aph. 48

Hip. inquit mares in dextris foeminas in sinistris concipi magis, magis inquit non quod semper sit verum sed ut plurimum. Quia mulieres imbecilles frig. etiam in dextra parte gerunt foemellas, & in quibusdam mul. omnes mares in sinistris concipiuntur & omnes foemelle in dextris, quia illa mulieres sunt magis agiles in sinistra parte quam in dextra, id videmus quod semper praeponunt sinistrum pedem. Licet alias sunt signa si mulier sedet & assurgens innitatur dextra manu & praeponat dextrũ pedẽ in incessu esse masculũ sic etiam sinistra foemellam, Item si mulier sit bene colorata tunc gerit masculũ si male colorata foemellã sed ea signa omnia sunt fallacia nisi plura simul coniungantur ego Manardi certiss. esse puto.

Si dextra mãma durior generabit masculũ si sinistra durior foeminã

Habent pro vero signo partus si oculi [illegible] [illegible] in facie cernuntur V.

Secundina.

Si manet secundina tunc putrescit & facit pessima symptomata Syncopen Febrem ardentissimã & non raro mortem sed ut procidat sternutatoria sunt adhibenda & primum levia ut cum radice Pimpinella, si non iuvat oportet statim procedere ad fortiora, interim fit fortassis maior separatio si sternutatoria omnia non iuvant dandum aliquid ad intra. Ineptae quaedam obstetrices evellunt corium sed contra rationem, exercitatiores vero pedibus alligant donec tota exeat.

Mensium retentio.

Cucurbitulam quam maximã iubet mammis adponere Hip lib. 5 Aph. 50 in mensiũ profluvio Gal. in cõ. & li. 5 Meth. Vult ut sub mammas adponatur sive sint menses sive quicunque modo ex matrice effluat. Nos vitro madefacto in cute madidam infigimus mirabiliter iuvat. Sic ex dextro nare sanguis erumpẽs ad dextrũ Hypochõ. adfixũ vitrũ iuvat ex sinistro nare sub sinistrũ Hypo. supra regionẽ splenis.

Fluxus sanguinis narium.

Causa quare fiant fluxus immodici mensium.

Gal. in cõ: sup Aph. 57 li. 5

1 Est apertio orificiorũ venarum quod pertingũt ad uterũ
2 Quando sanguis plus nimiũ calidus aut tenuis. 3 aut si totum corpus propter malũ habitũ aggravatur sanguine. 4 aut si sua multitudine naturã excesserit

Menses retinentur. Ibidẽ

1 Vel quia venae menses ferentes ad uterũ comprimuntur vel obstruuntur ob crassitudinẽ sanguinis vel frigiditatẽ

& rebus ipsorum quae sunt in utero uasorum adeo ut quod influit non admittat.

Pitta uel Pica. Malacia

De Pitta notatu dignissima apud Gal. 4 de causis Sym. [illegible] consule

Mulierum morbus, est appetentia absurdorum cum fastidio boni cibi, quando mulier inconuenientia appetit, appetunt autem plerumque quiddam contrarium huic humori qui est in uentriculo uel in uentre. laborat humiditati appetunt carbones & Cretam propter exiccationem, de hoc morbo Gal. li. 4 de Causis Symptom. Plinius Malaciam appellat.

mulierem terram testas [illegible] carbones [illegible]

Mensium nimio profluuio

Optime conuenit substantia leuis, prodest etiam in dysenteria & hominibus dispositis ad hydropem quia siccat.

Veneris utilitates & incommoda

Describit Aegineta li. 1 cap. 35 inquiens Ac ne quidem Venus utilitate caret utpote quae plenitudinem uacuat corpus andulem uirile reddit Et quod ad animum pertinet rationis impeditam soluit, ingentes iras remittit idcirco melancholico aptiss. remedium est si quicquam aliud. Venus autem corpora exiccat propterea morbis quos pituita conflauit magnopere conducit quod test. etiam Hip. 6 Epid. part. 5 aph. 23 & Arist. sect. 1 Prob. 51 & Sect. 4 Prob. 17 citatur

[illegible] Gal. in [illegible] Med. lib. 4 Mel. [illegible] apta [illegible] liberationi corporis [illegible] Hip. [illegible] Cal. [illegible] debilitatem [illegible] Hip. [illegible] aph. [illegible] li. 6 Epid. [illegible]

Mammarum apostematio.

Aliquando post lactationem fit mammarum apostematio ibi multum prodest Emplastrum de gummis non tamen in primo die adponendum.

Ad prouocandos menses haustus

Lauri in uini hemina decocti & mane & sero calide propinatus haustus menses ducet. Sed mihi hoc est ℞ ~~Corticis Cinnamom. t. Cassiae ligneae~~ subtiliss. puluer. ʒ js Cinnamomi inter. ʒ s Rutha puluer. subtil. ℈ j Uini decoctionis artemesiae ℥ iiij fit haustus j.

Praefocatio matricis

Vide Gal. li. 6 cap. 5 de locis affec. ubi reddit causam cur in apoplexia [illegible] [illegible] [illegible]

Fit quando uel menses uel semen retinentur, differt ab apoplexia, quia illae mulieres licet non possint res~~pondere~~ tamen intelligunt & interdum dant maritis signa quod nequaquam faciunt Apoplectici.

Ad idem

Pilul. foetid. ℈ s Throchis. de Myrrha ℈ j Galbani ℈ s Misce cum aqua Artemisiae fiant pil. 5. detur j in matricis praefocatione. potest addi Castorei ℈ s.

Mensium retentio

Non in omni mensium retentione sunt prouocanda menstrua. aliquando n. fit ex defectu sanguinis, & tunc plerumque est urina spissa alba aquosa & instar aquæ, dolet splen, propter duritiem eius, ibi non menstrua fortiter ducenda sicut quidam faciunt, sed resoluenda est splenis durities, cum emplastro Cerario, Addita tertia parte Oxycrocei, deinde potio ad comminuendum splenem ex Viridi scolopendrio nostro, & ex uero scolopendrio & ex Ceterach quæ præcipua herba est ad comminuendum splenem, & postea profluent menses si uero non effluxerint, postea leni med. expedit.

Splenis durities quomodo resoluenda.

Hip. in libro de Carnibus.

Puerulus 7 mense si in lucem edatur legitime natus & uiuit, habetque rationem & numerum uere & exacte ad septimanas respondentem.

Semen gigni prohibet & genitū supprimit

Frequens usus cassi mollis & lactucæ, Lamina plumbi lumbis admota, & radix nimphea.

Semen gignentia & prouocantia.

Sunt calida flatuosa bene nutrientia, ut bulbi: fabi scyncus satyrion. eruca.

Semen extinguunt & corrumpunt

Refrigerantia desiccantia, totis substantijs contraria ut nymphæa. Sic ruta, agnus, suo calore seminis substantiam consumunt.

Semen supprimunt

Frigida alimenta & medicamēta sumpta & admota ut lactuca blytū atriplex cucurbita, quæ ipsum cogūt incrassant, stabile reddunt, omnia ex Sylvio.

In matricis præfocatione.

Etiam quando est tam uehemens ut Apnoea accidat, medici in usu habent castoreū ℞ Castorei ʒ s & conficiunt ij vel iij pil. & datur una in hoc casu.

In omnibus matricis affectibus

Et potiss. in suffocatione medici utuntur solo emplastro ē Galbano iuxta postiuē apposito ege hoc ceratū melius esse existimo. ℞ Galbani electi ℥ ß dissoluti in aceto. Flor. Arthemisiae Matricariae ana ℥ ß Sem. agni casti ʒ 5 olei communis Cerae ana q. s. fiat Ceratū.

Foeminę à partu sanguinē vomentes.

Sesamum vomitiones prohibet.

De his scribit Hip. in lib. de natura foeminarū. Si à partu sanguinem vomit, iecinoris fistulam lęsā significant et dolorem intestina vexare et cor vellicare et etiam convelli, non curatur refrigerantibus et stipticis sed multa calida aqua lavato si ferre possit, quasi ad divertendum à vomitu, calida fomenta adhibito et hoc commodissime fieri posset si hypocausto sudatorio imponatur quod non aliter esset respectum quam in effusa aqua calida, quidam herbas elixat et pulsui imponit ad divertendum quod etiam fieri ~~posset~~ solet in febribus, fomento etiā utendū quod possit mulier perferre, ne laedatur odore, ne malus odor ad cerebrum rapiatur et sit gravissimorum malorū causa vesperi sesamum praebeto in ovo sorbili, quia vomitum sistit, caprinū lac potet per 10 dies deinde lac vaccinū per 40 Vesperi sesamū tritū bibat, vel ex ovo sorbili sumat, quia vomitiones prohibet.

Pica

Quomodo sit curanda vide Aetiū li. 16 cap. 10 Parcitatem cibi, vomitū et exercitia impera vinū rubrum subastringens exhibeto, ante cibum asparagū vel cicoream dato aut 6 vel 7 amygdalas amaras post cibum passulas punica mala sed omnia modice &c.

Partū facilitantia.

Si difficulter succedit res da 2 grana diptami vel pro succi verbenae in vino vel cibo. Pulverisa boracē et exhibe in vino valet super omnia, sed si nimium exhibeatur facit vomitū et occidit. Mat. Sylvat. Item Cassiae ligneae [illegible] ana ʒ 5 cum vino albo. Item bibat lac alterius mulieris statim pariet, aut foetū mortuū expellit

Os in virga vsi vero
et exhibitum.

Probatio virg.

~~℞ Myrrha Thuris argenti vivi ana partes aequales
Cere novae [illegible] aestate q.s. cum filo fac in filo
candelam, postero die ante [illegible] ☉ ʒß. [illegible]
mine et honore.~~

Ne

Post coitum statim sumat grana piperis vel piper cubebarum
et saltet bis vel ter. Muri viventi cor exemptum
et brachio mulieris suspensum hoc idem efficit.

Menses retenti quae mala
pariant aegritudines Hip.
[illegible] [illegible]
[illegible] fere in princip.

De mensium retentione et seminis.

Plin. li. 7 cap. 15 Aetij li. 16 cap. 53. Hec mala sequuntur retentionem mensium. Sereati sanguinis apoplexia
totius corporis gravitas, nausea, horridi discursus dolores circa lumbos, femora collum, sincipit et circa
oculorum fundamenta, febres assiduae, difficul. urinae tandem in furorem et Melanchol. agitantur. Quaerit Hip. li.
6. Epid. in fine quod inciderit in mulierem cui nullo
pacto potuerit movere menses, et ita tandem mortua
est ex mensium defectu. De seminis retentione Aetij
li. 16 cap. 34 Partes distenduntur propter affluxum seminis quod si non potest expelli in valida aetate mulierem et
Gal. dicit periculosiore esse seminis retentionem quam
mensium. Pauly li. 1 cap. 38.

♀ Nocumenta et Utilitates.

Describit Gal. li. 3 de sanitat. tuen. folio antepenultimo
innoxia his qui calidi et humidi sunt, et qui naturaliter abundant multo semine. Idem libello arte medic. cap 86
Pauly li. 1 cap. 35 Abstineant Epileptici Apoplectici [illegible]
citates Renum lumborum et capitis et pedum et memoriam
debilitatem sentientes venerei abstineant. Aetij li. 3 cap 8

Uteri praefocatio Apnoea.

Curam docet Celsus li. 4 cap. 20. Aetij li. 8 cap. 49 et
li. 16 cap. 70. Solutis apnoeae causis incipiunt calescere, oculi attolluntur, humiditas a muliebribus locis ex-

cavit moveant intestina, uterq; hepatur, fugit intelligit sentit moritur. Paulus li. 3 cap. 71 Plures restituti sunt sanitati nonnulli in paroxismo vitam cum morte commutarunt.

Mensium suppressionem sequuntur Gal. li. 6 cap. [illegible] [illegible] de loc. aff. Lumborum dolor, colli & sincipitis, & radium oculorum, febres acutae urinae nigrae. et quae posteriora sunt ex putredine & nimia excalfactione unde vehementer sitiunt & si non abstineant incidunt in hydropem, In his aliquando non possunt moveri menses quare Gal. in lib. de sect. venae contra Erasistratos laudat venae sectionem, mulier explic. probat se plurimas curasse, Quod si fumi venenosi ascendunt ad cerebrum fiunt aut Melanchol. aut Furiosae.

☞ Quae vero iam 3 annis non laborant fluxu mensium ita ut vix ossib. haereat tales mulieres, in his nequaquam sunt movendi menses, sed prius bonis cibis alendae. Aliquando fit Ignis sacer mulierib. ex sangui. men. reten. his etiam phlegmone oboriuntur curant. [illegible] fluxu mensium. Vide Aetium li. 16 cap. 53.

Mulier pedis dolens & tremens.

Gal. in lib. de rigore & tremore cap. 5 scribit de muliere quae in puerperio non satis fuerat purgata quia os uteri contortum erat versus ischion, doluit pedib. & laboravit tremore, secta vena saphena quievit omnino quia perfecte ablata est causa, in hoc n. tremore qui oritur ex humorum virtutem opprimentium multitudine licet incidere. alias ex febrili tremore non liceret.

Lege et in li. 3. [illegible] Ras. li. 7.

Mammarum dolori

Pellis vulpis confert. Ne ad gulam ascendat humor confert emplastrum ex Aphrogala & creta communi, postea adponantur aqua camphorata & resolutiva. Φιλῆ 2ῆ ταῦτα τὰ μέρη [illegible] [illegible] θερμαινόμενα [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] θερμαίνουσιν. [illegible] σελ. 95

Mam. lac congelat̄

Vermiſium album ſtrictum linitum ſolvit lac & reprimit lactis curſum ad eas. Apoſtemationi prodeſt morſus gallinæ in ~~lat~~ acetabulis & impoſitus colligit ſaniem & extrahit idem facit alijs corporis partib. aut membris. Radices vincetoxiconis in aqua coctæ & cataplaſmate ſtibet ventre mundat & reſolvit apoſtemata phlegmonica, itemque quoties ſiccatur & bibat in die 1 vel 2 hauſtus ex decocto.

ad Menſes ciendos ſive gravida ſive non.

Caſtorei: Aſari ana ℥ſ Sem. aniſi ʒij cum vino potet bis aut ter in die ſi gravida fuerit caleſit & bene diſponitur ſi vero tumida menſes leniter eliciuntur.

Præfocationi matricis expertiſſ.

Non trituratum aneti ſtramen, integræ Chamomillæ & matricariæ, fac binos ſaccos coque in lacte alterum calide impone pectini, alterum è diverſo dorſo & circa, ſiguros recalfacito.

Sanguinis vomitus

In mulierib. non ſemper eſt periculoſus, ſi etenim ob menſium retentionem fiat bonum, his autem menſtruis erumpentib. morbi ſolutio. Hip. li. 5 aph. 32 tex.

Albus menſium fluxus in mulierib. rubicundis.

Quædam mulieres valde rubicundæ ſunt, ita ut putaret aliquis eas omnino eſſe ſanguineas verum vero his abundat pituita, quæ in membris latet & non poteſt penetrare ad cutem ſed ſanguinem detrudit ad exteriores partes, hinc fit ut ſit rubicunda, verum his magis conducunt evacuationes per alvum magis quam phlebot. Verum ſi id non certo ſcimus, experimur phlebot. tentativam, ſi videmus plurimum pituitæ ſanguini innatare, tum certo veniemus in cognitionem Quare Gal. elegantiſſ. inquit, Color ſimilis efflorescit humorib. in corpore contentis niſi inde renuerit

Decoct. agrimonij inflam. & duritiej. Dioſ.

Vterj praefocatio Apnoea.

Fit ex retentione seminis & mensium multo praecipuè retenti semi[illegible] & frigidi, in viris etiam aliquando fit propter semen retentum, quod aliquando venenosos vapores [illegible] mittit ad superiora [illegible], interdum etiam ad caput usque & facit Epilepsiam. In mulieribus inedia seminis & mensis retentis faciunt hydropem, propter nimiam [illegible] refrigerantur vide Hippocr. 14 aphor. 5 partis li. 6 Epid. Gal. li. 6 cap. 5 locorum affectorum. Ex seminis retentione saepius fit.

Ad depellendum lac infantulo mortuo.

Folia Sambuci, item folia Iuglandium contusa & imposita, item Smigma viridis collo appensa ita ne mammas attingat, aqua frigidissima imbuta sale cum panno asperso imposita, cum linteo aspero.

Si uterj vergat extra

Secundum aphor. 47 li. 5 corrumpitur & putrescit. In hoc casu sufficit fomenta dolor sanare [illegible] in oleo Rosaceo deinde adhibe [illegible] desiccantia potius abstergentia simplicia non attrahentia à longinquo cum Agrimonia & Prassio, sed non in principio adhibenda: illa enim dolorem faciunt. De bile ergo [illegible] ita fit agendum. Ruck.

Impregnationem aut retentionem mensium Monta. ex Gal.

[illegible] Significat Vrina tenuis, & perspicua, in mulierib.

Mulierj laesionem in membris seminarij idem.

[illegible] Cum imbecillitate membrorum & ventris cum lassitudine ex frig. & crudis humorib. iussit [illegible] oleo [illegible], post evacuationem dedit bibendas aquas [illegible].

Magnum id [illegible]

[illegible]

B. l. Menses albi & Gonorrhea quomodo differant.
In profluvio non inclinatur ad [illegible] nec dolentes sentiun-
tur in Gonorrhea. Abundantia profluvij. Sequitur ple-
rumque menstruum semper aut [illegible] aut saepius. Vomitus
corpus repletum, gravi, signum. capitis albi sitis. Co-
mitur capitis, oculi tumor vel cum dolore vel etiam
gravitas, circa dorsum lumbos pendens, inappeten-
tia, lassitudo totius corporis. haec omnia signa sunt.
Gonor. signa. profluvium semper, inclinat ad [illegible]. Si
[illegible] mulier citius relegata usque semen. & testes
Gravidas circa ilia albi appenduntur usque seminis.

Incrementum Mammarum & testium M.
Quomodo in [illegible] alimentum mammis fit ex defectu calo-
ris & materiae convenientis ita nimium augentur ex abun-
dantia istorum 2. In defectu, materia alim. habiti [illegible]
[illegible] facit. [illegible] [illegible], quando omnino [illegible]
tis, [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] [illegible] rubescat. Sin nimis
augentur [illegible] membra, calorem extinguunt, [illegible]
frigi. [illegible] [illegible], vel non augentur [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], vel comprimatur [illegible]
~~[illegible]~~ interius. Item in [illegible] extinguunt calo-
rem & [illegible] ne alimentum transferat ad [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] ne transferat [illegible]
[illegible]. Mat. 25 [illegible] [illegible].

Phlegmone Uberum Dioscor.
Oculus [illegible] [illegible] mollibus [illegible] cum [illegible]
[illegible] [illegible] vel farina foenugraeci [illegible] [illegible]
[illegible] aut capitulis papaveris, [illegible].

Phlegmone ex concreto lacte in mam-
mis ℞ [illegible] Gesn: 95.

Farina fabarum cum polenta, fac. in aqua cocta & addito suilli adipis q.s., misc. bene q.s. [illegible] inflam. Extinguit hac.

Margr.j famula

Paciens nihil sanguinis [illegible], os ventriculi ad usque dolorem erat, [illegible] est ab Hip. [illegible] si iam Termino laborat, & curata est. Crat. in l. de med. [illegible] Epist. fol. 7.

Mensium retentio ex obstructione Epatis
[illegible] & splenis. ubi non communicat [illegible]

Floris Cassiae ℥iiij Syr. Absin. s. [illegible] ℈iij. fiat bolus, deinde bibat Rad. Aloes ℥j. Foliorum Malvae Mj. Capill. v. M.s. decoquantur omnia simul, post hanc [illegible] [illegible] Absin. cum Cassia pro stomacho [illegible] vide coll. Mon. de flor. cum Capill. & [illegible] & [illegible] in [illegible] ex [illegible].

Cognitu in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ubi non in febris.

Purgat qui difficulter [illegible] mensium. ℞.
Cassiae ℥j. pulveris Calamenth (vel si durior fluxus) ℈j. Caparis ℥iij. Alia [illegible] [illegible] [illegible].

In [illegible] ubi non dolor [illegible] ℞.
Olei lil. alb. ℥j. Mucilag. Rosar. ana ℥s. Cera q.s. fiat linimentum inungendi partes circa [illegible]

Emplastrum in [illegible] [illegible] & [illegible].
Farinae Lentium
Hordeacei ana ℥j.
Fabarum ℥s.
Florum Rosarum Mj.
Balaustiorum ℥ij
Santal. omnium ana ℥s.

Bulliant omnia in aqua fontana donec ad consist. [illegible] deinde addito olei Rosarum & Chamaemel. q.s. iterum bulliant & fiat Emplastrum. addito suilli adipis ℥j. Postea [illegible] in [illegible] f Mathiol. 155

[illegible] [illegible] [illegible] & [illegible]

[illegible] & [illegible] . [illegible] : [illegible] 127

Oleum Rosar. Omphacinum Myrtinum Coloniens. cum aliquo [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] plumbo in [illegible] vel cal. [illegible] [illegible] est [illegible] & [illegible] item ad ulcera maligna & cancrosa item [illegible] &c.

Solani

Medicamen de [illegible]

Accipiunt [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Bel.

[illegible] [illegible] [illegible]

in Diosc. [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] &c. [illegible] 2 & Cap. 5. [illegible] [illegible] 5. [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] 5. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] ad [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] VI [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

Aurum & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in Codice, Ol. [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

Oleum in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Ad maculas albas.

[illegible] exhibetur miro successu in [illegible] in [illegible] albis & aliis morbis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] c. 79 80.

Vteri Symptomata.

ἡ δὲ μήτρα ποτὲ μὲν ἀνοίγει ποτὲ δὲ
[illegible] νεῦρον ἐπιφέρει, ἀλλὰ συμπαθοῦ-
[illegible] μὲν ἕκαστα τούτων ἀλλ' ὡς [illegible]
συνιστάμενα δὲ καὶ ἀφανιζόμενα πάλιν βρα-
χὺ λανθάνει τοὺς πολλοὺς τῶν ἰατρῶν
χρὴ δὲ ἐξ ὅλων ὑπὸ μνήμης ἀθροίσαντα
[illegible] τὰς [illegible] αὐτὰ τοῖς ἰδιώταις
[illegible] ἀλλὰ ἀγχόμενα [illegible]

Dolores & praefocat. Vteri.

Bryoniae quae reperiuntur circa [illegible] [illegible]
excisae [illegible] & in potu exhibitae [illegible] sedant
dolores uteri & praefocat. [illegible] [illegible] C. 81,

Vt concipiat mulier

Mulieri leporis coagulum pulverisatum & exhi-
bitum in vino ante coitum Venereum & hoc fi-
at circa finem menstruorum. In quodam manuscripto libro.
Item & lepus paruus [illegible] [illegible] [illegible] coagulum
pulverisatum & in potu exhibitum maris & feminae.

SIGNA MORTIS

Medici dicunt esse signum letale si quis ea membra quae natura occultavit & removit ab oculis detegit.

σφάκελος

Est membri mortificatio, sed Gangrena est ea dispositio quae praecedit mortificationem membri. Germani vocant den kalten brand. Curatur aliquando per scarificationem & extractionem multi sanguinis sicut docet Galenus.

Signum mortis certum quando nares sunt macillentes.

In morbo longo in fine fit accensio cordis quia mors subit cordi. Frigescunt igitur extrema, fiunt lentores & nigredines dentium & signum est letale.

In morbis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
[illegible] [illegible]
in febri [illegible] longa
habet signum dentium
nigredo.

Morituri homines.

Quando in lecto decumbunt manus pedes contra. Omnes partes anteriores frigidiss. sunt, circa dorsum vero & lectum est flammea quaedam caliditas & hoc est certum mortis signum.

Signum mortis.

In Chronicis morbis aliquando est nigredo & lentor circa dentes, sed in febrili calore magno fit non ita periculosa nigredo dentium, illa enim fortitudinem & morbi longitud. sig.

Inflam. cum hum. crudis ex fol. 2

ἡ σὰρξ ἢ ἧπαρ φλεγμαίνουσιν ὠμῶν χυμῶν πλήρεις τοῦ σώματος, ἀνάλογος ὁ κίνδυνος ἐστὶ τῶν σφυγμῶν τρεπομένων εἰς ἀσφυξίαν, ἢ ἀνωμαλίαν ἢ μικρότητα. [illegible] εἰ δὲ μὴ μόνον ὠμοὶ τύχοιεν ὄντες ἀλλὰ καὶ διαφθορᾶς ἐν τοῖς τοιούτοις ἀκολουθούσης, ὡς μὴ δύνασθαι πεφθῆναι τελείως, ἀδύνατον σωθῆναι τὸν οὕτω νοσοῦντα.

ια φυλ. θ.

ἐὰν συμβαίνῃ ποτὲ ψυχροῦ τοῦ περιέχοντος ἀέρος ὄντος ἰσχυρῶς καταψύξαι τὸν κάμνοντα, βραχέως ἐπὶ αὐτῆς σωτηρίας ἐλπίδα ἔχει, εἰ δὲ μηδὲ τὰ τῆς πέψεως ἤδη σημεῖα, μηδὲ τὰ δυνάμεως ἰσχυρᾶς ἔχειν φαίνοιτο, σωθῆναι τοῦτον ἀδύνατον.

[illegible] τοῦ διαφράγματος ἐκ φυλ. η.

ἐπὶ δὲ τοῦ διαφράγματος παραφροσύνην μὲν ἤδη εἶδον ἐπιμονὴν δὲ [illegible] πυρετῶν ἅπαξ μὲν ἀκριβῶς

ἀπεσφακελίσθη πολλάκις δὲ ἀποσπασθέντα, καὶ
ἐγκεφάλου [illegible] [illegible] τε γὰρ [illegible]
καὶ [illegible] φρονεῖν τῶν [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ὥστε πολλὰ [illegible]

Solidarum partium similarium immutabiles.

1 prorrh. 1. [illegible] [illegible] τῶν [illegible] [illegible]
τα τελέως [illegible]. [illegible]

Macularum [illegible] [illegible] ibid.

τὸν δὲ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] cum [illegible] [illegible].

12 progn. [illegible] τῶν μὲν λευκὸν ἔχοντα τὸν χρῶ-
τα καὶ [illegible] [illegible] [illegible] ἔχει,
[illegible] [illegible] ἢ ἡ κοιλία [illegible]
τῶν [illegible]. Quib. signis deprehendatur sept. [illegible]

Convulsio ex singultu.

in fine lib. 12. [illegible] febris [illegible] ex phrenitide [illegible] est lethalis
ibidem.

ὁ Ἱππ. δὲ [illegible] καὶ [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible],
[illegible] δὲ [illegible] τυχὸν [illegible] [illegible] videlicet
convulsionem. [illegible] prognosticis τυχὸν [illegible]
[illegible] [illegible] τῶν [illegible], καὶ τὸ [illegible], [illegible]
[illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible]
in morbis [illegible] sed contra [illegible] [illegible]
[illegible]. Ibidem Gal. [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] morbis [illegible]

δ' ἀφ: 50.

τὸ [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible].

1 Ep. 2 aph. 1

Dormire post [illegible] debemus [illegible]
[illegible] dolorem

[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible].

Qui praeter consuetudinem in morbis taciturni
fiunt aut Cataphora aut Melancholia corripiuntur;
taciturni vero ex consuetudine si non taceant sed
loquantur delirio. Ibid. fol. 378.

Epatis [illegible]

Decocta ex origano betonica hyssopo calaminthe, pulegio, ireos illyrica [illegible] et post [illegible] Oxymel. [illegible] in [illegible] theriaca & [illegible].

Tumor Splenis

C[illegible] ex [illegible] propriis [illegible] ex [illegible] in [illegible] Avic. et coll. cap. [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible].

7 in continuis et calidiss. febrib. 8 in inflammat. ventriculi, 9 ex vitiosis humoribus in ventriculo et talis curatur vomitu, 10 ex inflam. ventriculi Epatis vesicae, uteri, Colica, Iliaca, Sed potiss. causa unde aliquis nihil appetit est nimia caliditas quae solida corpora exol Vide Aetium et Paulum li. 3 cap. 52

Schirrhum Epatis

Ab initio dissolvit succus Anagallidis in hydromelite vel oxymelite, Scyllae assatae oboli iij idest ℈ j fere Seminis viticis i. agni casti ʒ j Radix Agrimonij i. agrimonia radix Dracunculi, cortex radicis lauri, dulcia omnia nocentissima sunt, fugiendi fructus omnes praeter amygdalas, passulas, et pistatia, haec omnia multum epati conferunt vide Paulum li. 3 cap. 46.

Oppilationem Epatis

Solvit Capparis, eius succus exprimatur siccetur, formet in Throchiscos, vel coquatur in sero caprino, qui semel tantum exhibitus omnem dolorem adimit, Epatis lupi Piperis ana ℥ .9. Myrrha, faba in passo calido confestim ampliantur, Epatorium, Stoechas, radix plantag. Semen plantag. Lauri bacc., Amygdala amara multum prosunt.

Quando Hydropici

Nihil aut parciss. urinam emittunt statim moriuntur.

Epatis imbecillitas.

Quando alvi sedimina aquae, in qua nuper mactata caro cruenta abluta est similia esse videtur designant summam alesis Epatis imbecillitatem quod testatur Gal. li. 5 de locis aff. cap. 7 et li. 3 de causis symptomatum fo. 8. Aetij li. 10 cap. 1 Tralleanus li. 3 cap. 18. Sed si fuerit sanguis aliquanto spissior, tunc signif. epar esse supercalefactum, et tunc est refrigerandum haustibus refrigerantibus.

Hydropicis

Aliquando imponuntur Epithemata facta ex cepis in oleo communi elixis cum quibusdam carminativis ut aristolochia aut alijs. adponuntur Epati dum aqua [illegible] quia resolvunt in vapores, et fit aliquando curatio.

Ictericiæ 4 species secundum Galenum.

Vide Gal. sup. aph. 64 li. 4 ubi dicit quod melius sit si fiat in die decretorio et non ante 7 diem. si autem post febrem ante 7 diem fiat morbus regius, nota sequitur, quia non natura expellit sufficienter sed quantitas uincit. uide de cura Icteri si sine febre et cum febre Aetium li. 10 cap. 17. Cornu cerui rasum ualde conducit in Ictero.

1 Quando fit propter bonam Crisim, ut quando flaua bilis ex interioribus partibus terminatur ad exteriores ut quando post febrem fiat Icterus, non est periculosus curatur balneo sudorifico, uel oleis discussorijs chamæmelino anetino &c. 2 Ex morsu uenenatorum animalium, talis curandi sunt quemadmodum à cane rabido demorsi, theriaca &c. 3 Propter calidam jecinoris intemperiem. 4 ex folliculi bilis obstructione 5 addunt quidam ex obstructione splenis fit Ictericia nigra, reliqui comprehendunt sub 4 speciebus. Si est 1 species tunc excrementa uesicæ et alui sunt naturalia et habent proprium colorem. Si uero sentiatur dolor circa hypochondrium dextrum fit ex oppilatione pori folliculi non sunt Melancholici auersantur cibum, excrementa illorum non sunt tincta, et calidi uini cum absinth. et Cicorea uel endiuia et alijs deoppilantibus decoctum &c. Si uero in sinistro latere sentiatur dolor et grauitas tunc splen est oppilatus, et tales melancholicorum more tristitia afficiuntur. Vide Gal. li. 5 cap. ult. de locis aff. eundem sup. aphor. 62 li. 4 Aetium li. 10 c. 17

Lienosi sunt

Qui diu uehementerque laborauerunt duritie Lienis quibus quando ad intestina transfertur et fit aut leuitas aut difficultas intestinorum quæ est bona si non diu durat iuxta aphor. Hipp. sed si diu perseuerit dis. intestinorum sequitur leuitas intestinorum, uel aqua intercus aut ambæ simul et mors. Lienteria autem fit quia splen non iuuat epar, epar non iuuat uentriculum, et tunc uentriculus non potest mutare in chilum cibum, fit igitur lienteria et sequitur mors si uero uentriculus concoquit et epar non mutat in sanguinem, sed in pituitosum humorem fit leucophlegmatia iuxta aphor. à pituita alba aqua intercus subsequitur. si simpliciter in aquam mutat fit ascites quæ est deterior hydropis species

Durities splenis.

Aliquando relaxatur et cessat postea redit, aliquando continuo manet, et aliquando intermittitur illa durities fit ex phlegmate. si vero continue perseveret fit ab atra bile. Splenici sentiunt dolorem gravativum et magnam duritiem primum in latere sinistro, quae durities lienis si diu duraverit facit etiam oppilationem Epatis, et fit deinde dolor et durities etiam in dextro latere, postea sequitur vel Leucophlegmatia, vel Ascites vel lenitas vel difficultas intestinorum postea mors de cura vide Paulum Alex. Aegin.

Epatis et Splenis morbi.

In Epatis aegritudinibus dextram basilicam aperimus in splenis aegr. sinistram et rectitudinis cura habeamus

Splenis excrescentia

Curari non potest, quod si urgeatur medicus curet tantummodo simplicib. ut polypodio quod optime purgat lienem Tamarix optimum splenicum, Lingua cervina, Fumus terrae, Serum caprinum, acetum valde est commodum lieni licet non similiter Epati, quare magis ab extra applicandum, de his vide Trall. li. 3 cap. 24. Aetium li. 10 cap. 16. Inflationem epatis curat diospoliticon ut testatur Aetius li. 10 cap. 9 Trall. li. 3 cap. 27

Iecinoris inflammationi

Inter initia inflammationum Iecinoris statim revellendum, et evacuandus est sanguis qui fluit ad Epar per sectionem venae quae est in directo. 12 verb

In Initio Hydropis pro paupere.

Antid. Mithridat. Theriacae ana ʒ ij Spodij ʒ j Cornu cervi usti ʒ ij Syr. Endiviae ℥ ij s Aquae Endiviae Scabiosae Lupulorum Fumiterrae Borrag. ana ℥ iij Misce adde Rad. Cicoreae Lyquir. rasae ana ℥ s Salviae ʒ j Artemisiae ℥ ß Verbenae ʒ j fiat decoctio bibat q. siti

Hydropi

Mont. vidit anseres et pisces sanari alsinem cum sale o... gladium.

Ex causa calida frig. competunt ratione causae quae est rec. bibat vinum ... vel Ancharia ni fallor.

primitiva sed cal. congruunt ratione morbi quia frig. est sic in quot. & quart. indigent frig. ratione sit. & cal. quatenus causas ut subtilientur & maturentur. Periculosiori occurratur nec negligatur reliquum. Vel pharmacum exhibeat virtutum contrariarum sic philonis antid. in colica stupefacit ratione hyos. & opij & incidit subtiliat & resolvit ratione p ruthe: & castorei. Quod si animale periculum immineat tam a causa quam a morbo causis prius occurrendum, propterea quod mota causa removetur effectus sed non e diverso.

Hypochondriorum tensionibus

Principium hydropis

Quae fiunt ex crudis humoribus & circa primas venas simplex diatrionpiperon conducit, quia opil. aperit & ad humorum crassitiem prodest, ubi vero depravatus humor non in primis solum venis, sed interioribus etiam & toto ambitu fuerit ibi adminis. piper compos. Ubi vero iam est cachexia & omnino mala hydropica dispositio ubi fere usque ad cutim penetravit depravatus humor ibi diacalamentum administrandum erit ut resolvat crassorum humorum supabundantia.
✝ strig

Morbo regio

Libannotidos decoctum
in Aqua ...
i.c. dedit spr. de Cit. &
secundum eundem
urine & febris tertiana.

Acetosa decoctum noxia humorum copiosi ✝ urina educit & [illegible] cum Ventriculum restringit ✝

Vehementer oleum e mastiche quo uti cito sanatus esset & epithemata ℞ Granorum myrti sandal. omn. ana ℥ ij conquassentur & bulliant in lb ij aquae Ros. vel s. exprimatur addatur caphorae bile ℥ s succi cyd. vel mali granati acet. ℥ ij fiat epith. ponatur super cor experimentaliter in panno vel serico intincto aptas cuiusvis pharmaco astringit cal. caphorae a phar. intus datis remittit

Ventriculi Imbecillitate

Quomodo fiunt curandae elegantiss. docet Gal. 7 meth. cap. 4, 5, 6. Quae sit curatio difficillima ibid. quibus utendum usus nutrorum et absynthij & aliorum sit adversissimum.

SINGVLTVS ~~λυγμός~~ λύγξ

Consilium D. Agr. Filiæ Pryss. in λυγμῷ.

Avicenna in singultu Vomitum laudat pro exquisitissimo iuvamento, praevidendum est autem & saturandum cibis, et si sint minus boni cibi. Ubi vero non sufficeret vomitus, posset materia peccans sufficienter expelli pilulis Hiere Picre ℥ j conficiantur numero 9 aut 11 aut 13 summantur in pome asso. Necesse erit ante omnia ut caliditas sit circa pectus stomachum, vel ut prohibeatur omnino aer frigidus. Singultum augent omnes acres cibi & aromata sicut zingiber piper grana paradisi, sal & salita edulia. Sternutatio ingens separat singultum, Ira, clamor avertunt singultum. Tussis praeterea & retentus anhelitus. Terrefactio & similia. Acetum ad nares tentum prodest, vel semen aneti sacculo impositum & pro hoc modo usum iuvat. Acetum calidum impositum mediocri spongia & precordijs calide suppositum remedio est. Rasura de cornu cervi sumpta in cochleari vini prodest. Materia item per Clysteres expelli potest crebris frictionibus ad inferiores partes non superiores. Pulvis sequens mirum in modum efficax est. ℞ Seminis aneti ʒ ij Zedoariæ, Nucis moschatæ ana ʒ j Mastiches, Ligni Aloes ana ʒ j Coralliorum rub. ana ʒ s. pulverizentur. ℞ ʒ s. vel tertia pars drachmae in cochleari vini albi vel aquæ caponis. Possunt etiam huius pulveris ʒ ij elixari in dimidio sextario acetosi vini & nonnunquam parvum summere de hac decoctione.

[illegible] si y
repletione fit
Ex plen. e [illegible] 2

Singultus fit aut

1 Propter gravitatem molis ciborum, 2 quando corrumpuntur cibi ratione caliditatis, 3 quando cibus est acris. Singultus habet similitudinem quandam cum convulsione, sed non propterea est convulsio ut disputat Gal. in lib. de locis aff. & [illegible] aph. 39 l. 6 Aphorismorum.

ἐκ [illegible] κ2.

Ἡ μετὰ λυγμῶν ἀφωνία κάκιστον. ὁ λύγξ οἷον σπασμός τις ἐστὶν τοῦ στομάχου τῶν [illegible] διάτασις ἐπὶ πλήθει ὑγρῶν βαρυνομένου ἢ δακνομένου, ἢ διὰ ψῦξιν [illegible]

Singultus P. C.

Singultus si ex inanitione [illegible] [illegible] durat non habet [illegible], sed in Lethargia ille singult. [illegible] durabat sed [illegible] intervalla [illegible] ergo si ex [illegible] [illegible] [illegible] in ventric. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] spirit.

De singultu.

2 aph: lib: 4 Ubi ventric. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] aut [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] ubi [illegible] [illegible] [illegible] medicamenta [illegible] medicam. quia si [illegible] [illegible] singultus [illegible]. Quidam [illegible] ex ventric. [illegible] est singultus. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et singultum [illegible] [illegible] [illegible] in ventric. [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible].

Singultus.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. singultus [illegible] inflam. [illegible] aut ventric. [illegible]. [illegible] singultus ex inanit. aut [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible]: cap. de [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] singultibus [illegible] [illegible] ex inanit. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. 6 aph. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ex inanitione. [illegible]

Cum singultus ex repletione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Mithrid. [illegible] [illegible]. Fernel. 116.

PECTORIS MORBI PLEVRESIS PERIPNEVMOnia Tabes Dispnoea Cordis tremor Tussis

Signa Empyematis. Ex Gal. loc. af. li. 4 cap. 9

Ubi quis affatim à decubitu transmutatur, si ab uno latere in aliud se convertens aeger diffluere aliquid sentiat, et haec fluctuatio nonnunquam haud obscure sentitur. Si vehementi progressa pleuritide nihil fere laborans exspuerit. etc.

Sanguini ex pulmone educto.

Sanguinis ex pectore reiectio fit [illegible] non fit [illegible] sanguinis [illegible] 2 ex [illegible] 2. 3 ex frigido. 2 [illegible] 3 Ex [illegible] in pulmone [illegible] in ipso [illegible] Gal. li. 8 cap. 57 Trall. li. 2 cap. 5.

Per vas apertum conveniunt astringentia ut acacia Rosa balaustium malicorium, quae vas ruptum etiam astringunt. sed simul glutinantia et sine morsu siccantia, ut gummi, bolus. Sed cum tam astringentia quam glutinosa et emplastica vias sibi praecludant, calida et tenuium partium ut cinnamomum casia amomum costus piper myrrha crocus sunt miscenda quae illis vias praeparent et in ea corpus deducant. licet alioqui vasorum apertioni et rupturae et praeterea erosioni curandae maxime adversentur. Sylvius li. 2 de cu. ratione

Cordis tremor palpitatio.

Hoc malum tum adolescentibus tum senibus saepius accidit. Dolet autem caput ita affectum citra aliquam aliam externam causam atque omnes hi ex venae incisione opem senserunt aliqui in totum liberati per extenuatoriam dietam et pharmaca consimilia post venae incisionem adhibita. Pauli li. 3 cap. 34. Gal. vero li. 5 cap. 1 de loc. af. inquit. Palpitatio miseris huius pluribus integra valetudine degentibus tum adolescentibus adultis, subito sine alio manifesto accidente eveniens visa est atque eos omnes sanguinis detractio iuvit. Neque hoc pacto plerique perfecte ab hoc accidente liberati sunt praesertim quum utebantur et victu et medicamentis quibus esset extenuandi facultas. etc.

Signa cordis vulnerati Cels. li. 5 cap. 26

1 Sanguis copiosus effertur 2 Venae languescunt flaccescuntque 3 color pallidissimus 4 sudores frigidi mali odoris, 5 extremarum partium frigus, et matura mors sequitur. Si in sinistro ventriculo fuerit susceptum vulnus statim moritur, si in dextro ventriculo diutius vivit. Si vero non ad

ad ventrem usque pertingat sed in cordis substantia consistat vulnus, ex ita affectis aliqui non solum ea die qua vulnerati fuerant sed sequenti quoque nocte vivere potuerunt qui aborta deinde inflammatione extincti sunt. Gal. citato loco.

Pleuritici dolores.

Circa spurias costas tanto sunt ignobiliores, quanto maiores sunt in costis superioribus.

Sputum Pleuriticorum.

Gal. Lib. 12 aph. li. 1. Crudiss. morbus est in quo nihil omnino expuitur, 2 ordinem obtinet ille in quo sanies tenuis est, tertium in quo crassior, & 4 in quo perfectam habet concoctionem quod si circa 3 vel 4 diem apparuerit non transcendit morbus 7 diem. Integram cruditatem signif. quod nullo modo expuitur tenue vero sputum debilis coctionis signum est si impermixtum fuerit, vel flavum vel rufum, haud quaquam bonum lividum, aeruginis simile aut nigrum perniciosiss. vide etiam Hip. li. 1 aph. 17 de rat. vict. in morb. acut.

Species quaedam Pleuritidis.

Est etiam quaedam species pleuritidis licet vera non sit sine febre ex crudis malis aut venenatis cibis veluti fungis & bulbis. Tunc n. vacua thoracis vel pulmonis per hos subito replentur, & imaginationem pleuritidis faciunt quibus incisio venae est causa mortis. Juvantur autem incisivis intus & extra vide Aetii li. 8 cap. penul. Paulum li. 3 cap. 33.

Notha Pleuritis quomodo a vera differat

Gal li. v cap. ii. de locis affectis, In his nulla omnino tussis est, deinde neque tensionem neque punctionem ullam referre possunt, neque acuta febre laborant, neque adeo difficulter spirant. Sunt etiam nonnulli qui presso inflammato loco extrinsecus dolore sese fatentur. Et ijs correcta inflammatione nisi pus prius discutiatur ad cutem usque attollitur, atque inciditur

Asthma & Orthopnoea.

Si sunt ab humore crasso & lento vel pure in asperae arteriae meatibus vel pulmonum cavernulis infarcto tenuantibus tergentibus & humiditate copiosiore ut pota vini largiore opus est quo crassus humor & lentus cum liquidior redditus sursum per tusses a tergentibus excitatus egeratur. Si vero abscessus adest, vino pauco opus, ob id siccantia esse incommoda reddendis ex thorace ac pulmonum excreationibus.

De cura Pleuritidis.

Aetius li. 8 cap. 68. Primum vena secanda deinde adhibeatur clyster ex oleo rutaceo. Praesertim si venter fuerit obturatus, postea latus ex oleo calido cum infuso thymo aut Epithymo fovere oportet ad tertium usque diem, vel cataplasmate ex farina volatili molendini cum semine lini melle & oleo rutaceo calido, fiat emplastrum calide imponatur lateri dolenti.

Lateris punctura a ventositate

Calefiat mellis parum & tendatur super petiam deinde superaspergantur cumini & apponatur loco dolenti.

Omni Pleurisi

Aquae capitis monachi ℥iij succi eiusdem cum rad. & herba ℥ij me & tepide & ungatur latus cum Dialthea & Terbentina mixtis.

℞ Vitellum mellis ʒ vitella lactis recens mulsi bulliant in sartagine una ebullitione tunc coagulatum intinge quadruplicem pannum impone lateri prius iunge unguento populeon cum manu calida post impone emplast. calidiss. ubi frigescit madefac priori simili.

Radicum [illegible] coque in aqua exhibe potum.

Electu. Diasebesten cum aqua cardui benedicti mire prodest

In Asthmate.

Iam suffocandus utibatur aqua ungulae caballi: & aqua cum Terebentina clara parum cum bono butyro ad ignem dissolutum [illegible] item lingua hircina.

Asthma fieri interdum potest ex frigidae aquae nimiae potione quemadmodum etiam pleuritis, quia asthma in congelatione aquae frigidissimae fiunt flatus [illegible] [illegible] pectora [illegible] [illegible] [illegible].

Alati i. ad Phthisim dispositi [illegible]

Potissimum laborant pituitosis humoribus salsis, quia [illegible] macredinem & naturalem membrorum siccitatem licet ex accidenti sint humidi, humores defluentes fiunt salsi quemadmodum aqua affusa cineri aut arenae siccae, talem humores Hip. 6 Epid. sect. 3 aph. 15 [illegible] hic admonet [illegible] quia calor [illegible] aut prius incrassandi, [illegible] cum mora pectore non expellat, aut vehementius [illegible] fiunt agitandi, neque tamen id absque vehementi tussi fieri potest, itaque [illegible] quia est vehementissima. & cum clamore [illegible] de novo humore repleta quia caput debilitatum [illegible] hic destillationes Hip. [illegible] valde malignas.

Pleuresis uera & mendosa. D. Zuck.

Pleuritis si ex sanguine calido intra costas collecto, tum extrinsecus non apponimus calida medicamenta. Sed semper [illegible] & [illegible], tamquam refrigerantia & effrenantia efferuescentiam calidorum humorum & compescentia febrem. Si vero ex spiritu flatuoso vel ex humore pituitoso non tamen plurimum convenit fomenta apponere quae discutiunt flatus & resolvunt. Idem

Falsum esse [illegible] F: [illegible] ex Gal. quod post 11 diem [illegible] esse [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] in Apologia [illegible].

Puerum frustra [illegible] [illegible] post diem 4 [illegible] cum sanguinem expuerat, putat enim quod natura in pulveris forma [illegible] ad cavitatem thoracis, [illegible] [illegible] [illegible] esse existis si cruenta expuant, & dolor interi sibilantia spirituum, venam tunc non amplius secandam censere quod fluxa iam sit materia [illegible] ex aph. ultimo prog. 3 li. 6 Epid:

Venæsectio in Pleuritide. D. L. F.

Ubicunque fuerit dolor & [illegible] sanguis mittendus est in dextra cubiti vena primo per revulsionem [illegible] deinde per derivationem, ita n. [illegible] rectitudo observand. nisi dolor fuerit in 3 superiorib. costis sinistri lateris tunc in sinistro brachio revulsionem & derivationem venæsectio celebranda. Id probavi multis exemplis. [illegible] & [illegible].
Cum Hip. non consentit qui purgandos esse putat Pleuriticos quod in internis inflammationib. non conveniat pharm:

Victus ratio in Pleuritide.

Omnia autem acerba acria valde nocent in Pleuritide & in omnib. ægritudinib. pectoris & pulmonis, talia n. pungunt & tussim excitant, lacerant, & nimium movendo partes replent, ut est acetum vinum austerum allium, porrum. 30. Hip. li. 6 Epid. pte 4 aph. 4 [illegible]. Conveniunt autem quæ attenuant & molliunt & sputum facilitant

In Tabe.

Humectandus æger, cibo potu, balneo, conveniunt balnea ex lacte, exhibeaturque lac mulieris asininum Camelinum caprinum, humanum.

Pulmonis Ulcera

Gal. 4 de aff. locis cap. 6. li. 5 cap. 8. Paracelsus [illegible] ratio [illegible], Tragacanthæ in [illegible] difficile. cap. 11. li. 2 ad Glauconem. Aetius li. 5 cap. 12 [illegible] medic. [illegible] adhibendæ tussis [illegible] [illegible] medic. astringentes exhibendæ [illegible] [illegible] & [illegible]. De [illegible] & [illegible] & [illegible] Aetius l. 8 cap. 67

Revulsionem fieri quando [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] brach. [illegible] [illegible]

[illegible] facilius [illegible] [illegible].

Phrenesis

Balneum aquarum dulcium, brassica viridis [illegible] [illegible], succus brassicae cum melle decoctus. Ad [illegible] [illegible] ℞ Pinguedi. gallinae [illegible] [illegible] ʒ iiij Mellis [illegible] j [illegible] cum vinis Rutha donec coquatur.

Oedema in Tabidis [illegible]

[illegible] ὕστερον δὲ δίψα καὶ ἄλλως οἰδήματα γίνεται περὶ τοὺς πόδας, ἐν ὑδρωπικοῖς διαθέσεσι καὶ [illegible] καχεξίαις [illegible] [illegible] [illegible] τὸ οἴδημα τὸ [illegible] [illegible] [illegible] οἴδημα. [illegible] symptomatis et non proprij affectus [illegible] [illegible] in Tabidis [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] hydropis [illegible] [illegible] Medici illius [illegible] [illegible].

Bell. Phrenitico in 6 die sputum [illegible] [illegible] una aut altera gutta sang. [illegible] [illegible]

Dedit istum sequent. Rha ʒ j Spica ℈ iiij [illegible] [illegible] infundantur in decoctione [illegible] [illegible] [illegible] Confect. Hamech ʒ iij El. Rosat. Mesue ʒ ij Syr. Ros. sol. ℥ ß cum [illegible] [illegible] [illegible].

Sanguinis Sputo

Mont. Medicus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sang. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Obijcit illi Cal. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] non [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sed [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] et [illegible] [illegible].

Sang. e pectore reiectu. Mat.

Cal. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Theriacam [illegible] et [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] in medio [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

SINGULARIUM CORPORIS PARTIUM MORBI.

Scapularum dolor.

Oboritur aliquando tantus scapularum dolor ut homines nonnunquam non iacere vix etiam sedere possit, ex cruditatibus stomachi hoc oritur, quando enim consummitur ex aliqua parte indigestio cessat etiam dolor. Praecipienda igitur talis hominibus abstinentia cibi & potus & medica postmodum ventriculi confortantia calida etc.

Pulvis ad egressum ani & matricis.

Pulveris subtiliss. dactylorum combustorum ʒ ijs Fiat pulvis aspergatur ano aut matrici egressis. Ad idem.

℞ Mumiae ℈ iij Hypocistidos Gallarum perforatarum ana ʒ js Fiat pulvis aspergatur cum oleo Rosaceo.

Contra combustionem ignis aut aquae.

℞ Calcis vivae pulverizatae quae impone in lib. ß olei Lini permittatur stare in infusione per noctem, postea ℞ sibi omni ʒ ij Cerae ʒ j Fiat unguentum.

Ad dolorem & puncturam pedum.

In dolore & punctura carnis in superiori parte pedis exhibuit D. V. Myrrham et Crocum, elixavit in vino & pannos imposuit et hic decocto & imposuit calide statim cessavit dolor.

Ad somnum provocandum.

Conducit pomum somniferum Affolat apfel si sit recens si vero inveteratum elixetur in vino & tempori supponatur, notandum tamen non in quolibet casu adhibendum esse hoc remed. ut quando somnus non possit fieri propter repletionem malorum humorum frig. & visc. ibi non exhibeatur sed ubi somnus non potest conciliari propter cholericos fumos evaporantes ex stom. ad cer. ibi certiss. rem. est.

Ad verrucas tollendas.

Certiss. exp. sanguis ~~[illegible]~~ columbarum calide illitus aut ℞ pituitam cochlearum & alline verrucis

Ad morsus canis rabiosi certiss. Gal. 11 Simpl.

Æstate ingrediente ☉ caniculam vel ♌ fluviatiles vivos cancros comburas olla. Reliqua vide in Sylvula exp. experimentorum

Dolorem mitigantia

Dolorem aliquando mitigamus resolventibus & calefacientibus ut cum floribus Origani Meliloti Chamameli, & omnia quae sunt 2 gradus quae habent raram [illegible]

Carvi Serpillum Anetum

ſubtilem ſubſtantiam ſicut quidam vino adusto dolorem mitigant.

Corroſivum putridæ carnis.

Præcipitatus recte paratus multitudinẽ carnis putrid ſine dolore corrodit ſed ſi dolor fit tunc ſignif. totam membri diſpoſitionem eſſe deſtructam.

Ad tumores diſcutiendos Gal. li. 10 Simpl.

Butyrũ concoquit & diſcutit quoſq; non quidem in duro ſed molli & mediocri corpore atq; inflammat. tollit itaq; Parotydes bubones & oris inflammat. tũ ipſius ilia in puerili aut muliebri corpore ſolo butyro curam

Varices.

Quo pacto ſint curandi docet Gal. 14 Methodi. M. Varro primus Varices ſecare auſus eſt.

Ad os vel ſpinam gulæ infixam in pueris

Aetius ſcribit et teſtatur præceptor A. hoc iuvare remedium, ſi coniuretur ſpina in hunc modũ, dico tibi ſpina vel os per S. martyrem Chriſti Blaſium, ut aſcendas vel deſcendas, & hoc certũ remedium eſſe perhibet

Ad combuſtionem membrorum

℞ Laridum veterẽ de caſtrato porco adde albumen ovi, & ~~[illegible]~~ pulſa ſcopa vel ferula donec ſpuma fiat, quam ſartagini infunde & adde Laridũ, ſine colliqueſcere & calefieri, poſtea allini papiro & impone, cum exaruerit depone & novum adpone ſic ſanabis effecte.

Ad diſlocationes ſpondylorum.

Aſpiratur à principio diſlocationibus

Quemadmodũ Gal. Pauſania Syrum curavit in tali caſu docet remedia Vigo li. 6 tract. 1 cap. 2 inquit aut ad diſlocationes ante ſeptimũ diẽ non cõſolidantia adhibenda ſunt ſemper ſit medicus ab apoſtemate membri. ℞ Ovorũ albumina iij Olei mirtini ℥jſ Roſacei, omphacini, ana ʒx farinæ volatilis & hordeaceæ ana ʒvj Boli armeni Sanguinis Draconis ana ʒiij Miſce omnia coqueſcato fiat emplaſtrum in diſlocatione ſpondylorũ 10 die Symptomate nullo prohibente conſolidantia adminiſtrare poteris ut ℞ ovorum albumina iiij Myrrhæ Roſarũ ana ℥ij Terebinthinæ claræ ana ℥jſ Thuris ʒiij Maſtiches ʒjſ Myr rhe. aloes ana ℥ ij Sanguinis Drac. Boli armeni ana ʒ s Farinæ volatilis ℥ iij Misce. Spondilus in collo luxatus & lesus facit anginam & suffocationem. In dorso spondylus luxatus generat gibbum presertim in iunioribus. It[illegible] 2 Cap. 3 plura recenset remedia ad spinam vel spondylum afflictum & Gal. de compos. med. secun. loca.

Ad hirudinis potiones.

Remedia eius quære in Annot. tuis super Gal. locus af. vide item Paulum li. 5 cap. 37. Aetium li. 13 Cap. 50 Celsum li. 5 Cap. 27.

Omenti excisio.

pet. d.

Si omentum extra peritoneum exciderit idest prorsus denudatum & frigore offensum sit, reduci non debet sed resecari quia re vera putresceret, ut testatur Hip. 7 Aph. 58.

Nota.

Repentina contrariorum mutatio periculosissima, sic in vehementiss. calefactione non subito in aqua frig. lavandum, sed potius in mediocriter calida.

Contusionibus recentibus

Applicamus ferrum, ebur & alia frigida, quæ affluxurum sanguinem repellunt.

Spicula extrahentia.

Elurorum salitorum caro trita palos & spicula extrahit tanquam trahendi vim habens. Sic cochleæ cum testis contritæ palos extrahunt, Cancer fluviatilis tritus illitusque spicula & surculos extrahit. D[illegible]

Ad morsus canis rabiosi.

Alia remedia nunquam valuit in hoc affectu requir: Gal. quia scribit hoc certiss. esse.

Cinis cancri fluviatilis, substantiæ proprietate mirabilis in morsu canis rabidi. Sed cancrorum fluvialium cinis morsum canis rabidi cum thure & gentiana prestantius multo curat quam per se & solus. Gal. 11 Simpli. Et quia sidera quorundam vigorem augere nobis est persuasum, ob id Aeschrion cancros fluviatiles occidat post ortum canis quando ☉ in ♌ transisset. non nisi ☽ 18.

Vitia sedis

Requirunt refrigerantia & siccantia, sine morsu tamen & erosione ut metallica non acria nec omnino acerba sed lota.

Bulimia & Caninus appetitus differunt.

Tales non possunt edere nec bibere

Bulimos est magna fames quae fit ex frigid. ventriculi & virium imbecillitate & fit plerumque à frigore externo quando ventriculus refrigeratur, accedit frigid. extremarum partium & animi deliquium, Tales rebus odoriferis sunt recreandi ut pane recenti naribus admoto, pane aceto, pomis, piris, carne assata, extrema fascia stringenda & aqua calida imponenda, deinde ova sorbilia exhibenda, postea ad cibos crassiores transeundum. Sed Canina appetentia fit à frigid. ventriculi tamen sine externorum frigiditate & sine causa extrinseca, 2 fit ex acidis humoribus & ad hanc prodest hiera picra, 3 fit ex totius corporis immodica dissipatione raritate & caliditate. Ex Paulus li. 2 cap. 52 Barbari confundunt & bulimia pro canina app. sumunt Aetius li. 9 cap. 32. Canina app. laborantes tandem Dysenterici & hydropici & Coeliaci fiunt, quia priusquam primi cibi concocti sint aliorum ingerunt.

Gal. [illegible] fol. 450 [illegible]

impeditis

Ischiadi.

Si ex ruta utraque silphio, baccis lauri, abrotano, aphronitro, cucurbita silvestri, cardamomo, sulphure vivo & similibus feceris nec glutinosis volo facere med. Ischiadi admovendum, quia per se non haeret addo praedictis glutinosa pice resina therebintina adipe cera, addesque succum hammoniacum, bdellium galbanum opopanax & similia quae emplastica sunt & emplastica compositioni conferunt & emolliunt & quantitate picis & similium minuenda ostendunt. Sylvius.

Lethale Venenum haustis.

Oleum copiose si bibatur sua natura contrarium est venenis

Tales cogendi sunt ad vomitum, cum aqua calida & oleo vel butyro. Succus [illegible] coctus cum aneto & granis mali Punici, mirabiliter contra venena prodest. Succus Glycyrrhiza cum iure gallinaceo coctus obtundit venenum. Aliis cibus ex amylo & lacte cum adipe anserino vel gallinaceo. Vtendum vino tenui, albo & non fumoso. Aetius li. 13 cap. 47. 46 Paulus li. 5 cap. 1 & 27

Limones laudat Mat. in prop. [illegible] [illegible] Dig

Remedia morsorum à venenatis animalib.
Copiosiss. quere in Amati co. sup. locos affectos cap. 7

Ad tumores emolliendos.

Fermentum expressum cum vino dissolutum & impositum.

Membro mutilato.

Manu videlicet aut pede, cavendum ne homines suffocentur, illa n. sanguinis copia quæ flueret ad membrum quod iam truncatum est manet in corpore, nonnunquam vero deijcitur in hoc casu sanguis purus & syncerus velut hostiæ sanguis, & nominatur cruenta dysenteria, abstinentia cibi & potus præcipienda. & vinum cum reliquis multum nutrientibus inhibendum.

Dracunculus quomodo curetur.

Docet Paulus li. 4 cap. 59 Aetius li. 4 cap. 85 Avic. ~~f~~ 4 li. f. 3 tract. 3 cap. 21 Albucasis li. 2 cap. 94 chirurgiæ

Strangulato nondum mortuo

Acetum cum pulvere piperis seminis urticæ infundantur ori ut vomat, deinde oleo & lana collum fovendum est

Morsus canis rabidi.

Spuma canis l[illegible] [illegible] inficit, vide Gesner. [illegible] [illegible]

Aetius li. 13 cap. 2 & li. 5 cap. 34. Scarificare oportet vulneratas partes ut inde copiose sanguis effluat, porri semina cum sale trita prosunt vel allia, cepe contusa & imposita prosunt ante 40 vel 60 dies non obducatur cicatrix quod aliquando fit in peste, cinere vitis vel alio caustico vulnus servabis apertum, folia marrubij prosunt, Theriaca, loco Cinnamomi fraudi est, Rumicis acidi decoctum & bibitum, herba ipsa extrinsecus imposita & decocto vulnus irrigatum præstantissimum & efficacissimum est remedium

Luxationes pedis & femoris.

Vide Paulum li. 6 cap. 20.

In luxationib. & contorsionibus applicandum emplastrum e bolo armeno & oleo rosato vel interdum sola aqua rosacea, sic n. repellitur fluxus & materia influens, quæ nisi repercussiva adhi

bentur adeo interdum afflixit, ut reficij non possi-
t. [illegible] fuerit medicorum absentia, reliquerunt ig-
[illegible] [illegible] in frigidis membris, q[illegible] [illegible] [illegible]
non possunt, sic tandem membrum [illegible] [illegible]
tum et gangr[illegible] [illegible] corripitur, Luxata igitur et [illegible]
torta membra statim debent in sua loca reponi
[illegible] humor aliquis influat.

Vehementiss. dolor pedum.

Vidi aliquando D. F. in muliere vehementiss. dolorem pe-
dum in quib. tamen nec manifesta [illegible] ulla ne[illegible]
apparebat, ita ut vix conijcere potuerit qualis fuerit affect[illegible]
impositis sunt remedia modice cal. et [illegible] [illegible]
gis augebatur dolor, postea cum [illegible] intelligeret affectum
esse in nervis, imposuit remedia simplic[illegible] [illegible] calefacient[illegible]
et refrigerantia. sic curavit feminam.

περὶ τὸ ἀνεύρισμα

Emplastrum a Cor- ruptis | Unguentum illud imungendum non supra tumo-
Venetum est Diosc. li. 5 | sed circum circa. ℞ [illegible] .. Cerussae Lythargyri
cap. 50 et li. 6 cap. [illegible] | ℥ vj plumbi usti, Scoriae argenti ana ℥ iiij Ma-
stiches Thuris ana ℥ ij ß. Olei Rosacei Aceti ana
q. s. fiat ung. vel emplastrum.

Spiculo et portionem gladij infixam [illegible]
ut nullo ingenio evelli potuerit. ℞.

[illegible] | Rad. Xiphij ℥ 2 ß. Farinae ℥ j. Olej irini q. s.
misce coquendo fiat emplastrum [illegible] et [illegible]
tum et telum extrahit.

περὶ λυσσοδήκτων καὶ ὑδρο-
φόβων opt. comp.

Medicam. pro [illegible] Cateqj | Recipe Cal. [illegible] Galen 755 [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] mollioribus corpor. [illegible] [illegible]
In [illegible] corpor. | Piper [illegible] ℔ s. | In mollioribus [illegible]
Opopanacis ℥ ß. | [illegible] et [illegible] in [illegible]
Coquantur in aceti [illegible] | [illegible] [illegible] [illegible]
Hominis j [illegible] ℥ x [illegible] ἐκ τῶν [illegible]

τῶν [illegible]

[illegible] lita cum ol. hyssopi vel Rosar. [illegible] plurib. albu ovj fit linim. 124

Ambustis igne vel aqua [illegible].

[illegible] [illegible] & libro.

Unguentum ex calce lota ad sedandos dolores ambustae mirifice confert, melius ex med. vel unguentum plumbi, qui magis refrigerant, solum [illegible] ambustis ab igne est [illegible] & humida.

Ad maculas vel cicatrices faciei.

Styracis optimi ℥ ß. Aluminis ʒ iij Saccharj albiss. ℥j [illegible] ʒ ij Tragaganti Mastiches an ʒ iij Albu ovj + Vitri [illegible] ℥ij. Succi Limonum ℥v. Misce omnia in [illegible] & sepelies in fimo equino 8 dies, stilla, [illegible]

Succi limonum ℥vj. Succi rad. bryoniae ℥iij Boracis ʒ ij Lactis vaccini ℔ ß. Misce in [illegible] & stilla.

Rad. Serpentariae minoris contus. ℥v. Aquae [illegible] ℥8 aceti albi acerrimi ℥+ Infunde omnia in [illegible] & [illegible] quousque [illegible] acetum & aqua deinde redige in [illegible], sume [illegible] ℥v Boracis Tragaganthi an ℥ij cum albo ovj fac Trochiscos [illegible] & cum volueris uti dissolve cum aqua hordej & illito loca [illegible] exiccari deinde lava cum predicta aqua hordej.

Farinae fabarum Cic. rubeor. Hordej [illegible] an ℥ ß. [illegible] bryoniae ʒ v. fiat [illegible] ut [illegible].

Carnis Melonum [illegible] ℔ ij Mellis optimi ℔ j [illegible] & in fine [illegible] adde farinae fabarum ℥ ß. illito loca [illegible] sicut [illegible] lava cum aqua hordej.

Sem. [illegible] Cucumeris an ℥ij Zuccharj de Madera ℥j Mundatis omnib. cum albo ovj fiat linim.

[illegible]

Sem. [illegible] ℥ij olei [illegible] ℥j. vinj albi ℥iij decoquantur ad consumpt. [illegible] fiat [illegible] adde [illegible] ℥iij. Rad. Altheae decoct. [illegible] ℥ij Lithargirj aurj ℥ij [illegible] optimi ℥j ß. fiat linimentum quo inungatur brachia & [illegible].

[illegible] Rad. & fol. [illegible] M iij [illegible] Decoquantur in aqua [illegible] ad consump. med. fiat [illegible] & in ipso [illegible] optime.

Vlcus per gangraenam nihil amplius mali [illegible] dolet.

5 aph: [illegible] [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ἀνεσκεψάμενα ἐστι, [illegible] & [illegible] & [illegible] [illegible] δυσεκθετα & cacoethe [illegible] [illegible] χειρώνεια phagedaenica [illegible] [illegible]. [illegible] [illegible] [illegible] ἐστι. τὸ αὐτὸ τὸ [illegible] καὶ ποιεῖ ὀξὺ [illegible] [illegible].

Contusionis Capitis.

℞ [illegible] [illegible]: 183 Myrrha cum melle & Aloe imposita item [illegible] [illegible] τὰ [illegible] [illegible] [illegible].

Sudor & calor extremorum T. 4. 17.

Vbi inflammatio est ex quacumque causa ut in pleuritide & aliis, inflammantur manus & pedes, ipsae partes minus carnosae, [illegible] [illegible], non ita magnae in extremis [illegible] pauca caro [illegible] ossa & nervi quae ubi semel incaluerint [illegible] calorem ut ferrum ignitum, caro non ita [illegible] [illegible] ut partes solidae [illegible] [illegible] [illegible] in extremis ex superficie corporis, & quando [illegible] imbecillis [illegible] fit bona coctio [illegible] calidum [illegible] [illegible] sensibile [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] humores [illegible] [illegible] cum sensibilitate [illegible] [illegible] attractis diffluunt circa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] & fit sudor ac humiditas illarum partium. Haec omnia generantur a cal. [illegible].

VLCERVM ET ABSCESSVVM

Omnia Genera.

Ad maturandum malignum ulcus

Mucilag. sem. lini, fenugraeci, de psilio ana ʒs Olei Camemel. lilior. alb. ana ℥ij Axungiae Gallinae, Anatis ana ℥s. Farinae Fabar. Ordei ℥s Diachylonis cum gummi ℥j Misce cum ol. amygd. dul. q. s. Fiat Vnguentum.

Phlegmone

Initio repellentia materiam affluentem postulat, quae vero est in parotidibus tubera nisi interdum & raro saltem astringentium multo digestivis miscendum sit, quando scilicet parotis cum pauco dolore erumpit.

Achoribus

Cuiusdam qui habebat durum corpus Galenus chartam ustam ex aceto illevit, quod cum aliis medicamentis ob carnis duritiem facile toleraturum consideret, & ita evenit eoque remedio paucis diebus persanatus est.

Bubonibus circa inguina

In quibusdam corporib. pro suppuratione bubonum elixant malvam farinam hordei vel tritici in lacte & imponunt, ut unum emplastrum omnib. bubonib. applicant. aliquando Diachylon simplex aliquando diachylon compos. & si resolutione opus est videndum ne resolvat subtile & relinquatur durum hoc si fiat certe nullo modo potest hoc durum suppurari. vitandum ut inducatur suppuratio absque dolore.

Ad ulcera dolorif. & Cancerosorum solet.

Ficus ex oleo, vitellorum ovorum farinae hordei ana Croci parum, cum succo semperviv. fiat mixtura in forma unguenti.

Vlcera cum Phlegmone

Phlegmone prius curanda ut docet Gal. lib. 3 cap. 9 Meth.

Bubo ex defluxu.

In ulcerib. vel contusionib. pedum aut manuum accidit ut propter vehementem dolorem attrahatur humor ad inferiores partes & sic peruenit ad alios & fi[illegible] habent, in tali tumore inguinum debemus anticipare [illegible] & roborare constringentib. med. Hec eadem accidit in Herisipelate, Phlegmone aut aliorum partium vel cruris, vel ex solo [illegible] con[illegible] equitatione, ex inconsueta agitatione, curatur repellentib. refrigerantib. & constringentib.

Furunculi circa [illegible]

Sunt plerumque mortales quibus ulcusculis dolores ac febrem, & quo magis sunt in neruosis locis circumit & sunt musculosa loca sensibiliores

Vlcera Melancholica — Varices.

Qui inmanes sunt valde rubicundi magni & crispos habent capillos, hi sunt in senio Melancholici absque laborant omnib. Melanchol. morbis, verum hic aliquando varices tumescunt, quod si sunt statim secanda erunt. Si n. sanguis diutius in uenib. continetur aliquando putrescit, & postea feminib. pedes replentur & sunt pessima ulcera, Talib. igitur ut varices ut hemorrhoides aperiende.

Duplex est Erysipelas.

Exquisitum [illegible], & non exquisitum, exquisitum est quod in summa cute consistit, non exquisitum quod attingit carnem. [illegible] [illegible] curandum potione ei quae frig. ut Gal. li. 2 cap. 1 ad Glauconem testatur sed [illegible] non curandum frigida nisi adsit coctio ut 14 Meth. 2 cap. testatur, oportet n. coctionem observare, & ante coctionem [illegible] non exhiben[illegible]

da frigida, ut testatur idem Gal. li. 8: meth: κεφ: ε.
ιλα ingens. ἐρυθαίνεται δέ, τὸ μὲν ἀκριβές, ὑπ' ἄ-
λλων ἰάσασθαι. συμπλέκεται δ' εἴσω τῶν φλεγμονῶν,
τὰ τοῦ χρήματος ἀναμιγνύναι χρὴ γνωρίσματα.
Ἐρυθαινόμενα καὶ ἄλλων φλεγμονῶν [illegible]
τῶν ὑποφαινόμενα τινα νομώδη ὀδυνώδη [illegible]
[illegible] ὄγκ. Gal. 1 θερ: δ: [illegible]
positio illic & li. 1 Simplic. cap. 6 Aetij li. 1 cap.
de oleo Rosarum.

ulcerib. cum phlo-
gosib. [illegible]

Puella in Erysipelate.

Aquam Rosarum plantaginis Sanguinis solanj
Lactucae misce & impone super loco affecto.

ulcerib. malignis & fistul. sordidis
optimum medic. contra [illegible]
[illegible] dolorifica
[illegible]
[illegible]
[illegible] Gal.
in Simplicib.

Cava ulcera cum Phlegmone

Sarcoticis non curantur priusq phlegmone sit sol-
la vide elegantiss. locum [illegible] 2 meth. li. 1 cap.
13.

Abscessuum cura

Duplex est prima eorum q in superficie altera eor
q in profundo corporis sunt vide Gal. 15 meth. 13
& 1 ad Glauc. 13 Paulum Æg li. 4 Simplic. ite li. 6 cap
30 Aetium li. 15 cap. 7 & 8.

In Oedemate Capitis

Montanus uti consuluit aquam salsam in qua decoctum esset Chamaemelum, deinde inungendum oleo Anethinum.

Wundtrank
alij alia addunt.

Sinuj fistulis & ulcerib. malignis omnib. internis & externis anj & putridorum potentiss. ℞

Agrimoniae & fol. oliuae vel oleae partes aequales
impone catino pleno vino fortiss. q ex hinc ma-
cera in ☉ vel ad lentos carbones, ut tepescat. sed
singulis mane potionem ℥ v vel vj. Mirabiliter i
facit in ulcerib. & vulnerib. etiam.

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Ulcus Cavum Mort.

Indicat. i. natura rei explendam esse cavitatem, med[illegible]
generanda carne donec fiat aequalis [illegible] [illegible],
carnem mollem & humidam cum [illegible] & ordine. Thus
Sarcocolla (Alij Mastiches Bol.) Camomilla Lil. albi.. Postea ad [illegible]
[illegible] & cicatricem inducendam summa opera ind[illegible]
[illegible], ut Spodio, tutia, plumbo, Cadmia [illegible] &
[illegible] [illegible] [illegible] fit unguentum quod applicatur [illegible]
vel carnem & facit cicatricem. [illegible] [illegible]
med. sint [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
Mat. fol. 64 [illegible] [illegible]. Ulcus ad consolida-
tionem applanatum ad applanand. generanda car-
nis aequalis sufficit [illegible] [illegible] [illegible].
Duplex est [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] illa [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] caro sit mollis & humida [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] medicationum [illegible], [illegible]
[illegible] carnem [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible], [illegible] med. [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] Callis [illegible]
& Thuris [illegible] & [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible].

In Erysipelate vel phleg. [illegible] Mat.
Applicari [illegible] [illegible] in [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible], postea [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ad calid. [illegible]

Sarcoticum [illegible]
[illegible]

Epuloticum ex ord.
Olej Ros. ℥ [illegible]
Cerae albae ℥ [illegible]
Cerussae
Bol. arm. } ana ʒ [illegible]
Spodij
Thuris
plumbi } [illegible] ana ʒ [illegible]
Cadmiae
Camph. [illegible] [illegible]

Sanis oppilatis

Infundimus per enema aquā hordei, vituli, piscū, gallorū, gallinarū caponū, serū lactis cum pauco oleo & sale. vel immittimus butyrū axungiā porci, oleum cōmune cū pauco sale. per os autem frequentius laxativa relinquunt magis constipata intestina q̄ fuerunt antea.

Mordicationes ex Med. laxat.

Curantur per clysteres vel suppos. praesertim si fiant ex retentione deiectionum. Mastiches ʒj coquatur in aqua & bibatur, si vero ex debili fiat evac. movent humores & per debilitatem pharmaci nō possūt expelli, fiant termina lib. exprimentia ut cydon. oleo. succi, vina, si non iuvet sequatur vena, hoc etiā festa adest in mordicat. ex nimia evacuat. Italice ostentationib. egressis oculis ex

Colica.

Quando post evacuat. dolor nō multo cessat detur Philon. ʒj vel sequens vel per Enema ut prius vaud. hoc etiā restringit supfluā purgat. ut Theriaca.

Ventris fluxū retinent.

Ex ventris fluxū retinentibus est appos. merribit. sup ventrem & hypochondria & licet excoriatio adsit ad fixet & horis astringit quia diverterunt

Torminibus

Rapas impone massa farinā magnā, sicut in camino pistorio, cum pistus fuerit panis, frangas, exime rapam &

Colica

Folia Sambuci cocta in oleo aut butyro emplastrata circa umbilico loquunt colicā diu constipatū.

Oppilatis.

Hip: 6 Epi. sect. 3 aph. 1 Si cutis raritas ventris desiderat cutis raritas facit constipatas sedes, qa tunc cutis superfluitates excipit q aliās tenderet ad intestina. Qui habet alvū astrictum facile incurrunt calculum & arenam, qa superfluitates facile indurantur etiā in vesica & renibus ijdem facile fiunt podagrici, quia renalis dolor plurimum debilitat pedes & genua, quia renes alligati sunt dorso & nervi ex eo loco transeuntes ad pedes, sic per colligantiam fit dolor, quilibet etiam membrum sui transmittunt superfluitates in imbecilliora eas transmittunt membra.

Colica ex bile.

Si colica est biliosa & calidissima quod apparet ex biliosis excrementis, non competunt medicamenta cal. & similia adversantia sed frig. potius & humida & talia quae bilem continuo educant.

Colica in Epilepsiam & Paralysim.

Colica mutatur in Epilepsiam quando ex nimio dolore cerebrum afficitur. In Paralysim si cerebrum est forte, si natura neque sursum neque deorsum potest pellere materiam sed convertit in vapores qui per nervos ad Cerebrum transferuntur, & certum est signum quando tremere incipiunt. Aliquando vero in maximo periculo decumbunt sunt ad paralysim, si subito sine ita intensi dolore ut aegro moriendum esset; et fit per aquae cal. balneum in quo [illegible] sunt herbae calidae. frictiones capitum & [illegible] [illegible] quae [illegible] attrahunt & quo magis tunc magis cessat dolor coliquis sed eo fortius paralyticatur.

Verus Colica pestilentiss.

Quia vehementer debilitat intestina & ventriculum & ipsum Cerebrum, unde non raro fit ut ex iterata Venere post Colicam Epilepsia sequatur, quod si id non fiat tamen ut plurimum in recidivam incidet, post colicam igitur non utatur aliquis Venere donec ad pristinam [illegible] redeat valetudinem.

Colicus dolor potest causa esse ultimo exiti. ut Epileps. Paralysis & Syncopes ex parte doloris tum [illegible] ut spiritus resolutionem deficit tum & incidit Syncope quod [illegible] accidit illis qui subitis doloribus spiritus [illegible] lib. iij cap. [illegible] fol. [illegible]

Fluxui Cholerico qui imitabatur
Dysenteriam. Cum febre.

Fuit [illegible] eius absque [illegible] decocto Rhodij cum ℥ ij olei Ros. sane [illegible] Victus [illegible] [illegible]. Dedit [illegible] cibo & aquam chalybeatam per [illegible] cum folijs plantag. [illegible] fuit [illegible] ol. Rosar. Mirtino & Mastichino

Alum addidit.

Omni Fluxui.

Quidam D. vehementer laudabat [illegible] saepe in cibum & potum, dixit se eo remedio omnis [illegible] [illegible] Milij H.S. [illegible] esse [illegible] in Anno [illegible] Rinteln

In [illegible] [illegible] [illegible]. Mont.

Olei amygd. [illegible] ℥ v. & [illegible] [illegible] bibendas exhibet

Dysenteriam Varices & Hemorr.

Non semper malo esse [illegible] Gal. in lib. [illegible] Epist. de [illegible] fl. 4 sed [illegible] [illegible] [illegible], vel natura [illegible] ipsi [illegible] [illegible] quantitatem. [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] & [illegible] hoc affectum [illegible].

Febris [illegible] Mont. 89 [illegible]

Error in quem frequenter incidunt Medici, si [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in [illegible] alij statim [illegible] ad [illegible] & [illegible]. & [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] nisi [illegible] [illegible]. Sic [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] quod [illegible] [illegible] nihil [illegible] Medici [illegible] [illegible] dabant, primo [illegible] [illegible] [illegible] postea [illegible], [illegible] [illegible] & quanto plura dabant tanto [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. primo [illegible] [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible]. Statim ad [illegible] in [illegible]. [illegible] [illegible] ad ol. amyg. dulc. [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] clysteris, postea [illegible] [illegible] exhibendo quod [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] statim [illegible] & sanabat.

Secundum Gal. li. 2 de locis aff. cap. 9
Extensivus à spirit.
Mordicans à bile.
Gravativus cum rubore ex sanguinis repletione.

Paulus li. 2 Cap. 40. ponit 5 Species doloris.

1 Dolor stupidus à gelida dispositione
2 Pulsans ex magna inflammatione.
3 Pungens quasi acus infixa familiaris in Colica.
4 Penetrans est omnium acutiss. dolor ut Cephalea
5 Ostocopon à labore ossium quando pelliculo quod ambit ossa sentit dolorem.

Ex Avicenna.

1 Gravativus ex abundantia materiae
2 Perforativus idest pungens.
3 Malleativus ex multitud. materiae acutae
4 Pungitivus ubi materia acuta graviter stimulat non tamen ita penetrat ut perforativus.
5 Extensivus ratione multitud. humorum tendit ad solutionem continui pervenit.

Topicis Guido suadet Chirurgo ut semper haec unguenta secum habeat.

Tetrapharmacum est T. 3. 63. — 1. Basilicum ad maturandum unguentum vel eius loco Diachylon
Maturand. — 5 Dialtheum ad mitigandum dolorem vel Populeon
Implend. — 3 Aureum ad incarnandum cum ulcus
Detergend. pus sanand. — 2 Apostolicum ad mundificandum.
Glutinand. — 4 Album ad consolidandum habet etiam Nigrum consolidat
Populeon cum oleo Rosarum ad defendendum et extinguendum calorem innaturalem.
Commune vel citrinum ad consolidandas res parvas veluti scabiem, pustulas.

Vnguentum Dna Peyting
ad [illegible].

Liquetur Cera alba cum oleo violato cum vitello ovi & medio croci incorporetur.
Recipit [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
H. [illegible]: Papp: 103.

Cognita causa morbi facile curabitur ipse morbus ita dicente Gal. lib: ζ κεφ. ια. ἡ θεραπεία δὲ εὐθέως ἐπακολουθήσει τῇ γνώσει τῆς ποιούσης αἰτίας.

Idem περὶ εὐπορίστων li. 2 fo. 477

πάντα μὲν τὰ μόρια τοῦ σώματος ἀκριβέστατα χρὴ ζητεῖν διορῶν ἐν ταῖς θεραπείαις, εἰ μέλλοιεν αὐτοὺς ἰατρεῦσαι.

Li. 8 Meth: cap. ultimo.

Γεγυμνασμένον τ' οὖν εἰς ταῦτα πάντα καὶ φύσει συνετὸν εἶναι χρὴ τὸν ἰατρόν, ἵν' ἑκάστης ἐνδείξεως ἀκριβῶς ἐκλογισάμενος τὴν δύναμιν, ἀλλήλαις τε παραβάλλων ἁπάσας, ἔτι κεφάλαιον ἀθροίσῃ τῶν οἰκείων τῷ κάμνοντι διαιτημάτων.

Li. Δ Meth: κεφ: ζ.

Ἐπὶ μὲν γὰρ τὸ χρήσιμον ἐξευρεῖν βοηθήματα, αἱ τῶν κάμνοντων ἀπεξηρκέσθησαν.

Cum propria cuiusque morbi indicationes a plerisque ignorentur, quid sit faciendum in complicatione mali ι meth: ι.

μιᾶς μὲν γὰρ ἐν τῷ σώματι διαθέσεως οὔσης, εἰ καὶ μὴ τῷ λόγῳ, τῇ πείρᾳ γοῦν εὑρεῖν οὐ χαλεπὸν αὐτῆς ἐστι τὴν ἴασιν. ἐπιπλεκομένων δὲ δυοῖν ἢ τριῶν, καὶ μάλιστα τοιούτων ἐναντιωτάτων ἀλλήλοις δεομένων βοηθημάτων, ἀδύνατον μὲν εὑρεῖν τῇ πείρᾳ τὸ ποιητέον, οὐ ῥᾴδιον δὲ οὐδὲ τῷ λόγῳ. Et reliqua elegantissime. ad praxin multum conducibilia.

Ζ μεθ. ια.

ἡ θεραπεία δὲ εὐθέως ἐπακολουθήσει τῇ γνώσει τῆς ποιούσης αἰτίας.

Affectus non manet sua manente causa. Ζ μεθ. ιβ

οὐχ οἷόν τε ἐστὶ τελέως ἰαθῆναι διάθεσιν οὐδεμίαν, ἔτι μενούσης τῆς ἐργαζομένης αὐτὴν αἰτίας.

ιδ μεθ: ιζ

ἡ τῶν πραγμάτων φύσις ἀνδρὶ συνετῷ καὶ φιλοπόνῳ καὶ γεγυμνασμένῳ τὸν νοῦν ὑπαγορεύει τὸ ποιητέον. ὅσοι δ' ἀπαίδευτοι, μαθεῖν εὑρίσκεσθαι πλέον αὐτοῖς, ὃ καὶ δι' ὅλου τοῦ βιβλίου μαρτυρῶν ἐξ ἡμῖν ἰατρικῶν αὐτοῖς γίγνεται.

Dentium dolori medentur 13 pert. 172

Amib. infusa modic. caput alterant 58

Calidior sola efficit corpus carnosũ, calid. cum humid. pingue. 46.

Aqua ad tollendas maculas 47

Dolores Podagricj quare invalescunt Vere & Autumno. 49

Lactis potio quomodo administrarj debeat 51

Venereis vulnus a Marte curatum 52.

Catarrho nihil deterius quam si dormiens bibas